

คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย

โดย

นางบุญญาภา อักษรกาญจน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย

โดย

นางบุญญาภา อักษรกาญจน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**CHILDREN'S DAY SLOGANS GIVEN BY PRIME MINISTERS OF
THAILAND**

By

Mrs. Boonyapa Auksornkan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Thai for Career Development

Department of P

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2013

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ คำขวัญวันเด็ก
ของนายกรัฐมนตรีไทย ” เสนอโดย นางบุญญาภา อักษรกาญจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์บำหั่น อิ่มสำราญ

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์จู่ไรรัตน์ ลักษณะศิริ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุมาลี ลิ้มประเสริฐ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำหั่น อิ่มสำราญ)

...../...../.....

53206303 : สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

คำสำคัญ : คำขวัญวันเด็ก/นายกรัฐมนตรีไทย

บุญญาภา อักษรกาญจน์ : คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย. อาจารย์ที่ปรึกษา
การค้นคว้าอิสระ : รศ.บาทัน อิ่มสำราญ. 106 หน้า.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในด้านเนื้อหา เพื่อวิเคราะห์คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในด้านรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย โดยมีขอบเขตการศึกษาเป็นคำขวัญวันเด็กแห่งชาติตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2499-2555 ซึ่งผลการศึกษาเสนอเป็น 6 บทคือ บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การศึกษา ขอบเขตและขั้นตอนการศึกษา บทที่ 2 คำขวัญและการสื่อสารคำขวัญวันเด็ก บทที่ 3 นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ส่งสาร บทที่ 4 วิเคราะห์คำขวัญวันเด็ก บทที่ 5 วิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าคำขวัญวันเด็กแห่งชาติของนายกรัฐมนตรีพบว่า คำขวัญวันเด็กมีเนื้อหา 2 ประเภท ได้แก่ คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว และคำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท ด้านคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กมีความสอดคล้องกัน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านจริยธรรม ด้านอุดมการณ์ทางสังคม ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านสุขภาพอนามัย และด้านส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ด้านรูปแบบและการใช้ภาษาพบว่า มีการใช้คำสั้น กระชับ มีการใช้คำสัมผัสและไม่สัมผัส มีการใช้การซ้ำคำ และมีการใช้คำที่มีความหมายบวก ด้านประโยคพบว่า มีการใช้ประโยคบอกให้ทราบ และประโยคสั่ง

ด้านความพึงพอใจพบว่า เด็กมีความพึงพอใจกับคำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท และเป็นคำขวัญที่มีสัมผัสคล้องจอง ไม่ชอบคำขวัญที่เป็นประโยคสั่ง ทั้งนี้คำขวัญวันเด็กเป็นคำขวัญที่เด็กจะได้รับปีละครั้ง ฉะนั้นคำขวัญวันเด็กจึงต้องเป็นคำขวัญที่สั้น กระชับ จดจำได้ง่าย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษากการค้นคว้าอิสระ

53206303 : MAJOR : (THAI FOR CAREER DEVELOPMENT)

KEY WORD : CHILDREN'S DAY SLOGANS / PRIME MINISTERS THAILAND

BOONYAPA AUKSORNKAN : CHILDREN'S DAY SLOGANS GIVEN BY PRIME
MINISTERS OF THAILAND. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASST.PROF.BAYAN
IMSAMRAN. 106 pp.

The purpose of this research is aimed to study the Children's Day slogans given by prime minister of Thailand in term of substance, writing format and language using analysis. Also to study the receiver's satisfaction for the Children's Day slogans based on the range of study in the year between 1956-2012. The outcome will be shown into 6 chapters : Chapter 1, the background and important cause of problem, purpose, range and process of study. Chapter 2, Children's Day slogans and its communication. Chapter 3, prime minister as a message sender. Chapter 4, Children's Day slogans analysis. Chapter 5, the receiver's satisfaction analysis and chapter 6, the conclusion of study and suggestion.

The result of research found that the Children's Day slogans could be divided into 2 type : single and multi contents. Besides, the statement found that there's and agreement with the Children's Day slogans in 6 ways that are education, morality, social ideology, tradition, culture, health and sanitation and environmental quality promotion. The writing form and language usage found that it is used by a short and concise words with internal and external rhymes. There's also been used a repeated words and positive meaning. The usage of sentence found that it is used as the informing and commanding sentence.

The receiver's satisfaction found that children are satisfied with the multi purpose of Children's Day slogans and the words are well rhymed with one another. On the other side, children are not satisfied with the commanding sentence in slogans. As children will be given the Children's Day slogans once a year, so it should be written in short and concise words to be suitable for memorizing.

Department of P

Student's signature

Independent Study Advisor's signature

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2013

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ ความเมตตา ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดีจาก รศ.บาหยัน อิมสำราญ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ ความคิด ให้ คำปรึกษา แนะนำตรวจ ทาน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งด้านเนื้อหาสาระและการใช้ภาษา ด้วยความเมตตา กรุณา อีกทั้งการให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ อาจารย์ ดร.สุมาลี ลิ้มประเสริฐ ที่กรุณาแก้ไขและให้คำแนะนำ ทำให้การค้นคว้า อิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัว คุณพ่อ นายวิเชียร พรหมจันทร์ คุณแม่ นางบัญญัติ พรหมจันทร์ คู่สมรส นายวีระพงษ์ อักษรกาญจน์ และขอบคุณลูกสาว เด็กหญิงอนัญญา อักษรกาญจน์ ที่เป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจในยามท้อแท้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียน สาขาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพทุกคน ที่คอยให้กำลังใจและ ช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการศึกษา

ตลอดช่วงชีวิตจนถึงปัจจุบัน สิ่งดีงามทุกอย่างเกิดขึ้นในชีวิตของผู้วิจัยนอกเหนือจากครอบครัวแล้ว เกิดขึ้นด้วยความรัก การดูแลเอาใจใส่ส่งเสริมสนับสนุนทุกอย่างของพ่อแม่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความ รักละความกตัญญู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
สมมติฐานของการศึกษา	9
ขอบเขตของการศึกษา	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
วิธีดำเนินการวิจัย	14
ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	14
2 คำขวัญและการสื่อสารคำขวัญ	15
ความเป็นมาของคำขวัญ	15
ประเภทของคำขวัญ	16
หลักการเขียนคำขวัญ	19
คำขวัญและการสื่อสาร	21
3 นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ส่งสาร	26
จอมพล ป. พิบูลสงคราม	26
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	28
จอมพลถนอม กิตติขจร	29
นายสัญญา ธรรมศักดิ์	32
หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	33
นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	35
พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	36

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์.....	39
พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ.....	42
นายอานันท์ ปันยารชุน.....	44
นายชวน หลีกภัย.....	46
นายบรรหาร ศิลปอาชา.....	47
พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ.....	49
พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร.....	50
พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์.....	52
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ.....	53
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร.....	55
4 การวิเคราะห์คำขวัญวันเด็ก.....	57
การวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก.....	57
คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว.....	57
คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท.....	61
วิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษา.....	75
5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก.....	91
6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
รายการอ้างอิง.....	104
ประวัติผู้วิจัย.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางวิเคราะห์คำขวัญวันเด็ก	9
2	ตารางคำขวัญที่ใช้ซ้ำ	13
3	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของจอมพล ป. พิบูลสงคราม	27
4	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	29
5	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของจอมพลถนอม กิตติขจร	30
6	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายสัญญา ธรรมศักดิ์	32
7	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	34
8	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของธานินทร์ กรัยวิเชียร	35
9	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	37
10	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์	39
11	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	43
12	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายอานันท์ ปันยารชุน	45
13	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายชวน หลีกภัย	46
14	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายบรรหาร ศิลปอาชา	48
15	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	49
16	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	50
17	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	52
18	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	54
19	ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	55
20	ตารางวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก	68
21	ตารางแสดงจำนวนวรรณคดีของคำขวัญ	76
22	ตารางวิเคราะห์ประโยคบอกให้ทราบ	79
23	ตารางวิเคราะห์ประโยคสั่ง	81
24	ตารางคำขวัญคล้องจอง	82
25	ตารางคำขวัญไม่คล้องจอง	85
26	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก	92
27	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กระดับความถี่มากที่สุด	95
28	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กระดับความถี่มาก	96

ตารางที่		หน้า
29	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กระดับความถี่ปานกลาง	97
30	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กระดับความถี่น้อย	98
31	ตารางวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กระดับความถี่น้อยที่สุด	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาสังคมหลายประการ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาการศึกษา ปัญหาเด็กและเยาวชน ฯลฯ ที่ผ่านมานั้นรัฐบาลมีบทบาทแก้ไขปัญหาดังกล่าวและนำทางประเทศให้เจริญรุ่งเรือง แต่การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้านั้นต้องเริ่มจากการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ นั่นก็คือเด็กและเยาวชน เพราะ “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” เด็กในวันนี้จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้าได้นั้นจะต้องได้รับการหล่อหลอมจากสังคมทั้งในเรื่องการศึกษา ประเพณี ค่านิยม และจริยธรรมอันดีงาม

การพัฒนาเด็กจึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารประเทศต้องส่งเสริมและให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะจะช่วยให้ประเทศพัฒนาตามเป้าหมายที่คาดหวัง เครื่องมือที่รัฐบาลนำมาใช้อย่างหนึ่งก็คือ ภาษา เพราะภาษาเป็นเครื่องมือการสื่อสารของมนุษย์จึงมีหน้าที่สำคัญเข้าใจกฎเกณฑ์ค่านิยมทางสังคมได้ ฉะนั้นภาษาจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของรัฐเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่คนในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

รัฐบาลทุกสมัยต่างเห็นความสำคัญของภาษาที่จะนำมาสื่อสารกับเด็กและเยาวชน โดยแต่ละปีจะจัดให้มีงานวันเด็กแห่งชาติขึ้น พร้อมกับนายกรัฐมนตรีจะมอบคำขวัญวันเด็กให้แก่เด็ก ๆ เพื่อเป็นข้อคิดหรือแนะนำสั่งสอนให้เด็กปฏิบัติตามเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต โดยผ่านกระบวนการสื่อสารในรูปแบบของ “คำขวัญ”

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ให้ความหมายของคำขวัญไว้หลายท่าน ได้แก่

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 248) ให้คำจำกัดความว่า คำขวัญ หมายถึง “น. ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล”

ประภาสรี สีหอำไพ (2534 : 368) ให้ความหมายเกี่ยวกับคำขวัญว่า “คำขวัญคือถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อโน้มน้าวใจหรือเตือนใจให้จดจำหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล เป็นวาทโบายชนิดหนึ่ง

ใช้ภาษาอังกฤษว่า Slogan มักใช้ในทางให้คนปฏิบัติหรือดเว้นปฏิบัติตามแนวทางเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ร่วมกัน”

ดิเรกชัย มหัทธนะสิน(2529 : 12) ได้ให้ความหมายของคำขวัญไว้ว่า คำขวัญ หมายถึง ถ้อยคำชนิดหนึ่งที่เกิดจากกระบวนการสรรคำเป็นคำสำคัญบางคำอาจผ่านทั้งกระบวนการเปรียบเทียบและสรรคำมีจุดมุ่งหมายเพื่อโน้มน้าว”

นววรรณ พันธุมธา(2530 : 26) ได้ให้ความหมายของคำขวัญไว้ว่า “คำขวัญคือคำกล่าวเพื่อชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่มีขนาดสั้น คำขวัญส่วนใหญ่มีสัมผัสคล้องจอง เมื่อเปรียบเทียบคำขวัญกับคำชนิดอื่น คำขวัญต่างจากโอวาทคือมีขนาดสั้น ต่างกับคำโฆษณาและคำคมคือให้แนวปฏิบัติเสมอและต่างกับสุภาษิตคืออาจจะเป็นสัจธรรมหรือไม่ก็ได้”

บุญยงค์ เกศเทศ (2535 : 188-189) ได้ให้ความหมายของคำขวัญไว้ว่า “คำขวัญเป็นถ้อยคำภาษาที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจ หรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล คำขวัญในปัจจุบันได้พัฒนาให้มีขนาดสั้นและนิยมให้มีสัมผัสคล้องจองกัน มีเนื้อหาปลูกฝังแนวนิยมต่าง ๆ เช่น คำขวัญที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คำขวัญเกี่ยวกับการแนะนำ คำขวัญประจำจังหวัด เป็นต้น”

จากความหมายของคำขวัญที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปความหมายของคำขวัญได้ว่า คำขวัญหมายถึง ถ้อยคำขนาดสั้น ที่มีความหมายในเชิงให้ข้อคิดเตือนใจ ตลอดจนปลูกฝังแนวนิยมที่พึงปรารถนาอีกทั้งยังมีคำที่สละสลวยไพเราะกินใจอีกด้วย ในด้านวัตถุประสงค์นั้นคำกล่าวข้างต้นกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของคำขวัญ 2 ประการ ประการแรกคือมุ่งเตือนใจโน้มน้าวใจ ประการที่สองคือมุ่งชี้แนะเพื่อเป็นสิริมงคล ผู้ศึกษาได้สำรวจคำขวัญที่เผยแพร่อยู่ในสังคมไทยพบว่ามีคำขวัญชุดหนึ่งที่น่าสนใจทั้งในส่วนของผู้ให้คำขวัญ เนื้อหาคำขวัญและวัตถุประสงค์ของคำขวัญนั้นคือ “คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย” ผู้ศึกษาทดลองวิเคราะห์คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยด้วยวิธีการทางภาษา

คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในเบื้องต้นพบว่ามีลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว คือ มีเนื้อหาที่แสดงแนวนิยมที่พึงปรารถนาของสังคม นอกจากนั้นยังเป็นข้อความขนาดสั้น เป็นที่จดจำง่าย ใช้ภาษากระชับ เช่น

“เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติเด็กฉลาดชาติเจริญ”

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าด้านเนื้อหา มุ่งให้ความสำคัญแก่เด็กกว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของชาติไทย ด้านการใช้ภาษาพบว่ามีการใช้คำมีสัมผัส คือสัมผัสอักษรคำว่า “เด็ก” กับ “ดี” มีสัมผัสสระมีคำว่า “ชาติ” กับ “ฉลาด” และมีการซ้ำคำ คือคำว่า “เด็ก” คำว่า “ชาติ” เพื่อเน้นย้ำให้เด็กเห็นความสำคัญของชาติ

“ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม”

คำขวัญดังกล่าวในด้านเนื้อหามุ่งโน้มน้าวใจให้ร่วมกันพัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาประชาธิปไตย ในด้านการใช้ภาษาพบว่า มีการใช้คำสัมผัสสระได้แก่คำว่า “ประชาธิปไตย” กับ “ใจ” และ “พัฒนา” กับ “รักษา” คำขวัญที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น เมื่ออ่านหรือออกเสียงแล้วสามารถจดจำได้ง่ายและทุกคำในคำขวัญถือว่าเป็นแนวปฏิบัติให้กับเด็กๆ ทุกคนที่สำคัญคำขวัญวันเด็กแห่งชาติเป็นคำขวัญที่ผู้นำสูงสุดของประเทศมอบให้แก่เด็กไทยทั้งหมด

เนื่องจากประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีถึง 28 คน คำกล่าวของผู้นำนี้ล้วนเป็นวาทะที่สำคัญและมีความหมาย จึงสมควรที่จะเก็บรวบรวมและศึกษาให้เป็นระบบทั้งในเชิงเนื้อหาและภาษา เพื่อให้เห็นลักษณะสำคัญของวาทะชุดนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า แล้วจัดออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำขวัญ
2. เอกสารที่เกี่ยวกับวันเด็กแห่งชาติ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำขวัญ

นพรัตน์ ตฤณชาติวณิช (2536 : ก) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์คำขวัญในฐานะกลไกการสร้างอุดมการณ์ของรัฐในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม (2481-2487)” มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แนะวิธีปฏิบัติตนของคนในชาติให้มีความเป็นหนึ่งอันเดียวกัน ปลุกเร้าความคิดความรู้สึกของประชาชนให้จงรักภักดีต่อชาติด้วยการปฏิบัติตนเพื่อชาติและด้วยการเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้นำเพื่อชาติ

ผลการศึกษาพบว่า คำขวัญถูกนำมาใช้เป็นกลไกในการสร้างอุดมการณ์ของรัฐเพื่อครอบงำความคิดมวลชนให้เป็นไปในแนวทางที่รัฐกำหนดด้วยการให้คำขวัญสร้างภาพความเป็นจริงและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมประชาชน แต่ “อุดมการณ์ชาตินิยม” เป็นนามธรรมจึงกำหนดด้วยสัญลักษณ์รูปธรรม “ชาติ” และ “ผู้นำ” และให้อุดมการณ์ของรัฐที่ปรากฏในคำขวัญนี้แนะวิธีการปฏิบัติตนของคนในชาติให้มีความเป็นหนึ่งอันเดียวกัน และมีความเห็นพ้องต้องกันภายใต้การนำเสนอของรัฐและให้คำขวัญทำหน้าที่ปลุกเร้าความคิดความรู้สึกของประชาชนให้จงรักภักดีต่อชาติด้วยการปฏิบัติตนเพื่อ

ชาติ และด้วยการเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้นำเพื่อชาติโดยอาศัยรูปแบบและวิธีการสื่อสาร คำขวัญ เนื่องจากคำขวัญติดตาตรึงใจสามารถโน้มน้าวใจประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัยวรรณ จุลเจริญ (2540) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำขวัญตามแผนนโยบายสร้างชาติของจอมพล ป. พิบูลสงครามในระหว่าง พ.ศ. 2485-2487” วัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ ศึกษาการใช้อักษรวิธียุคใหม่ในสมัยดังกล่าว ลักษณะโครงสร้างคำขวัญ รวมทั้งศึกษาคคุณค่าจริยธรรมที่ปรากฏในคำขวัญ โดยศึกษาคำขวัญจำนวน 344 คำขวัญ ที่รวบรวมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์เก่าที่หอสมุดแห่งชาติ ทั้งประเภทรายวัน รายปักษ์และรายเดือน ข้อมูลที่นำมาศึกษาอยู่ในช่วงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2485 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2487

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างคำขวัญมี 3 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นคำประสม ลักษณะที่สองเป็นประโยคธรรมดาและลักษณะที่สามเป็นประโยคสัมผัส นอกจากนี้ยังพบว่า อักษรวิธียุคใหม่ในคำขวัญสมัยดังกล่าวแตกต่างกับอักษรวิธียุคใหม่ในปัจจุบัน อาทิ การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะต้น ตัวสะกด และสระ นอกจากนี้ยังได้ทราบกลวิธีที่ใช้ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่ประชาชนในสมัยดังกล่าว

สุดา กุศลสารทูล (2541) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์เนื้อหาของคำขวัญประจำจังหวัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของคำขวัญประจำจังหวัดโดยคัดเลือกเฉพาะคำขวัญประจำจังหวัดจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 75 จังหวัด ไม่รวมกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า คำขวัญประจำจังหวัดที่มีเนื้อหาจัดอยู่ในกลุ่มแหล่งธรรมชาติมีมากที่สุด คือ 53 จังหวัด จำนวน 102 วรรค รองลงมาคือคำขวัญประจำจังหวัดที่มีเนื้อหาในกลุ่มโบราณสถานและโบราณวัตถุ มีทั้งหมด 55 จังหวัด จำนวน 87 วรรค คำขวัญที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารประจำถิ่นมี 41 จังหวัด จำนวน 74 วรรค อื่น ๆ มี 46 จังหวัด จำนวน 68 วรรค คำขวัญที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมมี 29 จังหวัด จำนวน 41 วรรค คำขวัญที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชากรมีทั้งหมด 20 จังหวัด จำนวน 22 วรรค และคำขวัญที่มีเนื้อหาน้อยที่สุดคือ คำขวัญที่มีเนื้อหาในกลุ่มความเชื่อ ซึ่งมีทั้งหมด 4 จังหวัด จำนวน 4 วรรค

วยุรี วงศ์สมศรี (2542) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ลักษณะคำขวัญจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะคำขวัญจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ถึงเดือนมิถุนายน 2541 รวม 12 เดือน จำนวน 500 คำขวัญ ในด้านเนื้อหา โครงสร้าง การใช้ถ้อยคำและการสื่อความหมาย

ผลการศึกษาพบว่าในด้านเนื้อหาแบ่งคำขวัญได้ 8 ประเภท คือ คำขวัญประเภทสุขภาพอนามัย ประเภทการจราจร-คมนาคม ประเภทการประหยัด ประเภทธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเภทการเมืองและการปกครอง ประเภทวันสำคัญ ประเภทการศึกษา และประเภทอื่น ๆ ในด้านโครงสร้างผลการศึกษพบกิริยาวลีมากที่สุดมีจำนวน 197 วลี รองลงมา คือ นามวลี มีจำนวน 67 วลี พบสันธานวลีน้อยที่สุดคือ 1 วลี ส่วนสรรพนามวลีไม่ปรากฏการใช้ด้านประโยคโดยแบ่งตามเจตนาของผู้ส่งสารมีจำนวน 217 ประโยค แบ่งได้ 4 ลักษณะคือ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยค

คำถามและประโยคคำสั่งขอร้อง ตำแหน่งของคำในประโยคมีการเรียงตามรูปประโยคอย่างถูกไวยากรณ์สำหรับประโยคชนิดหลักไวยากรณ์ พบว่า ขาดคำในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในประโยค ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อความหมาย ในด้านการใช้ถ้อยคำ แบ่งการศึกษาออกเป็น ๖ ประเภท คือ คำประสม คำซ้อนหรือคำคู่ คำซ้ำ คำยืมภาษาต่างประเทศ คำสแลงและภาษาถิ่น ผลการศึกษาพบ คำประสมมากที่สุดมี 366 คำ รองลงมา คือ คำซ้อนหรือคำคู่มีจำนวน 307 คำ และพบคำภาษาถิ่นน้อยที่สุดมีจำนวน 2 คำ ในด้านการสื่อความหมายแบ่งการศึกษาเป็น 3 ประเภท คือ การสื่อความโดยตรง การสื่อความโดยนัย การสื่อความหมายเปรียบเทียบ พบว่าการสื่อความหมายโดยตรงมีจำนวน 312 คำขวัญ รองลงมาคือ การสื่อความหมายโดยนัย มีจำนวน 125 คำขวัญ และการสื่อความหมายเปรียบเทียบมีจำนวน 63 คำขวัญ

ธีระพงษ์ นิพัทธศักดิ์ (2547) ศึกษาเรื่อง “กลวิธีทางภาษาของคำขวัญกับการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างคำขวัญของบริษัทประกันวินาศภัยเพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาสร้างคำขวัญของบริษัทประกันวินาศภัยเพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของบริษัทประกันวินาศภัยจากคำขวัญและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคำขวัญกับการเกิดภาพลักษณ์

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทประกันวินาศภัยมีการใช้โครงสร้างภาษา 3 ประเภท คือคำขวัญที่มีการระบุชื่อบริษัทและส่วนขยาย คำขวัญที่มีการระบุคุณสมบัติเด่นของบริษัท 1 ถึง 4 ประการ และคำขวัญที่มีการระบุคุณสมบัติเด่นของบริษัทและผลที่ผู้บริโภคจะได้รับจากการใช้บริการของบริษัท ด้านเนื้อหาพบว่า มีการนำเสนอเนื้อหา 4 ด้าน คือ เนื้อหาด้านความมั่นคงและความน่าเชื่อถือของบริษัท เนื้อหาด้านนโยบายหรือหลักการของบริษัท เนื้อหาด้านคุณสมบัติเด่นของบริษัท และเนื้อหาด้านผลที่จะได้รับจากการใช้บริการของบริษัท

ด้านกลวิธีทางภาษาของคำขวัญของบริษัทประกันวินาศภัย พบว่าแบ่งได้เป็นกลวิธีด้านการใช้คำและประโยค โดยกลวิธีการใช้คำ ประกอบไปด้วย การใช้การยืม การใช้คำสำคัญ การใช้คำสัมผัส และการซ้ำคำ ส่วนกลวิธีการใช้ประโยค ประกอบไปด้วย ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง ประโยคบอกเหตุผลและประโยคเปรียบเทียบ

วิลาวรรณ พลอยแหวน (2549) ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาในคำขวัญโฆษณาในสื่อวิทยุสารตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2549” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการโฆษณา ศึกษาการใช้คำและเครื่องหมายวรรคตอน การใช้วลีและประโยคในคำขวัญโฆษณาโดยศึกษาข้อมูลจากนิตยสารหญิงไทย กุลสตรี แพรวและดิฉันในช่วงเดือนมกราคม 2549 ถึงเดือน ธันวาคม 2549 ประมาณ 200 คำขวัญ

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการใช้ภาษาในคำขวัญโฆษณาในสื่อวิทยุสารมี 4 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การซ้ำคำ การใช้คำสัมผัส การใช้คำภาษาพูด การใช้คำสแลงและการใช้คำภาษาอังกฤษ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายไม้ยมก เครื่องหมายยัติภังค์ เครื่องหมายจุดไข่ปลา เครื่องหมายอัฒประภาค เครื่องหมายสันยประภาค เครื่องหมายอัศเจรีย์และเครื่องหมายปรัศนี การใช้วลี การใช้ประโยค พบเพียงการใช้ประโยคบอกเล่า

จกรัตน์ เขียวจันทร์แสง(2550) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์คำขวัญประจำตำบล อุดรดิตถ์” วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและความหมายของคำขวัญประจำตำบลในจังหวัด อุดรดิตถ์และศึกษานัยลักษณ์

ผลการศึกษาพบว่าเนื้อความในคำขวัญจะกล่าวถึงแหล่งธรรมชาติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.1 รองลงมาประเภทหัตถกรรมประจำถิ่นร้อยละ 14.74 ประเภทอาหารร้อยละ 11.78 ประเภท ประชากร ร้อยละ 10.72 ประเภทความเชื่อร้อยละ 10.05 วัฒนธรรมร้อยละ 8.71 และคำขวัญที่มี เนื้อหาน้อยที่สุดคือประเภทโบราณสถาน โบราณวัตถุร้อยละ 7.37 ด้านนัยลักษณ์พบว่า มีการใช้ ถ้อยคำที่เรียบง่ายสามารถเข้าใจง่าย มีลักษณะการร้อยเรียงถ้อยคำที่มีเนื้อหาตรงไปตรงมา ใช้รูปแบบ นัยลักษณ์ของกลอนชาวบ้านมากที่สุด รองลงมากลอนสุภาพประเภทกลอนสี่ กลอนหก และกาพย์ ยานี 11 ตามลำดับ

ภัทรวรรณ ภูมกา (2554) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ค่านิยมที่ปรากฏในคำขวัญวันเด็ก” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมที่ปรากฏในคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2499 – 2553 ตามเกณฑ์การกำหนดค่านิยม

ผลการศึกษาพบว่า ค่านิยมที่ปรากฏในคำขวัญวันเด็กแห่งชาติระหว่างพุทธศักราช 2499 – 2553 ทั้ง 5 ด้าน คือ ค่านิยมการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ค่านิยมการ ประหยัดอดออม ค่านิยมการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ค่านิยมการปฏิบัติตามคุณธรรมของ ศาสนา ค่านิยมของการรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า ค่านิยมการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความ รับผิดชอบต่อมากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ค่านิยมการมี ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ค่านิยมการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย ค่านิยมการประหยัด อดออม ตามลำดับ

สรุปเมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำขวัญดังกล่าวสรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำ ขวัญนั้น มีผู้ศึกษาคำขวัญไว้ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งในด้านเนื้อหาของคำขวัญ ด้านการใช้ภาษาของคำ ขวัญ และด้านการนำคำขวัญไปใช้ แต่ยังไม่มียุคใดศึกษาคำขวัญวันเด็ก ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่าเป็นคำขวัญที่มี ความสำคัญในสังคมไทย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวันเด็กแห่งชาติ

ทวี วดงาม (2537 : 7) กล่าวในบทความในหนังสือพิมพ์ประชาชาติเกี่ยวกับวันเด็กไว้ว่า วัน เด็กรั้งแรกของโลก ได้กำเนิดขึ้นพร้อมกันกว่า 40 ประเทศ เมื่อวันจันทร์แรกของเดือนตุลาคม พ.ศ. 2498 สืบเนื่องจาก นายวี เอ็ม กุลกาณี ผู้แทนองค์การสหพันธ์เพื่อสวัสดิการเด็กระหว่างประเทศเป็นผู้ เสนอต่อกรมประชาสงเคราะห์ ให้มีการจัดงานวันเด็กแห่งชาติขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของเด็กและเพื่อกระตุ้นเตือนให้เด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง ในขณะเดียวกัน องค์การสหประชาชาติก็ได้กำหนดปฏิญญาสากลสิทธิเด็กไว้ว่า

- ข้อ1 เด็กเยาวชนพึงได้รับสิทธิเท่าเทียมกันโดยปราศจากการแบ่งแยกหรือกีดกัน ไม่ว่าโดยวิธีใดๆในเรื่อง เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น

- ทางการเมือง เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือ สังคมทรัพย์สินกำเนิดหรือสถานะอื่น ๆ
ไม่ว่าจะของเด็กหรือของครอบครัวก็ตาม
- ข้อ2 เด็กและเยาวชนพึงได้รับการพิทักษ์คุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยให้เด็ก
สามารถพัฒนาทั้งทางกายทางสมอง และจิตใจเพื่อให้ร่วมอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ
- ข้อ3 เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะได้มีชื่อและมีสัญชาติแต่กำเนิด
- ข้อ4 เด็กและเยาวชนพึงได้รับความมั่นคงทางสังคมและเติบโตอย่างสมบูรณ์
ดังนั้นทั้งแม่และเด็ก ควรได้รับการดูแลและคุ้มครองเป็นพิเศษ ทั้งเมื่ออยู่ในครรภ์และ
ภายหลังเมื่อคลอดแล้วโดยได้รับสิทธิในเรื่องที่อยู่อาศัย ได้รับอาหารได้รับการดูแลทาง
แพทย์และโดยเฉพาะเด็ก ๆ ให้ได้รับการเล่นรื่นเริงเพลิดเพลินด้วย
- ข้อ5 เด็กและเยาวชนที่พิการทั้งทางร่างกาย สมอง และจิตใจ มีสิทธิที่จะได้รับการรักษา
พิเศษหมายถึงการดูแลรักษาและการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาวะของเด็กโดยเฉพาะ
- ข้อ6 เด็กและเยาวชนพึงได้รับความรักและความเข้าใจ อันจะช่วยพัฒนาบุคลิกของตนโดย
เติบโตอยู่ในความรับผิดชอบของบิดามารดาของเด็กเอง และในทุกกรณีเด็กจะต้องอยู่
ในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรักความอบอุ่น ปลอดภัย และไม่พลัดพรากจากพ่อแม่
ในกรณีที่เด็กไม่มีครอบครัวหรือมาจากครอบครัวที่ยากจนและมีลูกมากก็จะได้รับ
ความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐหรือองค์กรต่าง ๆ
- ข้อ7 เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา ซึ่งครูควรจัดให้เปลืองอย่างน้อยในชั้น
ประถมศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมโดยทั่ว ๆ ไป และให้เด็กเติบโตเป็น
สมาชิกผู้ยังประโยชน์ต่อสังคมคนหนึ่ง การศึกษานี้คลุมไปถึงการแนะแนวทางชีวิตซึ่งมี
บิดามารดาเป็นผู้รับผิดชอบก่อนบุคคลอื่น ๆ เด็กจะต้องมีโอกาสได้รับความสนุกสนาน
เพลิดเพลินจากการเล่นและรื่นเริงพร้อมกันไปด้วย
- ข้อ8 เด็กและเยาวชนจะเป็นบุคคลแรกที่ได้รับการคุ้มครองและสงเคราะห์ในทุกกรณี
- ข้อ 9 เด็กและเยาวชนพึงได้รับการปกป้องให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง จากความโหดร้ายทารุณ
และการถูกข่มเหงรังแกทุกชนิดเด็กจะต้องไม่กลายเป็นสินค้าไม่ว่าในรูปใด จะต้องไม่มี
การรับเด็กเข้าทำงานก่อนวัยอันสมควรไม่มีการกระทำใด ๆ อันจะมีชกจูหรืออนุญาต
เด็กให้จำต้องรับจ้างทำงานซึ่งอาจจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของเด็กหรือเป็นเหตุให้การ
พัฒนาทางกายทางสมองและทางจิตใจของเด็กต้องเสื่อมลง
- ข้อ10 เด็กและเยาวชนพึงได้รับการคุ้มครองให้พ้นจากการกระทำที่แสดงถึงการ กีดกัน
แบ่งแยกไม่ว่าทางเชื้อชาติ ศาสนาหรือรูปใด ๆ เด็กจะต้องได้รับการเลี้ยงดูให้เติบโต
ขึ้นมา " ในภาวะแห่งจิตที่เต็มไปด้วยความซื่ออกเข้าใจและการหย่อนหนักหย่อนเบา
มิตรภาพระหว่างชนชาติต่าง ๆ สันติภาพและภาพสากลและด้วยการสำนึกเต็มที่ว่า
พละกำลังและความสามารถพิเศษในตัวเขาควรจะอุทิศเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน"

จากปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กทั้ง 10 ข้อนี้จึงได้จัดให้มีการฉลองวันเด็กแห่งชาติขึ้น ในปี
พุทธศักราช 2498 ประเทศไทยจึงรับข้อเสนอของนาย วี เอ็ม กุลกานีผู้แทนองค์กรสมาพันธ์เพื่อ
สวัสดิภาพเด็กระหว่างประเทศผ่านมาทางกรมประชาสงเคราะห์กระทรวงมหาดไทยว่า ประเทศไทย
ควรจัดงานเฉลิมฉลองวันเด็กแห่งชาติขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของเด็กให้มากขึ้น
ตั้งที่นานาประเทศกำลังทำอยู่(พระมหาสุชน กวีญญู 2522 : 5)

ประเทศไทยได้จัดงานวันเด็กแห่งชาติขึ้นครั้งแรกในวันจันทร์แรกของเดือนตุลาคมพ.ศ. 2498 และได้จัดต่อมาเป็นประจำทุกปี จนถึง พ.ศ.2506 จึงมีความคิดว่าควรจะเปลี่ยนไปจัดงานวันเด็กในวันเสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคม เนื่องจากเห็นว่าเป็นช่วงที่พ้นจากฤดูฝนมาแล้วและเป็นวันหยุดราชการ ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดงานแต่ในปี พ.ศ.2507 ไม่สามารถจัดงานวันเด็กได้ทัน จึงได้เริ่มจัดงานในปีพ.ศ.2508 ซึ่งถือเอาวันเสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคมเป็นวันเด็กแห่งชาติมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในการจัดงานวันเด็กแห่งชาตินี้คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าสิทธิทั้งหลายทั้งมวลนั้นย่อมคู่กันไปตามหน้าที่ เมื่อเด็กมีความสำคัญและสิทธิต่าง ๆ แล้วก็เป็นการสมควรที่จะให้เด็กได้รับการอบรมให้สำนึกในหน้าที่ของตนที่จะพึงมี ในฐานะที่เด็กจะพึงเป็นผู้สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตนเอง แก่ครอบครัว แก่ชาติบ้านเมืองและแก่เพื่อนมนุษย์ทั่วไปเพื่อส่วนรวมอีกด้วยคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติจึงได้พิจารณากำหนดหน้าที่ของเด็กขึ้นด้วยความมุ่งหมายให้เด็กได้ตระหนักในหน้าที่ของตนควบคู่กับสิทธิที่พึงได้รับและได้ยึดถือเป็นหลักดังต่อไปนี้

เด็กพึงมีศรัทธาเลื่อมใสในศาสนา

เด็กพึงเคารพและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติบ้านเมือง

เด็กพึงมีกริยาวาจาสูกาพต่อคนทั่วไปและเคารพนับถือผู้ใหญ่

เด็กพึงมีความกตัญญูกตเวที

เด็กพึงเป็นผู้มีระเบียบวินัย และรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

เด็กพึงมีความอดทน ขยันหมั่นเพียร และตั้งใจศึกษาหาความรู้

เด็กพึงรู้จักประหยัดและเก็บออมทรัพย์

เด็กพึงมีความมีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าพูดกล้าทำในสิ่งที่ควรและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

เด็กพึงทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

เด็กพึงรู้จักรักษาสาธารณะสมบัติของชาติ

นอกจากนี้คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีจึงได้จัดดำเนินงานติดต่อกันมาทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนสนใจเรื่องการศึกษา อบรมสั่งสอนและช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักหน้าที่ของตนและอยู่ในระเบียบวินัยอันดีเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ถือเป็นโอกาสบำเพ็ญกุศลและประโยชน์ต่อครอบครัว ต่อสถาบันการศึกษาตลอดจนชุมชนเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับรู้ความบันเทิงตามสมควรเพื่อร่วมมือเผยแพร่ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กตามมติสหประชาชาติ

คณะรัฐมนตรีได้เล็งเห็นความสำคัญของวันเด็กจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดงานวันเด็กแห่งชาติขึ้น ในขณะที่เดียวกันนายกรัฐมนตรีก็มีคำขวัญวันเด็กที่มอบให้กับเด็ก ๆ ทุกปี โดยคำขวัญวันเด็กมีขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2499 ในสมัยที่จอมพล ป.พิบูลสงครามดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และตั้งแต่ พ.ศ. 2502 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ให้คุณค่าความสำคัญของเด็ก จึงมอบคำขวัญให้เป็นข้อคติเตือนใจสำหรับเด็กปีละ 1 คำขวัญ (ก่อนถึงวันเด็กแห่งชาติ) นายกรัฐมนตรีสมัยต่อมา จึงได้ถือเป็นธรรมเนียมสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในด้านเนื้อหา
2. เพื่อวิเคราะห์คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในด้านรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย

สมมติฐานการศึกษา

1. คำขวัญวันเด็กเป็นข้อความที่จดจำได้ง่าย
2. คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยมีเนื้อหาและภาษาแตกต่างกันทำให้ผู้รับคำขวัญมีความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กในระดับที่ต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตของข้อมูลที่ใช้ศึกษา ผู้วิจัยใช้ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏในคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ระหว่างปีพุทธศักราช 2499 – 2555 จำนวน 54 คำขวัญ (ไม่มีคำขวัญ พ.ศ. 2500, พ.ศ. 2501 และ พ.ศ. 2507 เพราะไม่มีการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์คำขวัญวันเด็ก

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	2499	จอมพลป. พิบูลสงคราม	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม
2	2502	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า
3	2503	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด
4	2504	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย
5	2505	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
6	2507	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร
7	2508	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี
8	2509	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมานสามัคคี
9	2510	จอมพลถนอม กิตติขจร	อนาคตของชาติจะสุกใสหากเด็กไทยแข็งแรงเรียนดี มีความประพฤติเรียบร้อย
10	2511	จอมพลถนอม กิตติขจร	ความเจริญและความมั่นคงของชาติไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัย มีความเฉลียวฉลาดและรักชาติยิ่ง
11	2512	จอมพลถนอม กิตติขจร	รู้เรียน รู้เล่นรู้ รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ
12	2513	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กประพฤติดีและศึกษาดีทำให้มีอนาคตแจ่มใส
13	2514	จอมพลถนอม กิตติขจร	ยามเด็กจงหมั่นเรียนเพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มีความสุขความเจริญ
14	2515	จอมพลถนอม กิตติขจร	เยาวชนฝึกตนดีมีความสามารถ
15	2516	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
16	2517	จอมพลถนอม กิตติขจร	สามัคคีคือพลัง
17	2518	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี
18	2519	ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดีมีวินัยเสีย บัดนี้
19	2520	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย
20	2521	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง
21	2522	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ
22	2523	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย
23	2524	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
24	2525	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเด็กไทย
25	2526	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม
26	2527	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา
27	2528	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
28	2529	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
29	2530	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
30	2531	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจซื่อสัตย์ ถือคุณธรรม
31	2532	พลเอกชาติชาย ชูนะวัฒน์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
32	2533	พลเอกชาติชาย ชูนะวัฒน์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
33	2534	พลเอกชาติชาย ชูนะวัฒน์	รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา
34	2535	นายอานันท์ ปันยารชุน	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม
35	2536	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
36	2537	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
37	2538	นายชวน หลีกภัย	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
38	2539	นายบรรหาร ศิลปอาชา	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด
39	2540	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด
40	2541	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย
41	2542	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย
42	2543	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรีน	คำขวัญวันเด็ก
43	2544	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย
44	2545	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่อนาคตที่สดใส
45	2546	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี
46	2547	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน
47	2548	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	เด็กรุ่นใหม่ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด
48	2549	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	อยากรฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด
49	2550	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
50	2551	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม
51	2552	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี
52	2553	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม
53	2554	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ
54	2555	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี

จากเนื้อหาคำขวัญวันเด็กแห่งชาติข้างต้นที่ปรากฏมี 54 คำขวัญ แต่นำคำขวัญที่มาใช้ในการวิเคราะห์เพียง 48 คำขวัญ เนื่องจากบางคำขวัญมีเนื้อหาซ้ำกันดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางคำขวัญที่ใช้ซ้ำ

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	2529-2531	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
2	2532-2533	พลเอกชาติชาย ชูนะวัฒน์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
3	2536-2537	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
4	2541-2542	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย
5	2543-2544	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบความพึงพอใจคำขวัญของนายกรัฐมนตรีไทย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นระดับชั้นที่มีทักษะทางภาษาไทยที่ดีพอที่จะเข้าใจและตีความคำขวัญวันเด็กได้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัธยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 35 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 35 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้เป็นเด็กพื้นที่บริการ หมายถึงเด็กภายในพื้นที่ที่โรงเรียนรับเข้าศึกษาโดยไม่คำนึงถึงความสามารถและสภาพของครอบครัวโดยจะไม่ได้นำผลสอบไปวัดความสามารถในการสอบเข้าฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จึงสามารถเป็นตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาได้ ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้นี้ไปอธิบายความพึงพอใจคำขวัญของนายกรัฐมนตรีในบทที่ 5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำว่า “เด็กและเยาวชน” หมายถึง คนที่มีอายุน้อย ผู้ซึ่งอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์

คำว่า “คำขวัญวันเด็ก” หมายถึง คำขวัญที่แต่งขึ้นในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ เป็นคำขวัญที่นายกรัฐมนตรีมอบให้กับเด็ก ๆ เป็นประจำทุกปี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 สํารวจและศึกษางานเขียนที่เกี่ยวกับคำขวัญ
 - 1.2 รวบรวมคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2499- 2555
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 วิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญของนายกรัฐมนตรีไทย
 - 2.2 วิเคราะห์รูปแบบการสร้างคำขวัญวันเด็ก
 - 2.3 วิเคราะห์สำนวนภาษา
3. ขั้นสำรวจความพึงพอใจ โดยการนำคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยเป็นเครื่องมือวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชวินิต มัธยม จำนวน 100 คน
4. ขั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์
5. สรุปและอภิปรายผลพร้อมข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีในด้านเนื้อหา
2. ทำให้เข้าใจคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยในด้านรูปแบบและการใช้ภาษา
3. ทำให้ทราบระดับความพึงพอใจของเด็กในฐานะผู้รับสารคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย

บทที่ 2

คำขวัญและการสื่อสารคำขวัญ

คำขวัญเป็นข้อความขนาดสั้นที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนผลิตขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะโน้มน้าวใจ หรือชี้แนะ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่กลุ่มผู้รับสารที่เป็นเป้าหมาย โดยอาศัยหลักการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นคำขวัญประจำจังหวัด คำขวัญโรงเรียน คำขวัญวันเด็กแห่งชาติ คำขวัญโฆษณา ฯลฯ คำขวัญต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ต้องการให้ผู้รับสารยอมรับเนื้อหาคำขวัญ หรือมีเจตคติที่ดีต่อหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของคำขวัญทั้งสิ้น

ในเบื้องต้น ผู้ศึกษาจะนำเสนอความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำขวัญ ได้แก่ ความเป็นมาของคำขวัญ ประเภทของคำขวัญ หลักการเขียนคำขวัญและการใช้คำขวัญเพื่อการสื่อสาร ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของคำขวัญ

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ศึกษาความเป็นมาของคำขวัญไว้ 2 ท่าน คือ นววรรณ พันธุมธา และ อวยพร พานิช ซึ่งได้ศึกษาความเป็นมาของคำขวัญไว้ดังนี้

1.1 นววรรณ พันธุมธา (2527 : 3) ได้ศึกษาความเป็นมาของคำขวัญไว้ในงานวิจัย “คำขวัญในภาษาไทย” กล่าวว่า “น่าจะมึผู้คิดใช้คำว่า คำขวัญ ในระหว่างปี พ.ศ. 2485 - 2487” โดยให้เหตุผลว่า “ผู้คิดคำว่า “คำขวัญ” เป็นกรรมการสำนักวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักวัฒนธรรมแห่งชาตินั้นเริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2485 คำว่าคำขวัญน่าจะมึขึ้นหลังปี พ.ศ. 2485” และในงานวิจัยดังกล่าวได้กล่าวไว้ว่า “คำขวัญ” มีปรากฏในหนังสือเค้าโครงวัฒนธรรมฝ่ายหญิงตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2487 มีข้อความว่า

“ให้หญิงไทยถือเกียรติเป็นคำขวัญสูงสุด
รู้จักรักเกียรติของชาติ ของสกุล และของตน
ไม่เห็นแก่ทรัพย์สมบัติยิ่งกว่าเกียรติ”

1.2 อวຍพร พานิช (2533 : 21) ได้อธิบายความเป็นมาของคำขวัญไว้ว่า “คำขวัญ” น่าจะเป็นคำที่กรมหมื่นนราธิปพงศ์บัญญัติขึ้นและในปี พ.ศ. 2475 ได้มีถ้อยคำในลักษณะนี้ประกอบขึ้นหนังสือพิมพ์ว่า “บำเพ็ญกรณีย์ ไผตรีจิตต์ วิทยาคม อุดมสันตีสุข” กรมหมื่นนราธิปพงศ์ ประพันธ์ได้ทรงเล่าว่า

“ในการคิดคำขวัญหนังสือพิมพ์ประชาชาติ ข้าพเจ้าได้เอา “บำเพ็ญกรณีย์” ไว้ขึ้นหน้าให้เห็นเด่นชัดตามลำดับความสำคัญ.....คำขวัญทั้งสี่คือ “บำเพ็ญกรณีย์ ไผตรีจิตต์ วิทยาคม อุดมสันตีสุข” นี้แหละเป็นธรรมเนียมบรรณาการ ซึ่งข้าพเจ้าขอน้อมนำมาสนองแก่ท่านทั้งหลายในมหามงคลดิถีขึ้นปีใหม่นี้โดยทั่วกัน”

ในปี 2480 พบคำที่มีลักษณะเดียวกับคำขวัญคือคำว่า “ประโยคปลุกนิยาม” โดยพบหลักฐานในหนังสือพิมพ์ประมวญวัน ในการโฆษณาให้ผู้่านคิดถ้อยคำประโยคปลุกนิยามของสินค้ายา เฮโม-วิตา ส่งเข้าประกวดชิงรางวัลโดยมีหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

“ประโยคปลุกนิยามเฮโม-วิตา คือคำแสดงคุณภาพของยาเฮโม-วิตา ประโยคหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 2 บรรทัด และไม่เกิน 18 พยางค์ ร้อยแก้ว หรือโคลงฉันทกาพย์กลอนก็ได้”

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คำว่า “คำขวัญ” น่าจะเป็นคำที่กรมหมื่นนราธิปพงศ์ ประพันธ์ทรงบัญญัติขึ้น ปรากฏหลักฐานในประชาชาติ พ.ศ. 2478 แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก และในปีพ.ศ. 2480 ได้เกิดประโยคปลุกนิยามขึ้น ซึ่งมีลักษณะเดียวกับ คำขวัญ ที่ใช้ในการโฆษณายา เฮโม-วิตา จนกระทั่งในปี 2485 – 2487 คำว่า “คำขวัญ” เป็นที่ยอมรับของทางวิชาการ ดังจะเห็นได้จากการใช้หนังสือสำนักวันธัมฝ่ายหญิง

2 ประเภทของคำขวัญ

คำขวัญที่แพร่หลายอยู่ในสังคมไทยแม้จะมีจำนวนมากมาย แต่นักวิชาการที่ศึกษาคำขวัญได้แบ่งคำขวัญเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 2.1 คำขวัญที่ชี้แนะแนวปฏิบัติ
- 2.2 คำขวัญโฆษณาประชาสัมพันธ์

2.1 คำขวัญที่ชี้แนะแนวปฏิบัติ

นवरรณ พันธุมธา และคณะ (2530 : 9) กล่าวว่า คำขวัญส่วนมากจะมีสัมผัสและมีขนาดสั้น มักชักจูงใจให้ปฏิบัติตาม เนื้อหาของคำขวัญจึงมักเป็นการแนะนำ สั่งสอน ชักชวน ขอร้อง โดยอาจแสดงจุดประสงค์อย่างชัดเจน หรือเป็นเพียงแนะให้คิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- “เยาวชนที่ดีของชาติ ต้องไม่เป็นทาสยาเสพติด”
- “เป็นข้าราชการไทย ต้องรับใช้ประชาชน เพื่อเกิดผลแก่บ้านเมือง”
- “การผัดวันประกันพรุ่ง คือโจรที่ขโมยเวลา”

คำอธิบายดังกล่าวสอดคล้องกับ ช่อมุ่ โขติทอง (2554 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า คำขวัญมีคติหรือข้อคิดชวนให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามโดยใช้เหตุผลและเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านเห็นดีเห็นงามและปฏิบัติตาม ในที่สุด และแสดงข้อคิดหรือปรัชญาในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินชีวิต เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลตามเป้าหมาย หรือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ราบรื่น

เช่น

- “ตายแล้วร่างไร้ประโยชน์ โปรดอุทิศดวงตา”
- “บริการทุกระดับประทับใจ”

วิเชียร เกษประทุม (2555 : 313) ได้กล่าวถึงคำขวัญชี้แนะแนวปฏิบัติไว้ว่า คำขวัญแสดงจุดมุ่งหมาย หรืออุดมคติหรือแนวทางปฏิบัติของกลุ่มบุคคล หรือสถาบันใด ๆ เช่น กลุ่มอาชีพต่าง ๆ พรรคการเมือง มูลนิธิ ชุมนุม ชมรมต่าง ๆ เป็นต้น กลุ่มบุคคลหรือสถาบันเหล่านี้ จะใช้คำขวัญเป็นหลักยึดเหนี่ยวหรือเตือนใจหมู่คณะของตน หรืออาจเพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มตนก็ได้ เช่น

- “กาชาดบรรเทาทุกข์ เพื่อความสุขของปวงประชา” (หน่วยกาชาด)
- “ตำรวจอยู่ไหน ประชาอุ่นใจทั่วกัน” (ตำรวจ)
- “เพื่อนคู่คิด มิตรคู่บ้าน” (ธนาคารกรุงเทพ)
- “ช่อง 7 สี ทวีเพื่อคุณ” (โทรทัศน์)
- “ประชาชนนิยม สังคมเป็นสุข” (พรรคภูมิใจไทย)

นอกจากนี้คำขวัญยังเตือนใจให้ตระหนักถึงภัยอันตราย ตระหนักถึงประโยชน์หรือคุณค่า ตระหนักถึงความเป็นจริงและเป็นการเตือนสติเตือนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเรียกร้อง เชิญชวน จูงใจให้เชื่อมั่นหรือปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น

“เมื่อสิ่งแวดล้อมเป็นพิษชีวิตจะมีภัย”
 “ขับรถให้เตือนตน ข้ามถนนให้เตือนตา”
 “รักษาชีวิต ดีกว่าพิชิตเวลา”
 “บุหรี่ยสูบแล้วตาย ทำร้ายคนใกล้ชิด”
 “บริจาคดวงตาได้มหากุศล”
 “รักไทย นิยมไทย ร่วมใจใช้ของไทยทำ”
 “อ่านหนังสือวันละหน้า เพิ่มคุณค่าแก่ชีวิต”
 “เลือกผู้แทนทั้งที่ อย่าให้มีคนซื้อ”

2.2 คำขวัญโฆษณาประชาสัมพันธ์

อวยพร พานิช (2533 : 6) ได้อธิบายคำขวัญโฆษณาและประชาสัมพันธ์ไว้ว่า คำขวัญที่กระทบใจผู้ส่งสาร ทำให้ผู้รับสารสนใจและจดจำคำขวัญได้ทันที และเป็นการอ้างเตือนผู้รับสารไม่ให้ลืมข้อเด่นในคำขวัญนั้น เช่น ชื่อสินค้า บุคลิกของสินค้า และข้อมูลสำคัญที่ต้องการเสนอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสื่อที่ใช้ ตำแหน่งคำขวัญในสื่ออวัจนภาษาตัวอักษร สี และที่สำคัญได้แก่ วัตถุประสงค์ในการสร้างคำขวัญนั้น ๆ เช่น

“ชาร์ป ก้าวล้ำไปในอนาคต”
 “หม้อข้าวหุง คุ้โตะสวย(ชาร์ป)”
 “ยุ่งแขยง แมลงขยายด เมื่ออาทขยับ”

สรุปประเภทของคำขวัญชี้ให้เห็นว่า ประเภทแรกเป็นของหน่วยงานราชการ / หน่วยงานการกุศล ประเภทที่สองเป็นหน่วยงานห้างร้าน บริษัท ส่วนคำขวัญวันเด็กจัดอยู่เป็นคำขวัญประเภทแรก ซึ่งเป็นคำขวัญของหน่วยงานราชการ

3. หลักการเขียนคำขวัญ

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอหลักการเขียนคำขวัญไว้ดังนี้

3.1 คำขวัญที่ใช้ถ้อยคำที่สละสลวยกะทัดรัด

3.1.1 คำขวัญใช้ถ้อยคำที่เรียงเรียงขึ้นด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด สละสลวย เพื่อเรียกร้องความสนใจ โน้มน้าวใจ หรือเพื่อสริมงคลต่อผู้ปฏิบัติ มักเรียงเรียงเป็นครั้งคราวในโอกาสสำคัญ ๆ ต่าง ๆ เช่น วันครู วันแม่ วันแรงงานแห่งชาติ วันเด็ก ฯลฯ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

“สามัคคี ใฝ่ศึกษา จรรยางาม” (วันเด็ก)

“ครูดีมีวินัยและคุณธรรม ย่อมນ้อมนำให้เยาวชนเป็นคนดี” (วันครู)

“ให้ของขวัญวันแม่แต่วันนี้ โดยทำดีแก่พ่อแม่ก่อนแก่แม่

ให้ท่านได้ประจักษ์รักของเรา ดีกว่าเฝ้าทำบุญให้เมื่อวាយขนม” (วันแม่)

(ช่อม โขติทอง 2554 : 5)

3.1.2 คำขวัญจะต้องเป็นข้อความขนาดสั้น มีหลายลักษณะดังนี้

เป็นกลุ่มคำ เช่น “ไม่มีป่า ไม่มีฝน ไม่มีคน ไม่มีสัตว์”

เป็นประโยคเพียงประโยคเดียว เช่น “น้ำมันมีน้อย ใช้สอยจงประหยัด”

เป็นประโยคสองประโยคที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเหตุเป็นผลกัน เช่น “เมื่อป่าไม้ถูกทำลาย ความตายจะมาเยือน”

(วิเชียร เกษประทุม 2555 : 131)

3.1.3 คำขวัญจะต้องมีการแบ่งวรรค จะต้องเป็นถ้อยคำที่สั้น กะทัดรัด อาจมีตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป แบ่งเป็นวรรค อาจมี 1 วรรค ถึง 4 วรรคดังตัวอย่าง

“รักคุณเท่าฟ้า” (1 วรรค)

“รักประชาธิปไตย ต้องไปเลือกตั้ง” (2 วรรค)

“ประชาธิปไตย ขจัดปัญหา พัฒนากทม.” (3 วรรค)

“อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันทั้งแก” (4 วรรค)

(อวยพร พาณิช 2533 : 6)

3.2 คำขวัญที่จดจำได้ง่าย

3.2.1 แต่งเป็นกลอน มีคำสัมผัส สัมผัสสัมผัสพยัญชนะ สัมผัสสระ มีการเล่นเสียงของคำ เพื่อความโดดเด่นสะดุดตา เช่น

“ปีกแผ่นเป็นแก่นสาร ภาริกรเป็นกันเอง”
 “ล้อมรักให้ครอบครัว เหมือนล้อมรั้วให้ตนเอง”

(ขวลิต ผู้ภักดี 2543 : 14)

“คริสทอปเวเฟอร์ ยืมเดียวเคี้ยวเพลิน”
 “ยุ่งแขยง แมลงขยายด เมื่ออาทขยับ”

(อวยพร พานิช 2533 : 6)

3.2.2 มีช่วงจังหวะเหมาะสม ระหว่างช่วงจังหวะหรือระหว่างประโยค เพื่อให้ผู้อ่านประทับใจ สามารถจำคำขวัญได้ง่าย เช่น

“รักไทย นิยมไทย ช่วยกันใช้ ของไทยทำ”
 ช่วงจังหวะในการอ่านอยู่ที่ รักไทย/ นิยมไทย/ ช่วยกันใช้/ ของไทยทำ

(วิเชียร เกษปทุม 2555 : 313)

3.2.3 การซ้ำคำบางส่วนของคำ เช่น

“สิ่งทีเล็กขวดใหม่ รุสชาติแห่งรสนิยม”

(อวยพร พานิช 2533 : 6)

3.3 คำขวัญที่ประณีตในการใช้ถ้อยคำ

3.3.1 การเลือกสรรถ้อยคำ สื่อความหมายได้ชัดเจนให้อารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้งประทับใจแก่ผู้อ่าน ด้วยการใช้อถ้อยคำที่ลึกซึ้งกินใจและมีน้ำหนัก เช่น

“ลูกเติบโตเป็นคนดีมีคุณค่า ซึ้งใจกว่าสิ่งใดใดที่ให้แม่”
 “หน้าที่ของลูกผู้หญิงอันยิ่งใหญ่ ไม่มีใดเหนือกว่าหน้าที่แม่”

(ชอุ่ม โชติทอง 2554 : 6)

3.3.2 ใช้ภาษาไพเราะ จับใจ มีการแบ่งจังหวะของคำเมื่ออ่านออกเสียง ไพเราะเกิดจินตภาพ เช่น

“เยาวคนที่ดี พึ่งมีคุณธรรม”

“ระงับอารมณ์ ชมความรู้สึก สำนึกหน้าที่ มีความปลอดภัย”

(ขวลิต ผู้ภักดี 2543 : 14)

3.4 คำขวัญที่มีความชัดเจน

ต้องเขียนให้มีความสมบูรณ์ แจ่มแจ้ง ไม่คลุมเครือ สรุปความสำคัญหรือเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้รับสารไม่สับสน เช่น

“ขับเร็วชิดขวา ขับช้าชิดซ้าย”

(ขวลิต ผู้ภักดี 2543 : 14)

สรุปหลักการเขียนคำขวัญ นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของคำขวัญออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คำขวัญที่ใช้คำสละสลวยกะทัดรัด คำขวัญที่จดจำได้ง่าย คำขวัญที่ประณีตในการใช้ถ้อยคำ และคำขวัญที่มีความชัดเจน

5. คำขวัญและการสื่อสาร

ผู้ส่งสารคำขวัญวันเด็กคือนายกรัฐมนตรีไทยที่ต้องการส่งสารไปยังผู้รับสารคือ เด็กและเยาวชนไทยทุกคนโดยใช้กระบวนการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร และผู้รับสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษากระบวนการสื่อสารคำขวัญวันเด็กตามประเด็นต่อไปนี้

5.1 ความหมายของการสื่อสาร

ปรมะ สตะเวทิน (2535 :7) ได้อธิบายความหมายของการสื่อสารไว้ว่า “การสื่อสาร คือ กระบวนการถ่ายทอดสาร (message) จากบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (receiver) โดยผ่านสื่อ (channel) ความหมายของการสื่อสารดังกล่าว สอดคล้องกับ จงจิต ศรีพรรณ (2524 : 1) ได้อธิบายความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารหมายถึง การติดต่อสื่อสารหรือการสื่อความหมายนับได้ว่าเป็นพื้นฐานของกระบวนการของสังคมมนุษย์ ไม่ว่าจะเขาเหล่านั้นจะอยู่ในสังคมที่ล่าหลังหรือสังคมที่ทันสมัยก็ต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารต่อกันในกลุ่มสังคม

วาสนา จันทร์สว่าง และ ทศนีย์ อินทรสุขศรี (2532 : 5) ได้อธิบายความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเพื่อการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในความหมายของสารที่ตรงกัน

จากข้อมูลความหมายของการสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารคือกระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมายของสารที่ตรงกัน

5.2 วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

เมื่อพิจารณาการสื่อสารพบว่าการสื่อสารมีวัตถุประสงค์คือ การสร้างความเข้าใจความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังคำกล่าวของ ยุพา สุภากุล (2534 : 31) หน้าที่พื้นฐานของการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับประชาชนและหน้าที่ในการประกาศให้แจ่มแจ้งชัดเจนขึ้น

อย่างไรก็ดี Wilbur Shramm (อ้างจาก ยุพา สุภากุล 2534 : 31) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร โดยพิจารณาจากมุมมองของผู้ส่งสารและผู้รับสาร เมื่อมองจากมุมมองของผู้ส่งสารและผู้รับสารจัดจำแนกได้ด้วย วัตถุประสงค์การสื่อสาร ดังนี้

วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

1. แจ้งข่าวสาร
2. สอน
3. ทำให้เพลิดเพลิน
4. เสนอแนะหรือชักจูง

วัตถุประสงค์ของผู้รับสาร

1. ทราบ
2. เรียนรู้
3. เบิกบานใจ
4. ปฏิบัติ หรือ ตัดสินใจ

สรุป วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ขึ้นอยู่กับว่าเราจะเป็นผู้ส่งสารหรือผู้รับสารไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

5.3 องค์ประกอบของการสื่อสาร

อรุณีประภา หอมเศรษฐี (2520 : 2) ได้อธิบายองค์ประกอบของการสื่อสารไว้ว่า กระบวนการสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคล 2 คนมาพบกัน และต้องการส่งสารถึงกัน โดยการใช้เสียง หรือกริยาทำให้บุคคลหนึ่งเข้าใจได้ ดังนั้นรูปแบบการสื่อสารอาจเกิดขึ้นง่าย ๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองการสื่อสาร 1

แบบจำลองข้างต้น ผู้ส่งสาร หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานที่ได้ทำหน้าที่ในการส่งสาร

สาร หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความต้องการ ซึ่งถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้ และแสดงออกมาโดยอาศัย ภาษาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ เช่น ข้อความที่พูด ข้อความที่เขียน บทเพลงที่ร้อง รูปที่วาด เรื่องราวที่อ่าน ท่าทางที่สื่อความหมาย เป็นต้น

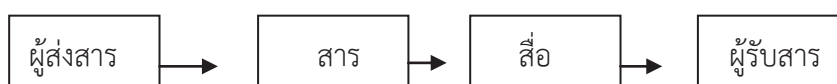
ผู้รับสาร หมายถึง หมายถึง บุคคล กลุ่มที่รับเรื่องราวข่าวสาร จากผู้ส่งสาร และแสดง ปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback) ต่อผู้ส่งสาร ตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร

แบบจำลองการสื่อสารอาจมีความซับซ้อนขึ้น หากพิจารณาอย่างเป็นกระบวนการ กล่าวคือ การสื่อสารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นและดำเนินไปในสังคม โดยอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร องค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้จะทำงานร่วมกัน หากขาด ส่วนใดส่วนหนึ่งไปไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งสาร สาร สื่อ หรือผู้รับสาร ไม่จัดว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการ สื่อสาร นอกจากนั้นกระบวนการสื่อสารยังขึ้นอยู่กับระบบของสังคมและวัฒนธรรมที่สถานการณ์การ สื่อสารนั้นเกิดขึ้นและดำเนินไป (บาหยัน อิมสำราญ 2548 : 3)

เมื่อเกิดสถานการณ์การสื่อสารขึ้น จะมีกระบวนการซึ่งดำเนินไปดังนี้ ผู้ส่งสารจะส่งสาร ออกไป อาจส่งสารไปด้วยวิธีการพูดเขียน ใช้สัญลักษณ์และท่าทางอื่น ๆ ส่วนสารนั้นหมายถึงสาระ ต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารปฏิบัติตามอาจเป็นเพียงการแจ้งให้ผู้รับสารทราบ บอกให้ผู้รับ สารทำ หรือถามให้ผู้รับสารตอบ สารนี้อาจจะส่งผ่านสื่ออาจเป็นสื่อธรรมชาติ เช่น อากาศ แสง สื่อ เทคโนโลยี ได้แก่ ไมโครโฟน วิทยุ โทรศัพท์ ผู้รับสารก็จะรับสารนั้นและมีปฏิกริยาตอบสนอง

กลับไป หากปฏิกิริยาเป็นไปดังที่ผู้ส่งสารต้องการ ถือว่าการสื่อสารนั้นสัมฤทธิ์ผล หากปฏิกิริยาไม่เป็นไปดังที่ผู้ส่งสารต้องการ ถือว่าการสื่อสารนั้นไม่สัมฤทธิ์ผล กระบวนการสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผลแสดงให้เห็นด้วยแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองการสื่อสาร 2

สรุปได้ว่าองค์ประกอบการสื่อสารประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร องค์ประกอบนี้จะทำหน้าที่ต่างกันถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งจะไม่ใช่กระบวนการสื่อสารที่สมบูรณ์

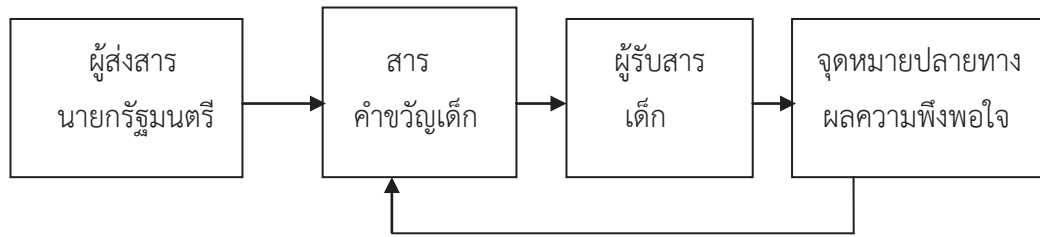
5.4 ผู้ส่งสาร – ผู้รับสาร คำขวัญวันเด็ก

ผู้ส่งสารคำขวัญ คือบุคคลหนึ่ง(นายกรัฐมนตรี) ที่ส่งสารไปยังกลุ่มบุคคล ซึ่งส่งคำขวัญผ่านสื่อมวลชนไปสู่เป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน

ผู้รับสารคือกลุ่มบุคคลที่มีขนาดใหญ่ซึ่งเป็นเด็กที่อยู่ภายใต้การปกครองของนายกรัฐมนตรี หมายความว่า เด็ก สามารถเข้าใจความหมายของสารนั้นได้อย่างชัดเจน

จากการศึกษาแนวคิดการสื่อสาร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการสื่อสารมาใช้ประกอบในงานวิจัยนี้ในการวัดความพึงพอใจของคำขวัญวันเด็ก เนื่องจากนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำของประเทศและในฐานะผู้ส่งสารจะต้องมอบคำขวัญให้เด็ก ๆ ทุกปี ปีละ 1 คำขวัญ และในขณะเดียวกันเด็ก ๆ ในฐานะผู้รับสารจะได้รับสารจากผู้ส่งสาร(นายกรัฐมนตรี) ผู้ส่งสารจะส่งสารไปยังผู้รับสารจะต้องผ่านสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ การสื่อสารนี้มีเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนทุกคน ดังนั้นผู้วิจัยจึงออกแบบจำลองกระบวนการสื่อสารดังนี้

ภาพที่ 3 แบบจำลองการสื่อสาร 3

จากแบบจำลองนี้จะเห็นได้ว่าผู้ส่งสารคือ นายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อมอบคำขวัญให้แก่เด็ก เนื่องในวันเด็กแห่งชาติของทุกปี จะมอบสาร คือคำขวัญวันเด็กในรูปแบบภาษาและผู้รับสารคือเด็กและเยาวชนในประเทศไทยจะมีリアตอบสนองต่อสารคือผลความพึงพอใจของคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งผู้ศึกษาจะนำไปวิเคราะห์ในบทต่อไป

บทที่ 3

นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ส่งสาร

นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นตำแหน่งหัวหน้าคณะรัฐบาลในการบริหารประเทศ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 171 กล่าวไว้ว่า พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่ บริหารราชการแผ่นดินตามหลักรับผิดชอบร่วมกัน และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2555 : 140)

คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใด ในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้บัญญัติไว้แล้ว

นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจึงมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองให้สงบเรียบร้อย โดยเฉพาะการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยล้วน ให้ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นพลังผลักดันสังคมให้ก้าวหน้า ดังนั้นคำขวัญวันเด็กของ นายกรัฐมนตรีไทยจึงเป็นข้อความที่แสดงออกถึงความคาดหวังของผู้นำประเทศต่อคนรุ่นใหม่ ซึ่งเริ่ม ตั้งแต่พุทธศักราช 2499 สมัยนายกรัฐมนตรีจอมพล ป. พิบูลสงคราม จนถึงนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 คน นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำ ประเทศได้แถลงนโยบายเกี่ยวกับเด็กและมอบคำขวัญให้เด็กทั้งในด้านการศึกษา ด้านจริยธรรม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านอุดมการณ์ทางสังคม ด้านและด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ตามความคาดหวังของ นายกรัฐมนตรีแต่ละสมัย

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ส่งสารคำขวัญคือ นายกรัฐมนตรี นโยบายของ คณะรัฐบาลและคำขวัญวันเด็กและชี้ให้เห็นความสำคัญนโยบายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกับคำขวัญ วันเด็ก

1. จอมพล ป. พิบูลสงคราม (พ.ศ.2481-2487)และ(พ.ศ. 2491-2500)

1.1 ชีวิตส่วนตัว

จอมพล. พิบูลสงคราม เดิมชื่อ แปลก ชิตตะสังคะ เกิดเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2440 จังหวัดนนทบุรี จบจากโรงเรียนนายร้อยทหารบก ต่อมาได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเสนาธิการ ทหารบก และมีผลการเรียนดีจึงได้รับทุนไปศึกษาต่อโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ประเทศฝรั่งเศส

1.2 ชีวิตการเมือง

จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2481 และควบบตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก มีแนวโน้มในการใช้อำนาจในทางเด็ดขาดแบบลัทธิทหารนิยมมากขึ้น

จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีแนวคิดแบบชาตินิยมเน้นความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อชาติ และปฏิบัติตามนโยบายสร้างชาติของรัฐบาลโดยใช้แนวคิดแบบรัฐนิยม การฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาติ บทเพลงและบทละครปลุกใจ และการใช้คำขวัญ บทความ สุนทรพจน์ และคติเกี่ยวกับชาตินิยม การใช้สื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ประมวลวัญ ใช้คำขวัญว่า “เชื่อผู้นำ ชาติพ้นภัย”

เมื่อถึง พ.ศ. 2487 มีการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการพิจารณาพระราชกำหนดจัดตั้งเมืองเพชรบูรณ์เป็นเมืองหลวงซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างมาก หลังจากนั้นไม่นานได้มีการพิจารณาพระราชกำหนดพุทธบุรีมณฑลที่จะตั้งเขตมณฑลทางพระพุทธศาสนาขึ้นปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎร ลงมติคัดค้าน 43 ต่อ 41 เสียง ทำให้รัฐบาลพ่ายแพ้เสียงในสภา หลังจากนั้นจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้ตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2487

หลัง พ.ศ. 2490 ทหารได้ยึดอำนาจ โดยอ้างว่า รัฐบาลพลเรือนที่บริหารประเทศมีความผิดพลาดในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน หลังจากนั้นได้เชิญให้จอมพล ป. พิบูลสงครามกลับมาเป็นหัวหน้าคณะ เพื่อช่วยในการสร้างเอกภาพในหมู่ทหารและช่วยให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากขึ้น คณะรัฐประหารได้พยายามแสดงตนว่าไม่ต้องการยึดอำนาจ จึงได้เชิญนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ หลังจากนั้นรัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2501 พรรคประชาธิปัตย์ชนะการเลือกตั้ง แต่คณะรัฐประหารได้จัดให้นายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สละตำแหน่งจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากนั้นก็ให้ จอมพล ป. พิบูลสงครามดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในการบริหารประเทศของรัฐบาลนี้ก็ยังคงเป็นลักษณะ กึ่งเผด็จการ ต่อมาเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2500 ขบวนการไฮด์ปาร์กได้จัดการชุมนุมที่สนามหลวง เรียกร้องให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม และ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ อธิบดีตำรวจลาออก และสนับสนุนให้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ ปรากฏว่ากลุ่มไฮด์ปาร์กสามารถรวมประชาชนได้นับหมื่นคน จึงได้มีการนำขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาล ดังนั้นในวันที่ 16 กันยายน จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้เคลื่อนกำลังเข้ายึดอำนาจ โคนรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม

ตารางที่ 3 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของจอมพล ป. พิบูลสงคราม

วัน/เดือน/ปีที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
3 เมษายน พ.ศ. 2495	รัฐบาลนี้จะให้การศึกษา และอบรมศีลธรรมอันดีแก่ประชากรราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษาการพลศึกษาจะได้ขยายโรงเรียนเพิ่มครูผู้สอนให้มากยิ่งขึ้นและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาประชาบาล	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม (พ.ศ. 2499)

จากตารางที่ 3 ในด้านนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กพบว่านายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ให้ความสำคัญ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา จะเห็นว่ารัฐบาลจะไม่ได้กล่าวถึงเด็กโดยตรงแต่รัฐบาลก็ได้จัดการศึกษาโดยการขยายโรงเรียนและเพิ่มอัตรากำลังครูให้มากขึ้นของการศึกษาประชาบาล แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับเด็กในเรื่องการศึกษาและเรื่องจริยธรรม รัฐบาลจึงได้จัดอบรมด้านศีลธรรมแก่ประชาชนทุกคน

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง จริยธรรม

2.จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์(พ.ศ.2502-2506)

2.1 ชีวิตส่วนตัว

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เกิดเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2451 ที่บ้านท่าสำโรง ตำบลพาทูร์ จังหวัดพระนคร เป็นบุตร นายพันตรี หลวงเรืองเดชอนันต์ (ทองดี ธนะรัชต์) กับ นางจันทิพย์ ธนะรัชต์ มารดาเป็นเป็นชาวจังหวัดมุกดาหาร จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เริ่มการศึกษาชั้นต้นที่จังหวัดมุกดาหาร จากนั้นได้ศึกษาต่อที่โรงเรียนมหาราชพาราม กรุงเทพมหานคร และเข้าเรียนที่โรงเรียนนายร้อยทหารบก หลังจากนั้นได้รับยศร้อยตรี ประจำการที่กองพันที่ 1 กรมทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ พ.ศ. 2484 ได้เข้าร่วมรบในสงครามมหาเอเชียบูรพา ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับทหารกองทัพอหารราบที่ 33 จังหวัดลำปาง โดยมียศเป็นพันตรี ในตอนปลายของสงครามโลกครั้งที่ 2 วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2488 จึงได้เลื่อนยศเป็นพันเอก ตำแหน่งผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 13 และผู้บังคับการจังหวัดทหารบลำปาง

2.2 ชีวิตการเมือง

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2500 และประสบความสำเร็จในการโค่นล้มรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม อีกทั้งขับไล่คู่แข่งทางการเมืองคือพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ออกนอกประเทศ เข้าควบคุมกองกำลังของชาติทั้งหมดไว้ในอำนาจได้เด็ดขาด ในขณะเดียวกันก็ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในเมือง ซึ่งมีนักการเมืองสายที่สัมพันธ์กับเจ้าและชนชั้นนำเดิมให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามโดยการสนับสนุนของสหรัฐและความนิยมระบอบเผด็จการของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เองในปีพ.ศ. 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ได้้นำการรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลที่ตนเองตั้งขึ้นไว้ แล้วขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเสียเอง เลิกใช้รัฐธรรมนูญและล้มสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งสภานิติบัญญัติขึ้นทำหน้าที่เป็นผู้กรันรองกฎหมายและร่างรัฐธรรมนูญที่อ้างว่าเหมาะสม จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์จึงนำประเทศเข้าสู่ระบอบเผด็จการของกองทัพเต็มรูปแบบเป็นครั้งแรกกล่าวคือไม่ต้องแม้แต่จะรักษาสถาบันประชาธิปไตยไว้เป็นฉากหน้าอีกต่อไป

ตารางที่ 4 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502	รัฐบาลนี้สนใจเป็นพิเศษในการศึกษาของเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในวันหน้า โดยจะได้ ดำเนินการให้เยาวชนได้รับทั้งวิทยาการ และจริย ศึกษาควบคู่กันไป และได้จัดตั้งสภาการศึกษา แห่งชาติขึ้นและให้ความอนุเคราะห์ตามความจำเป็น	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า (พ.ศ. 2502) ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย (พ.ศ.2503) ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด (พ.ศ.2504) ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร (พ.ศ.2505)

จากตารางที่ 4 พบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษาโดยจะตั้งสภาการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน และด้านจริยธรรมควบคู่กันไป ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง จริยธรรม ได้แก่ เรื่อง ความมีระเบียบวินัย และเรื่องความประหยัดแสดงว่ารัฐบาลชุดนี้ต้องการให้เด็กมีระเบียบวินัยและรู้จัก ความประหยัด

3.จอมพลถนอม กิตติขจร(พ.ศ. 2501-2516)

3.1ชีวิตส่วนตัว

จอมพล ถนอม กิตติขจร เกิดเมื่อ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2454 ณ บ้านหนองหลวงอำเภอเมือง จังหวัดตาก เป็นบุตรของขุนโสภิตบรรณารักษ์ (อำพัน กิตติขจร) กับนางโสภิตบรรณารักษ์ (ลิ้นจี่) เริ่ม การศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียนประชาบาลวัดโคกพลู จังหวัดตาก หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนนาย ร้อยทหารบก จอมพลถนอม กิตติขจร รับราชการครั้งแรกในตำแหน่งผู้บังคับการหมวดกองร้อยที่ 1 กรมทหารราบที่ 8 กองพันที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ และในระหว่างรับราชการทหารได้ศึกษาต่อที่โรงเรียน แผนที่ทหาร กองทัพบก ในช่วงปี พ.ศ. 2474 – 2477 โรงเรียนทหารราบ กองทัพบก พ.ศ.2481 และ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

3.2 ชีวิตการเมือง

จอมพลถนอม กิตติขจร ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีช่วยกระทรวงกลาโหมในรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในรัฐบาลของนายพจน์ สารสิน จอมพลถนอม กิตติขจร ได้รับการชาวเสียงจากสภาผู้แทนราษฎรให้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2501 บริหารประเทศได้ 9 เดือน เศษ ก็ลาออกจากตำแหน่งเพื่อเปิดทางให้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ถึงแก่อสัญกรรม จอมพลถนอม กิตติขจร ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาที่ จอมพลถนอม กิตติขจร บริหารประเทศได้สร้างทางหลวงต่าง ๆ หลายสายและสร้างเขื่อน อาทิ เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนอุบลรัตน์ นอกจากนี้ท่านยังปรับปรุงกองทัพให้ทันสมัยทัดเทียมกับนานาประเทศ และในปี พ.ศ. 2508 ได้ส่งทหารไปร่วมรบในสงครามเวียดนามด้วย ในปี พ.ศ. 2514 จอมพลถนอมได้ทำรัฐประหารตัวเอง และจัดตั้งสภาบริหารคณะปฏิวัติขึ้นจนกระทั่งมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2515 และสถานการณ์ปัญหาผู้ตีแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญการปกครองดังกล่าวได้มีมติให้ จอมพลถนอม กิตติขจร เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไป

จอมพลถนอม กิตติขจร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เนื่องจากเหตุการณ์เรียกร้องรัฐธรรมนูญของกลุ่มนิสิต นักศึกษา และเกิดเหตุไม่สงบเรียบร้อยขึ้นภายในประเทศ จึงเดินทางออกนอกประเทศ

ตารางที่ 5 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ จอมพลถนอม กิตติขจร

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
19 ธันวาคม พ.ศ. 2506	รัฐบาลจะปฏิบัติตามนโยบายที่รัฐบาลก่อนแถลงไว้ จะให้ความสำคัญแก่การศึกษาเพื่อการอาชีพเป็นพิเศษกับทั้งจะขยายการศึกษาขั้นสูงไปตามจังหวัดต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้นด้วย	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและ เพียรทำดี (พ.ศ. 2508)
25 มีนาคม พ.ศ. 2512	รัฐบาลนี้จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะจะปรับปรุงและส่งเสริมการศึกษา ทั้งในด้านการศึกษามัธยม อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อการนี้รัฐบาลนี้จะพยายามขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปทั่วทั้งประเทศ ปรับปรุงโรงเรียนทุกชนิด โดยเฉพาะโรงเรียนอาชีวะให้มีคุณภาพสูงขึ้นและเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น ช่วยเหลือบรรดาครูบาอาจารย์ในรูปสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มีความรู้สีกมั่นคงในอาชีพของตน สามารถอุทิศเวลาเพื่อการศึกษาอบรมแก่เยาวชน	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
25 มีนาคม พ.ศ. 2512	นอกจากนี้รัฐบาลนี้จะสนับสนุนให้เอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ในขณะเดียวกันก็จะส่งเสริมประเพณีอันดีงามของชาติ บำรุงพระพุทธศาสนา และตลอดถึงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติด้วย	รู้เรียนรู้เล่นรู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ (พ.ศ. 2512) เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้มีอนาคตแจ่มใส (พ.ศ. 2513)
22 ธันวาคม พ.ศ. 2515	รัฐบาลนี้จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจะปรับปรุงและส่งเสริมทั้งในด้านการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จะสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมให้การศึกษาทุกระดับแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น	ยามเด็กง่วงหมั่นเรียนเพียรกระทำดี เติบโตใหญ่จะได้มีความสุขความเจริญ (พ.ศ. 2514) เยาวชนฝึกตนดี มีความสามารถ (พ.ศ. 2515) เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ (พ.ศ. 2516)

จากตารางที่ 5 พบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก 3 เรื่องดังนี้เรื่องแรก เรื่องการศึกษาได้แก่ การขยายการศึกษาระดับสูงไปยังจังหวัดต่าง ๆ โดยเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งเสริมการศึกษาในสายสามัญ อาชีวะ และอุดมศึกษา การขยายการศึกษาภาคบังคับ การปรับปรุงโรงเรียน โดยเน้นโรงเรียนอาชีวศึกษา การช่วยเหลือสวัสดิการครูให้ดีขึ้นเพื่อที่จะให้ครูอุทิศเวลาเพื่อการศึกษา อบรมเยาวชนได้เต็มที่ ส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เรื่องที่สองคือ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมไทย เรื่องที่สามคือ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนทำนุบำรุงพระศาสนา

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษาและจริยธรรม

4. นายสัญญา ธรรมศักดิ์ (พ.ศ.2516-2518)

4.1 ชีวิตส่วนตัว

ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2450 ที่จังหวัดธนบุรี เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวน 3 คนของบิดาชื่อมหาอำมาตย์ตรี พระยาธรรมสารเวชวิเศษภักดี ศรีสัตยวัตตา พิริยพาหะ (ทองดี ธรรมศักดิ์) มารดาชื่อ คุณหญิงชื่น ธรรมสารเวชฯ สมรสกับ ท่านผู้หญิงพวง ธรรมศักดิ์ (เพ็ญชาติ) เข้าศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนทวีธาภิเศก เมื่อ พ.ศ. 2456 จากนั้นจึงย้ายไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัสสัมชัญ พ.ศ. 2457 และสำเร็จชั้น 6 อังกฤษ (มัธยมบริบูรณ์) พ.ศ. 2468 และเข้าศึกษาที่โรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรมเป็นเวลา 3 ปี และสำเร็จเป็นเนติบัณฑิต พ.ศ. 2471 และสอบแข่งขันได้คะแนนสูงสุด ได้รับทุนเล่าเรียน "รพีบุญนิธิ" พุทธศักราช 2472 ไปศึกษาวิชากฎหมายต่อในประเทศอังกฤษ ที่สำนักมิดเดิ้ลเทมเปิ้ล (The Middle Temple) เป็นเวลา 3 ปี และสอบไล่ได้ตามหลักสูตรเป็นเนติบัณฑิตอังกฤษ (Barrister-at-Law) เมื่อ พ.ศ. 2475

4.2 ชีวิตการเมือง

หลังจากจอมพลถนอม กิตติขจร ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 6 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ นายสัญญา ธรรมศักดิ์

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
7 มิถุนายน พ.ศ. 2517	รัฐบาลจะเร่งรัดการศึกษาอบรมเพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยเน้นในเรื่องการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรม	สามัคคีคือพลัง (พ.ศ. 2517) เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี (พ.ศ. 2518)

จากตารางที่ 6 พบว่านายกรัฐมนตรีนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก 4 เรื่อง ได้แก่ การศึกษา เรื่องการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เรื่องการอบรมศีลธรรม และเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ดังนั้นนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง จริยธรรมได้แก่ ความสามัคคีและการทำความดี

5. หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช (พ.ศ.2518-2519)

5.1 ชีวิตส่วนตัว

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เกิดวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2454 ในเรือกลางแม่น้ำเจ้าพระยา ณ ตำบลบ้านม้า อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสิงห์บุรี เป็นโอรสใน พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ กับ หม่อมแดง (บุญนาค) เข้าศึกษาในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย (วังหลัง) จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศอังกฤษ ที่โรงเรียน Trent College จากนั้น ได้สอบเข้า 'วิทยาลัยควีนส์' (The Queen's College) มหาวิทยาลัยอ็อกซฟอร์ด เพื่อศึกษาวิชาปรัชญา เศรษฐศาสตร์ และการเมือง (Philosophy, Politics and Economics - PPE)

5.2 ชีวิตการเมือง

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นผู้ริเริ่มริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองพรรคแรก คือ “พรรคก้าวหน้า” เมื่อประมาณ พ.ศ. 2488 – 2489 ต่อจากนั้นได้ร่วมในคณะผู้ก่อตั้งพรรคประชาธิปัตย์ และได้ริเริ่มจัดตั้งพรรคกิจสังคม

ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพระนคร ผลการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร จึงได้ดำเนินการจัดตั้งรัฐบาล แต่ไม่สามารถเข้าบริหารประเทศได้ เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบตามนโยบาย พรรคกิจสังคมซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 18 คน โดยการนำของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงได้จัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้น และได้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2518 ในขณะที่บริหารประเทศก็ได้เปิดสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยเดินทางไปเยือนกรุงปักกิ่ง ตามนโยบายการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และเป็นมิตรกับทุกประเทศที่มีเจตนาดีต่อประเทศไทย หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชได้เริ่มผันเงินสู่ชนบทเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่และสร้างงานในชนบท โดยการผันเงินจากงบประมาณรายจ่าย เพื่อปรับปรุงและสร้างสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็นในชนบท

จากการที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นรัฐบาลผสมหลายพรรค จึงทำให้รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพเท่าที่ควร ต้องเผชิญกับปัญหาทางการเมืองหลายประการ ในที่สุดหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงได้ตัดสินใจยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519

ตารางที่ 7 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
19 มีนาคม พ.ศ. 2518	<p>รัฐบาลจะดำเนินมาตรการประกันความเสมอภาคแห่งโอกาสสำหรับการศึกษามีใช้ภาคบังคับ ให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับได้มีโอกาสศึกษาสูงขึ้นตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยการจัดสถานศึกษาชั้นมัธยม และอุดมศึกษาไว้ให้เพียงพอ และจัดหาทุนการศึกษาไว้สำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนแต่เรียนดี กระจายบริการด้านการศึกษาไปยังท้องที่ในเขตชนบท โดยทั่วถึง และให้เป็นระบบการศึกษาที่สำเร็จประโยชน์ในตัวเองสามารถเอื้ออำนวยให้ผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับ มีวิชาชีพพอที่จะนำไปใช้ทำมาหากินเลี้ยงตัวได้</p> <p>ตามอัธยาศัย ให้อำนาจการบริหารการศึกษาแก่ท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ให้จัดรูปแบบการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นเสียใหม่ไม่ให้ความซ้ำซ้อนกัน และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นสามารถกำหนดเนื้อหาวิชา และวิธีการเรียนรู้บางประการที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น จัดรายการโทรทัศน์และวิทยุเพื่อการศึกษาความยาวรวมกันวันละไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงออกอากาศสัปดาห์ละ 6 วันในหัวข้อวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเกษตร และวิชาชีพอื่น ๆ ตลอดจนจรรยาบรรณด้านธรรมจริยาและภูมิปัญญา</p>	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรืองจะต้องทำตัวให้ดีมีวินัยเสียบัดนี้

คำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรีนายหม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ ปราโมช ผลการศึกษาพบว่านโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กมี 3 เรื่องได้แก่ การศึกษา ในแง่ของการศึกษา รัฐบาลชุดนี้ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาไว้หลายด้านดังนี้ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา ด้านการกระจายอำนาจการศึกษาไปยังท้องถิ่น กล่าวคือให้อำนาจการบริหารการศึกษาแก่ท้องถิ่น ให้จัดรูปแบบการบริหารการศึกษาของท้องถิ่นไม่ให้ความซ้ำซ้อนกัน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษาในแต่ละท้องถิ่นสามารถกำหนดเนื้อหาวิชาเองได้ เรื่องที่สอง คือ เรื่อง การอบรมจริยธรรม และเรื่องที่สาม คือ การอบรมเรื่องภูมิปัญญาไทย

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า คำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็ก มีความสอดคล้องกันในเรื่องจริยธรรมได้แก่ เรื่องความมีระเบียบวินัย

6.นายธานินทร์ กรัยวิเชียร (พ.ศ.2519-2520)

6.1 ชีวิตส่วนตัว

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เกิดเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2470 ที่กรุงเทพมหานคร เป็นบุตร นายแหกกับนางผอบ กรัยวิเชียร เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และได้เข้าศึกษาต่อวิชากฎหมายที่มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองจากนั้น ได้เดินทางไปศึกษาวิชากฎหมายต่อ ณ มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ

6.2 ชีวิตการเมือง

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 14 ของไทย ภายหลังจากที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินโดยการนำของ พลเรือเอก สงัด ชลออยู่ ได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ในระหว่างดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร มีนโยบายโดดเด่นคือการต่อต้านภัยคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่กำลังมีอิทธิพลอย่างสูงในขณะนั้นจนประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศต้องเปลี่ยนการปกครองไปเป็นคอมมิวนิสต์ แต่ประเทศไทยยังดำรงเอกราชไว้ได้ งานหลักอีกด้านหนึ่งคือการรณรงค์ต่อต้านคอร์รัปชัน โดยรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้รับการยกย่องว่าเป็นรัฐบาลที่มีสะอาดที่สุดชุดหนึ่ง ภายหลังจากที่คณะปฏิวัติได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ดำรงตำแหน่งองคมนตรีต่อไป

ตารางที่ 8 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร

วัน/เดือน/ปี ที่แถลง นโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
29 ตุลาคม พ.ศ. 2519	รัฐบาลนี้ถือว่าเป็นหน้าที่หลักตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในอันที่จะอบรมและเร่งรัดเป็นพิเศษ ให้นักเรียนนิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วราชอาณาจักร ตระหนักและเห็นคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีชาติศาสนา และมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ของประเทศมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพภายในกรอบกฎหมายและตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย (พ.ศ.2520)

จากตารางที่ 8 พบว่านายกรัฐมนตรีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้แถลงนโยบาย 3 เรื่องดังนี้ เรื่องแรก เด็กและเยาวชนควรตระหนักและเห็นคุณค่าของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นประมุข และให้ตระหนักต่อหน้าที่ละความรับผิดชอบของประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย เรื่องที่สอง คือ มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เรื่องที่สาม คือ การใช้สิทธิเสรีภาพในกรอบกฎหมาย

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร พบว่ามีความสอดคล้องกันในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีชาติ ศาสนา และมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลชุดนี้อยากให้เด็กและเยาวชนทุกคนปฏิบัติตามหลักรัฐธรรมนูญให้ทุกคนเคารพสิทธิเสรีภาพภายใต้กรอบกฎหมาย

7. พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ (พ.ศ. 2520-2523)

7.1 ชีวิตส่วนตัว

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เกิดเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2460 เป็นบุตรของนายแจ่ม กัณนางเจือ ชมะนันทน์ สมรสกับคุณหญิงวิรัตน์ ชมะนันทน์ เริ่มการศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัยจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนอำนวยการศิลป์ พระนคร จากนั้นเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จนสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2483 ในระหว่างรับราชการทหารได้ศึกษาต่อที่ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารบกแห่งสหรัฐอเมริกา วิทยาลัยกองทัพบก และ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่น 5 ในช่วงที่รับราชการทหาร พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เคยร่วมรบในสมรภูมิ เกาหลีสุ่นแรก ในตำแหน่งผู้บังคับกองพันทหารราบ ผลัดที่ 3 สร้างเกียรติภูมิอย่างมาก จนหน่วยได้บังคับบัญชาได้ฉายาว่า “กองพันพยัคฆ์น้อย”

7.2 ชีวิตทางการเมือง

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี หลังจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินภายใต้การนำของ พลเรือเอกสงัด ชลออยู่ ได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ผลงานสำคัญในช่วงที่พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งคือ การปรับปรุงสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้านอันประกอบด้วย ประเทศเวียดนาม กัมพูชา ลาว และพม่า รวมทั้งพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้เดินทางไปเยือนสาธารณประชาชนจีนและสหภาพโซเวียตเพื่อกระชับความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจทั้งสอง นอกจากนี้ยังตั้งหน่วยสำคัญ ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายหน่วยงาน เช่น การปิดตราเลียมแห่งประเทศไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การพลังงาน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ลาออกจากตำแหน่งวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

ตารางที่ 9 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
1 ธันวาคม พ.ศ. 2520	<p>รัฐบาลนี้จะส่งเสริมการศึกษาทุกระดับและให้ประชาชนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาจะพัฒนาการศึกษาทุกระดับให้ต่อเนื่องกันและให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะขยายการศึกษาภาคบังคับให้กว้างขวางทั่วถึงทุกท้องถิ่นและให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาภาคบังคับมากยิ่งขึ้นจะสนับสนุนอาชีวศึกษาและการศึกษานอกโรงเรียนเป็นประการสำคัญและให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยในด้านคุณภาพของการเรียนและการสอนจะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นและพยายามให้มีคุณภาพทัดเทียมกันทั้งในเมืองและชนบท</p>	<p>เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง (พ.ศ. 2521)</p> <p>เด็กไทยคือหัวใจของชาติ (พ.ศ. 2522)</p> <p>อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย (พ.ศ. 2523)</p>
7 มิถุนายน พ.ศ. 2522	<p>รัฐบาลจะส่งเสริมเรื่องการศึกษาดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จะปรับปรุงการมัธยมศึกษาให้มีการอาชีพผสมมากขึ้นและจบในตัวเองให้มีโปรแกรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับอาชีพอิสระและเหมาะสมกับตลาดแรงงาน - จะจัดหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษารวมทั้งการผลิตครูอาชีวศึกษาให้ประสานกันระหว่างหน่วยผลิตและหน่วยใช้โดยมุ่งให้เป็นการศึกษาที่เหมาะสมกับอาชีพอิสระและตลาดแรงงานอย่างแท้จริง 	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	นโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
7 มิถุนายน พ.ศ. 2522	<ul style="list-style-type: none"> - จะประสานและปรับปรุงการผลิตครูให้มีการกระจายครูออกไปปฏิบัติหน้าที่ในชนบทและท้องถิ่นกันดาร - จะเร่งรัดและส่งเสริมให้เยาวชนมีพละนาถัยที่สมบูรณมีจริยธรรมอันดีงามมีความรับผิดชอบและบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและชาติ - จะส่งเสริมการกีฬาให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนได้มีโอกาสเล่นกีฬาอย่างกว้างขวางและจริงจังเพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีพละนาถัยสมบูรณมีน้ำใจเป็นนักกีฬาปลุกฝึงความสามัคคีละเว้นความพยายามที่จะทำให้เกิดความแตกแยกและเพิ่มพูนมาตรฐานการกีฬาของชาติ 	

จากตารางที่ 9 พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเรื่องดังต่อไปนี้ เรื่องแรก การศึกษา ได้แก่ ด้านความเท่าเทียมกันด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการขยายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วทุกท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาภาคบังคับ ด้านการสนับสนุนการศึกษาอาชีวศึกษาและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกันทั้งในเมืองและชนบท ด้านการสนับสนุนให้ท้องถิ่นเห็นประโยชน์พัฒนาการศึกษาของเด็กก่อนวัยประถมศึกษา ด้านการปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีการผสมผสานกับการพัฒนาอาชีพโดยให้เหมาะสมกับตลาดแรงงานด้านการพัฒนาประสานครูให้ออกไปปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นทุรกันดาร เรื่องที่สอง จัดกิจกรรมให้นักเรียนโดยเน้นคุณธรรม เรื่องที่สาม สนับสนุนส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสติปัญญาให้สมบูรณ์ เรื่องที่สี่ สนับสนุนให้มีระเบียบวินัย เรื่องที่ห้า สนับสนุนให้มีความสามัคคี เรื่องที่หก สนับสนุนให้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบตามระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เรื่องที่เจ็ด รักษาวัฒนธรรม เรื่องส่งเสริมจริยธรรมอันดีงาม เรื่องบำรุงศาสนา เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่องให้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา และเรื่อง จริยธรรม

8. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (พ.ศ. 2523-2531)

8.1 ชีวิตส่วนตัว

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2463 ที่ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา เป็นบุตรของ รองอำมาตย์โท หลวงวิจิตรถนอมกรรม กับ นางออด ติณสูลานนท์ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เริ่มการศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียนวัดบ่อทราย และศึกษาต่อที่โรงเรียนวชิราวุธ จังหวัดสงขลา จากนั้นได้เข้ามาศึกษาต่อที่กรุงเทพมหานครที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนเทคนิคทหารบก โรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า โรงเรียนยานเกราะ กองทัพบกสหรัฐอเมริกา ฟอ์ทนีออกซ์เคนดักก์ สหรัฐอเมริกา วิทยาลัยกองทัพบก และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 9 และได้เข้าศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

8.2 ชีวิตการเมือง

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เข้ามามีบทบาททางการเมืองขณะมียศพันเอก คุมกองกำลังกองกำลังทหารม้ารถรบ หลังจากนั้นได้รับแต่งตั้งเป็น “สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ” ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ได้รับแต่งตั้งเป็น “วุฒิสมาชิก”

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เคยเข้าร่วมการปฏิวัติ - รัฐประหาร 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เข้าร่วมใน “คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน” ก่อรัฐประหารรัฐบาล หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เข้าร่วมคณะปฏิวัติ ก่อรัฐประหารรัฐบาล นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ในสมัยรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้เข้าร่วมรัฐบาลโดยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และสมาชิกสภาปฏิรูป พ.ศ. 2520 และในสมัยรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ สมัยที่ 2 พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในปี พ.ศ. 2522 เมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ลาออกจากตำแหน่ง ปรากฏว่า พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อมา

ตารางที่ 10 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ พลเอกเปรมติณสูลานนท์

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
28 มีนาคม พ.ศ. 2523	รัฐบาลจะส่งเสริมทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนให้ ร่วมกันระดมสรรพกำลังในการพัฒนาเด็กและ เยาวชนไทยให้มีคุณภาพดีขึ้นทั้งทางกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม -จะส่งเสริมและสนับสนุนให้การอบรมเลี้ยงดูใน ครอบครัวมีคุณภาพดียิ่งขึ้นโดยถือเป็นพื้นฐานอัน สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน	เด็กไทยมีวินัยใจซื่อสัตย์ รู้ประหยัด เคารงครัดคุณธรรม (พ.ศ. 2524)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
28 มีนาคม พ.ศ. 2523	<p>-จะส่งเสริมสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตใจโดยเน้นการเจริญเติบโตของร่างกายการป้องกันโรคและการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตเป็นหลัก-จะเร่งรัดสร้างค่านิยมโดยเฉพาะด้านจริยธรรม และศาสนธรรมให้มีวินัยความซื่อสัตย์ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร รู้จักประหยัด รู้จักตนเองและรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสามานฉันท์-จะส่งเสริมการพัฒนาด้านสติปัญญาการแสวงหาความรู้และการใช้เหตุผลในทางริเริ่มและสร้างสรรค์ที่มีประสบการณ์เหมาะสมกับวัย-จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาให้เต็มตามสภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลสงเคราะห์และบำบัดรักษาเด็กที่มีปัญหาเฉพาะทั้งทางกาย สมอง และอารมณ์รวมทั้งให้ความคุ้มครองเด็ก เยาวชนที่ทำงาน-จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม-จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักในความสำคัญของความเป็นชาติเข้าใจบทบาทของตนในการพัฒนาชาติและการเป็นสมาชิกในสังคมนานาชาติรัฐมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เป็นรากฐานการปกครองของประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การประกอบอาชีพ การพัฒนาชนบท การให้เยาวชนไทยเป็นผู้เพียบพร้อม</p> <p>ด้วยความรู้ความคิด มีคุณธรรม จริยธรรมและพลานามัยสมบูรณ์โดยจะดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>- จะประสานงานการศึกษาทั้งด้านนโยบาย และการบริหารการศึกษาทุกระดับ</p>	<p>ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย (พ.ศ. 2525)</p> <p>รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม (พ.ศ. 2526)</p> <p>รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดี มีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา (พ.ศ. 2527)</p> <p>สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม (พ.ศ. 2528)</p> <p>นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์สื่อ ถือคุณธรรม (พ.ศ. 2529)</p>

ตารางที่ 10(ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
28 มีนาคม พ.ศ. 2523	<p>รัฐมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เป็นรากฐานการปกครอง ของประเทศในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การประกอบอาชีพ การพัฒนาชนบท การให้เยาวชนไทยเป็นผู้เฝ้าย้อมด้วยความรู้ความคิด มีคุณธรรม จริยธรรม และพลานามัยสมบูรณ์โดยจะดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จะปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตร เพื่อสร้างเยาวชนให้มีระเบียบวินัย มีความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีความรับผิดชอบและตระหนักถึงหน้าที่ สิทธิตามวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข - จะระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาเพื่อขยายการศึกษาโดยเฉพาะ การศึกษาภาคบังคับและการศึกษานอกโรงเรียนให้ทั่วถึงโดยรวดเร็วเพื่อสร้างประชากรไทยให้มีคุณภาพสามารถในการประกอบอาชีพและกลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้รวมทั้งส่งเสริมให้มีเส้นทาง การศึกษาให้กับเด็กที่มีความสามารถได้เรียนอย่างทั่วถึง- จะปรับปรุงวิธีการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและให้มีคุณภาพทัดเทียมกันทุกระดับไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะตั้งอยู่ ณ ที่ใดทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ 	
27 สิงหาคม พ.ศ. 2529	<p>รัฐบาลจะเร่งรัดให้มีการขยายบริการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชนบทยากจนรวมทั้งชุมชนแออัดเป็นพิเศษ โดยจะเน้นการส่งเสริมสุขภาพทั้งทางกายสติปัญญาและจิตใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จะเร่งรัดสร้างค่านิยมโดยเฉพาะด้านจริยธรรมและศาสนธรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรมวินัย ความซื่อสัตย์ อดทน ขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบต่อ รู้จักประหยัดรู้จักตนเองและรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสมานฉันท์ - จะสงเคราะห์และบำบัดรักษาเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเฉพาะทั้งทางร่างกายจิตใจ สมองและอารมณ์ตลอดจนจะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เต็มที่ตามสภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมทั้งจะให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ทำงานให้พ้นจากการถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกทำร้ายทารุณทางร่างกายและจิตใจ - จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมและส่งเสริมเยาวชนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพสามารถช่วยเหลือตนเองได้และช่วยสร้างความเจริญให้แก่สังคมโดยรวม 	

ตารางที่ 10(ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
27 สิงหาคม พ.ศ. 2529	<ul style="list-style-type: none"> - จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักในความสำคัญของความเป็นชาติเอกลักษณ์ของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเข้าใจหน้าที่ของตนในการพัฒนาชาติและการเป็นสมาชิกในสังคมนานาชาติ - จะส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีศักยภาพสูงทั้งทางด้านสติปัญญาและความสามารถพิเศษให้พัฒนาได้เต็มที่เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ - จะสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสนใจในการกีฬาที่มีโอกาสฝึกฝนให้เป็นนักกีฬาที่ดีและมีความสามารถเพื่อยกระดับมาตรฐานของนักกีฬาไทยให้เท่าเทียมกับนักกีฬานานาชาติ 	

จากตารางที่ 10 พบว่า ด้านนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กมี 2 ประการ ดังนี้ ประการแรกเรื่อง การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพทั้งทางกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การส่งเสริมสุขภาพของเด็ก การสร้างค่านิยมด้านจริยธรรม ศาสนา ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร การรู้จักประหยัด การรู้จักตนเอง ความสามัคคี การส่งเสริมเรื่องการพัฒนาทางด้านสติปัญญาการแสวงหาความรู้ให้รู้จักการใช้เหตุผล การสงเคราะห์เด็กและบำบัดเด็กที่มีปัญหาเฉพาะทั้งทางกาย สมอง และอารมณ์ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตระหนักและเห็นความสำคัญของชาติ ประการที่สอง เรื่องการพัฒนาการทางการศึกษา ได้แก่ จะจัดการประสานงานการศึกษาทุกระดับ จะปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน จะขยายการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ จะจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความเสมอภาค

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา และเรื่อง จริยธรรม

9.พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (พ.ศ.2531-2534)

9.1ชีวิตส่วนตัว

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เดิมมีชื่อว่า “สมบุญ” เกิดเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2463 ณ ตำบลพลับพลาชัย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร เป็นบุตรของ จอมพลผิน ชุณหะวัณ กับ คุณหญิงวิบูลลักษณ์ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายทหารม้า และโรงเรียนยานเกราะกองทัพบก (อาร์เมอร์สกูล) มลรัฐเคนตักกี

9.2 ชีวิตการเมือง

ในปี พ.ศ. 2515 พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กลับมายังประเทศไทยและเข้าดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการเมือง กระทรวงการต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2518 หลังจากนั้นพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา และต่อมาได้รับเลือกตั้ง 5 สมัย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เริ่มบทบาททางการเมืองในรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร โดยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และได้เข้าร่วมรัฐบาลอีกหลายสมัยในตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และรองนายกรัฐมนตรี ในปีพ.ศ. 2531 เมื่อพรรคชาติไทย ที่พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้าพรรค อยู่ในขณะนั้นเข้าจัดตั้งรัฐบาล ผลงานสำคัญ ได้แก่ การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศกลุ่มอินโดจีน โดยเปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามค้า รวมทั้งดำเนินการประสานเนิงานให้มีการเจรจาระหว่างเขมร 4 ฝ่ายเพื่อยุติการสู้รบ

ตารางที่ 11 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
25 สิงหาคม พ.ศ. 2531	รัฐบาลจะกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึงโดยเน้นทั้งการปรับปรุงการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคของระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการศึกษาตลอดชีวิตการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมพลานามัยตลอดจนการศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเร่งรัดการส่งเสริมการขยายโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานตลอดจนส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมและวินัยของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษสร้างทัศนคติด้านความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและสนับสนุนการวิจัยค้นคว้าเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อนำผลมาใช้”ในการพัฒนาประเทศและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน	รักชาติศาสน์กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อถือคุณธรรม (พ.ศ. 2532) รู้หน้าที่มีวินัยใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา (พ.ศ.2534)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
9 มกราคม พ.ศ. 2534	รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการเร่งขยายโอกาสการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นฐานการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปีตลอดทั้งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนอกจากนี้จะส่งเสริมให้สถานศึกษาได้เน้นกิจกรรมการพัฒนาด้านสุขภาพและการออกกำลังกายแก่เด็กและเยาวชนให้มีพลานามัยสมบูรณ์รวมทั้งการพัฒนาจิตใจโดยมุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติในทางที่ชอบที่ควรและการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	

จากตารางที่ 13 พบคำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเรื่องการศึกษาได้แก่การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ทุกคนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้นและพัฒนาความเสมอภาคด้านการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการศึกษาตลอดชีวิต เน้นด้านการพัฒนาคนให้ให้ตรงตามความต้องการของประเทศ และสนับสนุนการวิจัยเพื่อให้ประเทศได้พัฒนายิ่งขึ้นในเรื่องคุณธรรมรัฐบาลต้องการส่งเสริมในเรื่องศีลธรรมและความมีระเบียบวินัย มีศีลธรรมประพฤติตนเป็นคนดี และการมีระเบียบวินัย รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา ได้แก่ การขยันศึกษาหาความรู้ และเรื่องจริยธรรม

10.นายอานันท์ ปันยารชุน (พ.ศ. 2534-2535)

10.1 ชีวิตส่วนตัว

นายอานันท์ ปันยารชุน เกิดวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2475 ที่กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรมหาอำมาตย์ตรี พระยาปริชานุสาสน์ (เสริม ปันยารชุน) และ คุณหญิงปฤกษ์ ปันยารชุน (ปริชานุสาสน์) นายอานันท์ ปันยารชุน เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนอานวยศิลป์ พ.ศ. 2486 – 2488 และเข้าศึกษาระดับมัธยมที่กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย พ.ศ. 2488 – 2491 สำเร็จการศึกษาตอนปลายที่ดัลลิสคอลเลจ ลอนดอน ประเทศอังกฤษ และต่อมาได้สำเร็จการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ สาขากฎหมาย

10.2 ชีวิตการเมือง

หลังจากที่พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ประธานคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้เข้ายึดและควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ จากรัฐบาลของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (สมัยที่ 2) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 และในเวลาต่อมาพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เดินทางไปพำนักต่างประเทศเป็นการชั่วคราว คณะ รสช. ภายใต้การนำของพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ พลเอก สุจินดา คราประยูร พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล และพลเอก อิศรพงศ์ หนูหนักดี ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (ฉบับที่ 14) เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2534 โดยกำหนดให้มีสภาเดียวคือ “สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” และคณะ รสช. เสนอให้ แต่งตั้งนายอานันท์ ปันยารชุน เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2534

ตารางที่ 12 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายอานันท์ ปันยารชุน

วัน/เดือน/ปี ที่แถลง นโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
4 เมษายน 2534	รัฐบาลจะปรับปรุงระบบการศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์รวมทั้งด้านจริยธรรมและคุณธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศโดยมีแนวทางดังนี้เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในและนอกระบบให้กว้างขวางและทั่วถึงเพื่อยกระดับการศึกษาพื้นฐานให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำรวมทั้งขยาย การศึกษาปฐมวัยในชนบทเพิ่มขึ้นพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาในส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ให้มีความคล่องตัวในการบริหารการศึกษาศาสนา และการวัฒนธรรมเร่งรัดให้มีการประกาศใช้ปฏิญญาเพื่อเด็ก	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษาจรรยางาม (พ.ศ. 2535)

จากตารางที่ 12 พบคำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กในเรื่องการศึกษา คือปรับปรุงระบบการศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะในเมืองหลวงหรือชนบทจะได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันเรื่องส่งเสริมครอบครัวให้เตรียมความพร้อมก่อนมีบุตร

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา ได้แก่ การตั้งใจเรียน และเรื่องจริยธรรม

11. นายชวน หลีกภัย (พ.ศ.2535 – 2538)และ (พ.ศ. 2540-2544)

11.1 ชีวิตส่วนตัว

นายชวน หลีกภัยเกิดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2481 ที่ ตำบลท้ายพรุ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เป็นบุตรของนายนิยม หลีกภัย สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษาทางกฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางกฎหมาย มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัย San Marco สาธารณรัฐเปรู ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาปรัชญา การเมืองและเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

11.2 ชีวิตการเมือง

นายชวน หลีกภัย ได้เริ่มสู่การเมือง โดยสมัครเข้ารับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดตรัง ลงในนามพรรคประชาธิปัตย์ โดยได้รับเลือกในการลงรับสมัครครั้งแรก พ.ศ. 2512 และได้รับเลือกตั้งติดต่อกันมาทุกสมัย และในปี พ.ศ. 2534 ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ จากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 17 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 พรรคการเมือง 5 พรรค ประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม และพรรคเอกภาพ ได้ร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลและสนับสนุนให้นายชวน หลีกภัย ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 13 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ นายชวน หลีกภัย

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
21 ตุลาคม พ.ศ. 2535	รัฐบาลจะเร่งขยายโอกาสการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนรวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้บกพร่องทางร่างกายจิตใจ และผู้ด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภททั้งในด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอันเป็นฐานสำคัญ	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสีงแวดล้อม (พ.ศ. 2536) สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสีงแวดล้อม (พ.ศ.2538)

ตารางที่ 13 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลง นโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540	อบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในด้านคุณธรรมศีลธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมโดยเน้นความร่วมมืออย่างจริงจังและใกล้ชิดของสถาบันการศึกษาศาสนา สังคม และครอบครัว”	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย (พ.ศ. 2541) มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย (พ.ศ. 2543)

จากตารางที่ 13 พบคำแถลงนโยบาย นายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนเรื่องการศึกษาคือการขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เรื่องคุณธรรมศีลธรรม

คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย พบคำขวัญวันเด็กที่สอดคล้องกับคำแถลงนโยบายเพียงเรื่องเดียวคือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

12. นายบรรหาร ศิลปอาชา (พ.ศ. 2538-2539)

12.1 ชีวิตส่วนตัว

นายบรรหาร ศิลปอาชา เกิดวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2475 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่จังหวัดสุพรรณบุรี เข้ากรุงเทพมหานครเรียนหนังสือชั้นมัธยมที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย แล้วหันไปทำงานกับพี่ชาย ต่อมาเมื่อนายบรรหารเป็นนักการเมืองแล้ว จึงเริ่มเรียนหนังสือต่อจนจบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2529 และศึกษาต่อปริญญาโทนิติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเดียวกัน

12.2 ชีวิตการเมือง

นายบรรหาร ศิลปอาชา เข้าสู่การเมือง ตั้งแต่มีการก่อตั้งพรรคชาติไทย พ.ศ. 2517 โดยได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2517 และเป็นสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2518 ก่อนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2519 และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาทุกสมัยที่มีการเลือกตั้ง ต่อมานายบรรหารขึ้นดำรงตำแหน่ง เลขาธิการพรรคชาติไทย พ.ศ. 2523 ตลอดเวลาที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายบรรหาร ได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในหลายกระทรวง ต่อมา พ.ศ. 2537 นายบรรหารได้ขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคชาติไทย และเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย และเมื่อได้มี พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 และมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ใหม่ นายบรรหาร ศิลปอาชา ในฐานะหัวหน้าพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่มีสมาชิกของพรรค ได้รับเลือกตั้งจำนวนมากที่สุด ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ทำให้นายบรรหารได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรี คนที่ 21 ของประเทศไทย พร้อมควบตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 14 ตารางคำแถลงนโยบายของ นายบรรหาร ศิลปอาชา

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
26 กรกฎาคม พ.ศ. 2538	รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนตลอดจนผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มบุคคลพิเศษ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม จะดำเนินการโดยป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปประกอบธุรกิจทางเพศ สนับสนุนให้มีการพัฒนาเด็กทั้งทางกาย จิตใจสติปัญญา และจริยธรรมโดยมุ่งเน้นให้มีการประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนและค่ายเยาวชน พัฒนาศูนย์เยาวชนให้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชน โดยจะปรับปรุงห้องสมุดประชาชนในระดับต่าง ๆ รวมทั้งสนามกีฬาให้สามารถให้บริการแก่เด็กและเยาวชนได้อย่างเพียงพอและทั่วถึงขยายโอกาสทางการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนาความพร้อมในทุกด้านก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปีให้ทั่วถึงทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีเป้าหมายขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึง 12 ปี โดยเร็ว พร้อมทั้งจัดสวัสดิการการศึกษาและสวัสดิการอื่น ๆ ที่จำเป็นให้แก่นักเรียนจัดหาทุนการศึกษาและจัดให้มีกองทุนสวัสดิการเงินกู้แก่นักเรียนผลักดันให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่โดยเน้นการพัฒนาทักษะการคิดและการวิเคราะห์ การเรียนรู้จากประสบการณ์และของจริงควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกเลี่ยงยาเสพติด (พ.ศ. 2539)

จากตารางที่ 14 พบคำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรีนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กเรื่องการดูแลเด็กคือ ป้องกันมิให้ไปประกอบธุรกิจทางเพศ สนับสนุนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจริยธรรม พัฒนาห้องสมุดและสนามกีฬา ขยายโอกาสทางการศึกษา จัดทุนการศึกษา และและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่องการศึกษา และจริยธรรม ได้แก่ มีความรักชาติ และปฏิบัติตนเป็นคนดีไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

13. พลเอกขวลิต ยงใจยุทธ (พ.ศ.2539-2540)

13.1 ชีวิตส่วนตัว

พลเอกขวลิต ยงใจยุทธ เกิดวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2475 ที่ จังหวัดนนทบุรี เป็นบุตรของ ร้อยเอกชั้น ยงใจยุทธ และนางสุรีย์ศรี (ละมุน) ยงใจยุทธ สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า เมื่อ พ.ศ. 2496 และ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก พ.ศ.2507 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอำนวยศิลป์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร และสำเร็จปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

13.2 ชีวิตการเมือง

หลังจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 หรือการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 ส.ส. พรรคความหวังใหม่ อันมีพลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ เป็นหัวหน้าได้รับเลือกเข้ามามากที่สุดถึง 125 ที่นั่งจึงสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ พลเอกขวลิต ยงใจยุทธ เข้าดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี (คนที่ 22) วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง พลเอกขวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อมาในวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

ตารางที่ 15 ตารางคำแถลงนโยบายของ พลเอกขวลิต ยงใจยุทธ

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
11 ธันวาคม พ.ศ. 2539	รัฐบาลจะส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 12ปีโดยจะให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษแก่ผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้บกพร่องทางร่างกายและปัญญาตามความจำเป็น จะขยายการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลหรือก่อนประถมศึกษาเพื่อให้เด็กกลุ่มอายุ 3-5 ปีได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศต่อเด็กและสตรีและดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง ตลอดจนรณรงค์แก้ไขปัญหามารยาทรุนแรงในครอบครัว	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึงพวยาสเสพติด (พ.ศ.2540)

จากตารางที่ 15 พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกขวลิต ยงใจยุทธ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเรื่องการศึกษา คือ สนับสนุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เรื่องกฎหมายเด็ก จะปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา ได้แก่ การขยันศึกษา

14. พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร (พ.ศ. 2544-2549)

14.1 ชีวิตส่วนตัว

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตรเกิด เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 เป็นบุตรของนายเลิศ ชินวัตร กับ นางยินดี ชินวัตร พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เข้ารับการศึกษาเบื้องต้นที่โรงเรียนประชาบาล สันกำแพง จ. เชียงใหม่ เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจบชั้นมัธยมได้สอบเข้าโรงเรียนเตรียมทหาร รุ่น 10 ต่อมาแยกเหล่ามาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน รุ่นที่ 26 และในปี พ.ศ. 2517 ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ในระดับปริญญาโท สาขาอาชญาวิทยา จากมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเคนตักกี หลังจากนั้นได้กลับไปเรียนต่อจนจบปริญญาเอกสาขาเดียวกัน จากมหาวิทยาลัยแฮม ฮุสตัน สเตท เท็กซัส สหรัฐอเมริกา และกลับมารับราชการที่กองวิจัยและวางแผนกรมตำรวจ

14.2 ชีวิตการเมือง

พ.ศ. 2537 พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้เข้าสู่แวดวงการเมืองโดยรับคำเชิญจาก พลตรี จำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม ได้เข้าดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ในสมัยรัฐบาลชวน 1 ต่อมาได้ลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2534 (ฉบับที่ 15) ระบุว่า รัฐมนตรีต้องไม่มีสัมปทานรัฐ ต่อมาในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้ยุบสภา ฯ ครั้งที่ 9 ในระบอบประชาธิปไตย และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ต่อมา พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้รับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในนามพรรคพลังธรรม และได้เป็น ส.ส. สมัยแรก พ.ศ. 2541 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้ก่อตั้งพรรคพรรคไทยรักไทยขึ้นและดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรค ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 20 ปรากฏว่า ส.ส. พรรคไทยรักไทย ได้เลือกเข้าสู่สภาฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรจึงได้รับการสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 16 ตารางค่าแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายเกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษา ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิตโดยยึดหลักการศึกษ สร้างชาติ สร้างคนและสร้างงาน เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่นาคคที่สดใส (พ.ศ. 2545) เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี (พ.ศ. 2546)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก	คำขวัญวันเด็ก
26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544	พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่าย สารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ คนไทยทั้งในเมืองและชนบทส่งเสริมให้เกิดบูรณาการ ทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการ ให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชนปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วย ตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิด สร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มี ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึงปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย รักงาน และทำงานเป็น รัฐบาลจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการ พัฒนาให้มีความรู้และจริยธรรมเริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิด โดยให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสม ครอบครัวที่อบอุ่นและสถานศึกษาที่เอาใจใส่ ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สร้างความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ถึงวิธีการดูแลบุตรที่ถูกต้อง ตามระดับการพัฒนาของสมองด้วยหน่วยบริการ เคลื่อนที่เข้าถึงตัว ซึ่งเรียกว่า “คาราวานเสริมสร้างเด็ก”	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดี ๆ อนาคตดีแน่นอน (พ.ศ. 2547) เด็กรุ่นใหม่ต้องขยันอ่าน ขยันเรียนกล้าคิด กล้าพูด (พ.ศ. 2548) อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด (พ.ศ. 2549)

จากตารางที่ 16 พบว่านายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก ประการแรกเรื่อง การศึกษา ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทางการศึกษา การสร้างนิสัยรักการอ่านโดยการจัดให้มีห้องสมุด ประการที่สอง เรื่องความมีระเบียบวินัย ประการที่สาม เรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ประการที่สี่ ส่งเสริมพัฒนาการการเลี้ยงดูเด็ก

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกัน ในเรื่อง การศึกษา ได้แก่การขยันศึกษาหาความรู้จากการอ่านหนังสือ หมั่นคิดทบทวนอยู่เสมอ และมีความคิดที่สร้างสรรค์ รู้ทันเทคโนโลยีและจริยธรรม

15.พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ (พ.ศ. 2549-2551)

15.1 ชีวิตส่วนตัว

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เกิดในค่ายจักรพงษ์ ที่จังหวัด ปราจีนบุรี เป็นบุตรของพันโทพโยม จุลานนท์ บุตรของพันเอกพระยาวิเศษสิงหนาด (ยิ่ง จุลานนท์) ต้นตระกูลจุลานนท์ จบการศึกษาจาก โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์,โรงเรียนเซนต์คาเบรียล และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ก่อนเข้าโรงเรียนเตรียมทหาร รุ่น 1 และโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่น 12 โดยสำเร็จการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2508

15.2ชีวิตการเมือง

หลังจากการเชิญเพื่อให้ช่วยรับภาระในการนำรัฐบาลชั่วคราวถึง 2 ครั้งจากพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ จึงเข้าดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2549 โดยมี พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ตารางที่ 17 ตารางค่าแกลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของพลเอกสุรยุทธ์จุลานนท์

วัน/เดือน/ปี ที่แกลงนโยบาย	ค่าแกลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549	รัฐบาลเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้ กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้าง ความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความ สมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดย ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา	มีคุณธรรมนำใจใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลี่ยงอบายมุข (พ.ศ. 2550) สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม (พ.ศ. 2551)

จากตารางที่ 17 พบว่านายกรัฐมนตรีนายสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้แกลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็ก 5 ประการดังนี้ ประการแรก เรื่องการศึกษาได้แก่ การขยายโอกาสการศึกษาทุกระดับ การปฏิรูป การศึกษา ประการที่สอง เรื่องการยึดหลักคุณธรรม ประการที่สาม เรื่องตระหนักในคุณค่าเศรษฐกิจพอเพียง ประการที่สี่ เรื่องสร้างความสามัคคี ประการที่ห้า เรื่องความเป็นประชาธิปไตย

ดังนั้นค่าแกลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง คุณธรรม การใช้ชีวิต ชีวิตพอเพียง เนื่องจากรัฐบาลชุดนี้ต้องการให้เด็กในสมัยของตนมีคุณธรรมและใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

16. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ(พ.ศ. 2551-2554)

16.1 ชีวิตส่วนตัว

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เกิดวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2507 ที่เมืองนิวกาสเซิลประเทศอังกฤษ บิดาชื่อ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ มารดาชื่อ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสดีใส เวชชาชีวะ เมื่อยังมีอายุไม่ถึงหนึ่งปี ครอบครัวเวชชาชีวะได้เดินทางกลับประเทศไทย อภิสิทธิ์ได้เข้าเรียนระดับประถมที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นได้ย้ายกลับประเทศอังกฤษเพื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนสเกทคลิฟ และเรียนต่อที่โรงเรียนมัธยมอีตัน ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำเอกชน ระดับเตรียมอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของลอนดอนได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาปรัชญาการเมืองและเศรษฐศาสตร์ (philosophy, politics and economics, PPE) ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 3 ปี โดยได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง นับเป็นคนไทยคนที่ 2 ที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่งในสาขาวิชานี้

16.2 ชีวิตการเมือง

พุทธศักราช 2550 หลังจากที่นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์พ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบพรรคพลังประชาชน จากนั้นนายบัญญัติ บรรทัดฐานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบสัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์ เสนอชื่อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้รับรอง 214 เสียงเกิน 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดในสภา ต่อมานายเสนาะ เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบสัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์ เสนอชื่อ พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก หัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้รับรอง 195 เสียง เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ที่ประชุมได้ลงมติออกเสียงลงคะแนนโดยให้ความเห็นชอบ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นบุคคลซึ่งสมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยคะแนนเสียง 235 เสียง

ภายหลังการปฏิบัติงานของรัฐบาลครบ 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายน 2552) ในฐานะนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แถลงผลงานเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ว่าสิ่งที่รัฐบาลทำตลอด 6 เดือนที่ผ่านมา ได้ส่งผลแล้วต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยจะเห็นได้ว่าขณะนี้เศรษฐกิจไทยได้ผ่านจุดต่ำสุดไปแล้วและกำลังเริ่มฟื้น และกำลังมีแนวโน้มการขยายตัวในอัตราที่ค่อนข้างเร่งตัวขึ้นพอสมควร หรือเป็นการฟื้นฟูแบบตัววี คือ ลงเร็วและขึ้นค่อนข้างเร็ว ซึ่งรัฐบาลได้เตรียมความพร้อมสำหรับเศรษฐกิจหลังการฟื้นตัวไว้แล้ว

นอกจากนี้จากผลต่อเนื่องของเหตุความวุ่นวายทางการเมืองในเดือนเมษายนที่ผ่านมาประกอบกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ยังเป็นจุดที่รัฐบาลต้องเดินหน้าแก้ปัญหาต่อไป ทั้งนี้แม้ความขัดแย้งทางการเมืองจะยังคงมีอยู่ แต่แนวทางที่รัฐบาลได้ยึดถือปฏิบัติตลอดการทำงานที่ผ่านมา และการทำงานร่วมกับรัฐสภาในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จะเป็นคำตอบแก้สังคมได้ในที่สุด

ตารางที่ 18 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
29 ธันวาคม พ.ศ. 2551	รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปรับปรุงการบริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา พัฒนาหลักสูตรรวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักรวมถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาทการศึกษานอกโรงเรียนเป็นสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิต ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรม สำหรับการจัดการศึกษานั้นให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ รวมทั้งยกระดับศูนย์เด็กเล็กในชุมชน และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด นอกจากนี้จะส่งเสริมการทำนุบำรุงและรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยทุกด้านรวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้ความก้าวหน้าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนและเสริมสร้างบทบาทสถาบันครอบครัวร่วมกับสถาบันทางศาสนา สถาบันการศึกษา ในการปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีและการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อระเบียบวินัยพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี (พ.ศ. 2552) คิดสร้างสรรค์ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม (พ.ศ. 2553) รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ (พ.ศ. 2554)

จากตารางที่ 18 พบว่านายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กไว้ 3 ประการดังนี้ ประการแรกเรื่อง การศึกษา ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา การปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน การจัดโอกาสทางการศึกษาโดยให้ทุกคนมีสิทธิ์เรียนฟรี 15 ปี การปรับปรุงศูนย์เด็กเล็ก ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ ประการที่สองคือ เรื่องคุณธรรม ประการที่สามคือศิลปวัฒนธรรมไทย

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา และจริยธรรม

17.นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร(พ.ศ. 2554-จนถึงปัจจุบัน)

17.1ชีวิตส่วนตัว

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เกิดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2510 เป็นบุตรของนายเลิศ และนางยินดี ชินวัตร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมต้นจากโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย เข้ารับพระราชทานปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2531 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยเคนทักกีสเตตสหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. 2533 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เริ่มเข้าทำงานที่บริษัทชินวัตร ไดรี้ทอรี่ส์ จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ฐานข้อมูลและการสื่อสาร ในตำแหน่งพนักงานฝึกหัดด้านการตลาดและการขาย หลังจากนั้นในปีเดียวกัน เลื่อนตำแหน่งเป็นผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อ จนกระทั่งเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายผลิตในเวลาต่อมา จากนั้น พ.ศ. 2537 จึงมาเป็นผู้จัดการทั่วไป ของบริษัทเรนโบว์ มีเดีย ตำแหน่งสุดท้ายก่อนลาออกจากรองกรรมการผู้อำนวยการ

17.2 ชีวิตการเมือง

เมื่อพรรคพลังประชาชนถูกยุบ ในราวปลายปี พ.ศ. 2551 และหลังจากนั้นก็ มี ส.ส.กับสมาชิกพรรคจำนวนมาก ย้ายเข้าสังกัดพรรคเพื่อไทย ที่ประชุมพรรคเพื่อไทยมีมติเลือกนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อในลำดับที่1เพื่อชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ปรากฏว่าพรรคเพื่อไทยได้ 265 ที่นั่ง นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้จัดตั้งรัฐบาลผสม กับ พรรคชาติไทยพัฒนา (19 ที่นั่ง) พรรคชาติพัฒนาเพื่อแผ่นดิน (7 ที่นั่ง) พรรคพลังชล (7 ที่นั่ง) พรรคมหาชน (1 ที่นั่ง) และพรรคประชาธิปัตย์ใหม่ (1 ที่นั่ง) รวมแล้วมี 300 ที่นั่ง สภาผู้แทนราษฎรมีมติ 296 เลือกนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2554

ตารางที่ 19 ตารางคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

วัน/เดือน/ปี ที่แถลงนโยบาย	คำแถลงนโยบาย	คำขวัญวันเด็ก
23 สิงหาคม พ.ศ. 2554	รัฐบาลจะปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมกับมาตรฐานสากลบนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทุกระดับชั้นให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมมุ่งการสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจก รวมทั้งสร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ความเสมอภาคและดำเนินการให้การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงและส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต”	สามัคคีมีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี (พ.ศ. 2555)

จากตารางที่ 19 พบว่านายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้แถลงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไว้ 3 ประการดังนี้ ประการแรกเรื่องการศึกษา ได้แก่ การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับชั้น การส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต ประการที่สอง เรื่องการส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม ประการที่สาม ต้องการให้เด็กตระหนักในหน้าที่ความเสมอภาคบนพื้นฐานของประชาธิปไตย

ดังนั้นคำแถลงนโยบายและคำขวัญวันเด็กจึงมีความสอดคล้องกันในเรื่อง การศึกษา ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เทคโนโลยี และเรื่องจริยธรรม ได้แก่ ความสามัคคี ความรักชาติ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คำแถลงนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของนายกรัฐมนตรีไทยตั้งแต่พุทธศักราช 2499 จนถึงพุทธศักราช 2555 จำนวน 17 คน ได้แถลงนโยบาย และได้ให้คำขวัญวันเด็กไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านจริยธรรม ด้านอุดมการณ์ ด้านประเพณี วัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และด้านการส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่าง

1. ด้านการศึกษา

1.1 การขยายการศึกษา ได้แก่ การขยายการศึกษาและเพิ่มอัตรากำลังครู การขยายการศึกษาระดับสูงไปยังจังหวัดต่าง ๆ เน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ การขยายการศึกษาภาคบังคับ

1.2 การพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การตั้งสภาการศึกษา การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมการศึกษาสายสามัญ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา การกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการศึกษา การสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียน การส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาระบบเทคโนโลยีด้านการศึกษา การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การสร้างนิสัยรักการอ่าน จัดให้เรียนฟรี 15 ปี การให้เด็กใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต การพัฒนาห้องสมุด การปรับปรุงโรงเรียนโดยเน้นโรงเรียนอาชีวศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน การช่วยเหลือสวัสดิการครูเพื่อครูจะได้อุทิศเวลาให้นักเรียนเต็มที่ การให้ความเท่าเทียมกันทางด้านการศึกษา

2. ด้านจริยธรรม ได้แก่ การส่งเสริมศีลธรรม ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความมีคุณธรรม

3. ด้านอุดมการณ์ทางสังคม ได้แก่ ส่งเสริมประชาธิปไตย มีความรักรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง นิยมความเป็นไทย

4. ด้านประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมภูมิปัญญาไทย

5. ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ได้แก่ รักษาสุขภาพอนามัย และไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

6. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บทที่ 4

การวิเคราะห์คำขวัญวันเด็ก

นายกรัฐมนตรีไทยได้มอบคำขวัญให้แก่เด็ก ๆ ทุกปี เพื่อให้เด็กได้ตระหนักในความสำคัญและหน้าที่ของตน นำไปปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เนื้อหาของคำขวัญวันเด็กในแต่ละปีจะมีเนื้อหาต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่นายกรัฐมนตรีต้องการให้เด็กในสมัยของตนเป็นอย่างไร แต่ถึงอย่างไรคำขวัญวันเด็กทุกสมัย มีลักษณะร่วมกันคือเป็นคำขวัญด้านจริยธรรม และด้านส่งเสริมการศึกษา เนื่องจากคุณภาพการศึกษา และจริยธรรม เป็นพื้นฐานของการสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์คำขวัญวันเด็กผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษา ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก และการวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาในคำขวัญวันเด็ก

1.การวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก

การวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม การศึกษา และมีเนื้อหาอื่นร่วมด้วย ได้แก่ อุดมการณ์ทางความคิด ประเภทส่งเสริมสุขภาพอนามัย ประเภทประเพณีและวัฒนธรรม และประเภทส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม

จากเนื้อหาคำขวัญดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีไม่ได้เน้นเนื้อหาเพียงประเภทเดียวเสมอไป คำขวัญบางคำขวัญมีเนื้อหาหลายประเภทประกอบกัน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงจำแนกเนื้อหาคำขวัญเป็น 2 ประการดังนี้

1. คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว
2. คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท

1.1. คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว

คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว หมายถึง คำขวัญที่มุ่งเน้นเนื้อหาเพียงประเด็นเดียวจากเนื้อหา 6 ประเภท แต่คำขวัญประเภทจริยธรรมมีทั้งปรากฏด้านเดียวและหลายด้าน ดังนี้

1.1.1 คำขวัญที่มีเนื้อหาจริยธรรมด้านเดียว

คำขวัญประเภทจริยธรรมที่มีเนื้อหาด้านเดียว หมายถึง คำขวัญจริยธรรมที่ยึดหลักหลักปฏิบัติอันถือว่าเป็นความดีงาม หรือแนวทางปฏิบัติ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้านใดด้านหนึ่ง ดังตัวอย่าง

1.1.1.1 คำขวัญด้านการมีจิตสาธารณะ

จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม

(จอมพล ป. พิบูลสงครามพ.ศ. 2499)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ต้องการปลูกฝังเด็กในเรื่องความเสียสละในเรื่องของบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมเพื่อให้เด็กรู้จักเสียสละต่อสังคม

รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2554)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่า ของนายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการให้เด็กรู้จักคิดที่จะช่วยเหลือ ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.1.1.2 คำขวัญด้านระเบียบวินัย

ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2504)

เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรืองจะต้องทำตัวดีมีวินัยเสียบัดนี้

(หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช พ.ศ. 2519)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ต้องการปลูกเรื่องระเบียบวินัยกล่าวคือ เด็กที่รู้จักหน้าที่ ขอบังคับ คำสั่ง กติกา ระเบียบ ที่สังคมวางไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของคน เพราะคนต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่ ตั้งแต่หมู่เล็กคือครอบครัวจนถึงหมู่ใหญ่ คือระดับชาติ ถ้าทุกคนที่อยู่ร่วมกันปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่สังคมวางไว้ ก็จะนำมาซึ่งความสงบสุข ความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงและความปลอดภัย

1.1.1.3 คำขวัญด้านการประหยัด

ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2505)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีความประสงค์จะปลูกฝังเด็กในเรื่องการประหยัด กล่าวคือ เด็กที่รู้จักประหยัดอดออมจะทำให้มีอนาคตที่ดี

1.1.1.4 คำขวัญด้านความอุตสาหะ

ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียรมากที่สุด

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2506)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เสนอแนะในเรื่องความขยันหมั่นเพียร กล่าวคือ เด็กที่มีความขยันหมั่นเพียรไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคทั้งหลายก็จะกลายเป็นเด็กที่เข้มแข็ง จึงจะประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าคนที่เกียจคร้าน

1.1.1.5 คำขวัญด้านความสามัคคี

สามัคคีคือพลัง

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์ พ.ศ. 2517)

เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความสามัคคี

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์ พ.ศ. 2518)

คำขวัญวันเด็กข้างต้น พบว่าในสมัยนายกรัฐมนตรี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประสงค์จะเห็นเด็กไทยทุกคนมีความสามัคคี เพราะฉะนั้นเด็กทุกคนจะต้องมีความรักสามัคคีกันประเทศชาติจะได้มีความเจริญรุ่งเรือง

1.1.2 คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทจริยธรรมที่มีเนื้อหาหลายด้าน

คำขวัญประเภทจริยธรรมหลายด้าน หมายถึง คำขวัญประเภทจริยธรรมที่มีเนื้อหา มากกว่า 1 ด้าน

1.1.2.1 คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความอดุสาหะ + คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความประหยัด

อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย

(พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2523)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่าของนายกรัฐมนตรี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ประสงค์จะให้เด็กมีจริยธรรมด้านความอดุสาหะ อดทน ขยันหมั่นเพียร และเป็นเด็กที่ประหยัดอดออม

1.1.2.2 คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านมารยาททางสังคม+คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความอดุสาหะ+คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความสามัคคี

เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะมานะ บากบั่น และสมานสามัคคี

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2509)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ประสงค์จะให้เด็กมีมารยาท อ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ มีความอดทนและมีความสามัคคีควบคู่กันไป

1.1.2.3 คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความมีวินัย + คำขวัญ ประเภทจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์+คำขวัญประเภทจริยธรรมด้านความประหยัด

เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคารงครัดคุณธรรม

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ.2524)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประสงค์จะแนะนำให้เด็กมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์รู้จักประหยัดอดออมและมีคุณธรรม

1.1.3 คำขวัญด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย

คำขวัญด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย หมายถึง คำขวัญที่มีเนื้อหามุ่งเน้นในการส่งเสริมรักษาสุขภาพอนามัย ตลอดจนรณรงค์ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่รักความสะอาด

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2503)

คำขวัญวันเด็กข้างต้น พบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายของเด็ก ต้องการให้เด็กหมั่นรักษาความสะอาด ถ้าเด็กดูแลร่างกายของตนให้สะอาด อยู่เสมอเด็กก็จะมีสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคภัย

1.1.4 คำขวัญด้านการศึกษา

คำขวัญด้านการศึกษา หมายถึง คำขวัญที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ การส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า เช่น การรู้จักหน้าที่ที่จะพัฒนาตนเองให้มีความฉลาด และขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้

เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู้อนาคตที่สดใส

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2545)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่า นายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน สนุกในการเรียนรู้จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อนาคตข้างหน้าเด็กจะได้มีอนาคตที่ดี

เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2546)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องการให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ทั้งในระบบหรือนอกระบบ และเน้นกระบวนการคิด ให้เด็กคิดอย่างสร้างสรรค์ และพร้อมกับการเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่

เด็กรุ่นใหม่ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2548)

คำขวัญข้างต้น พบว่าพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ต้องการเสนอแนะให้เด็กรุ่นใหม่ สนใจศึกษาเล่าเรียน โดยเฉพาะ ให้รู้จักขยันอ่าน ขยันเขียน และเด็กรุ่นใหม่ต้องเป็นเด็กที่ กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าพูด ในเรื่องต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรพ.ศ. 2549)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ต้องการให้เด็กขยันศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะให้ขยันอ่านหนังสือ ขยันคิดทบทวนวิชาความรู้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด

1.1.5 คำขวัญด้านอุดมการณ์ทางสังคม

คำขวัญประเภทส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดอุดมการณ์ในการรักและภาคภูมิใจในรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การส่งเสริมประชาธิปไตย และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังตัวอย่าง

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเยาวชนไทย

(นายธานินทร์ กรัยวิเชียร พ.ศ. 2520)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีธานินทร์ กรัยวิเชียร ต้องการให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันชาติเพราะชาติเป็นสิ่งที่แสดงถึงที่มาที่ไปและความเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์และตัวบุคคลสถาบันศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวของคนในชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนให้ความเคารพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศาสนาถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทุกคน ดังนั้นเด็กทุกคนจะต้อง รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

1.2 คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท

คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท หมายถึง คำขวัญจาก 6 ประเภท ดังกล่าวที่มีเนื้อหา มากกว่า 1 ประเภท มีดังนี้

1.2.1 คำขวัญที่มีเนื้อหา 2 ประเภท

1.2.1.1 คำขวัญประเภทการศึกษา + คำขวัญประเภทจริยธรรม

เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ.2508)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีถนอม กิตติขจร ต้องการแนะนำให้เด็กตั้งใจเรียนและควบคุมกับการทำความดีเพราะเด็กที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาและเป็นคนดีของสังคมเด็กก็จะประสบความสำเร็จในชีวิต และจะเป็นที่ยอมรับของสังคม

รู้เรียนรู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2512)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ต้องการตักเตือนให้เด็กขยันศึกษาหาความรู้และมีความสามัคคีในหมู่คณะซึ่งเป็นความดีที่เด็กพึงกระทำ

เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้อนาคตแจ่มใส

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2513)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีถนอม กิตติขจร ต้องการแนะนำให้เด็กประพฤติตนเป็นคนดีและตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจะได้มีอนาคตที่ดี

ยามเด็กจงหมั่นเรียนเพียรกระทำดี เต็บใหญ่จะได้มีความสุขความเจริญ

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2514)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีถนอม กิตติขจร ต้องการให้เด็กฝึกตนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและประพฤติตนเป็นคนดี เต็บใหญ่จะมีแต่ความสุขและความเจริญ

ฉลาดคิดจิตบริสุทธิ์จุดประกายฝันผูกพันรักสามัคคี

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2552)

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่านายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ประสงค์จะให้เด็กมีพัฒนาการที่ฉลาดมีความคิดที่ตีงามและมีความสามัคคี

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2516)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีถนอม กิตติขจร ต้องการแนะนำให้เด็กฝึกตนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง

(พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2521)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายกรัฐมนตรีพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ต้องการแนะนำตักเตือนให้เด็กเป็นคนดีและตั้งใจเรียนจะได้เป็นเด็กที่เฉลียวฉลาดอนาคตจะได้พัฒนาประเทศชาติให้มั่นคงสืบไป

สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม

(นายอานันท์ ปันยารชุน พ.ศ. 2535)

คำขวัญนี้พบว่านายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน ต้องการให้เด็กมีความสามัคคี มีระเบียบวินัยและให้ขยันศึกษาใฝ่หาความรู้และมีมารยาทที่งดงาม

คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2553)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการให้เด็กขยันศึกษาหาความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์พร้อมทั้งมีคุณธรรม

สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม

(พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ พ.ศ.2551)

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ต้องการให้เด็กไทยมีคุณธรรม สร้างความสามัคคี มีวินัย และตั้งใจศึกษาหาความรู้

ฉลาดคิดจิตบริสุทธิ์จุดประกายฝันผูกพันรักสามัคคี

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2552)

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่านายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการที่ฉลาดมีความคิดที่ดีงามและมีความสามัคคี

1.2.1.2 คำขวัญประเภทส่งเสริมสุขภาพอนามัย+ คำขวัญประเภทจริยธรรม

อนาคตของชาติจะสุกใสหากเด็กไทยแข็งแรงดีมีความประพฤติเรียบร้อย

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2510)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ต้องการแนะนำให้เด็กรักษาสุขภาพให้แข็งแรงและมีความประพฤติเรียบร้อย

1.2.1.3 คำขวัญประเภทการศึกษา + คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม

ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติศาสน์กษัตริย์ เป็นสมบัติของเด็กไทย

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ.2525)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ต้องการแนะนำให้เด็กขยันเรียนและส่งเสริมให้เด็กรักและหวงแหนชาติ เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์

1.2.1.4 คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม+คำขวัญประเภท จริยธรรม ตัวอย่าง

สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ.2528)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ต้องการแนะนำให้เด็กรักความเป็นไทยช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ใช้ของไทย กินของไทย เทียวเมืองไทย และสร้างความสามัคคี มีระเบียบวินัยและเป็นคนมีคุณธรรม

นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ.2529)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ต้องการแนะนำให้เด็กรักความเป็นไทยช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ใช้ของไทย กินของไทย เทียวเมืองไทยมีวินัยในการใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีความซื่อสัตย์ยึดมั่นในคุณธรรม

รักชาติศาสน์กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม

(พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ พ.ศ. 2532)

คำขวัญข้างต้น พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ต้องการแนะนำให้เด็กไทยรักชาติ เลื่อมใสในศาสนา เทิดทูนพระมหากษัตริย์ และมีความซื่อสัตย์สุจริต

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย

(นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2543)

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่านายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ต้องการให้เด็กไทยขยันศึกษา มีระเบียบวินัยและมีความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่า นายชวน หลีกภัย ต้องการให้เด็กตระหนักถึงประชาธิปไตย เพราะการอยู่รวมกันในสังคมจะต้องรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ และต้องร่วมกันทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การให้ความสำคัญของการช่วยเหลือสังคมสิ่งแวดล้อมต้องร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาให้สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดลอม

1.2.1.5 คำขวัญประเภทอุดมการณ์ทางสังคม+คำขวัญประเภทการอนุรักษ์

ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม

(นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2536)

ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม

1.2.1.6 คำขวัญประเภทการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม+คำขวัญประเภท

สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม

(นายชวน หลีกภัย พ.ศ.2538)

คำขวัญวันเด็กนี้พบว่า นายชวน หลีกภัยต้องการให้เด็กร่วมกันอนุรักษ์ความเป็นไทยโดยการสืบสานวัฒนธรรมไทย รักและหวงแหนในความเป็นไทย และ ร่วมกันทำเพื่อส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

1.2.2 คำขวัญที่มีเนื้อหา 3 ประเภท

1.2.2.1 คำขวัญประเภทส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม + คำขวัญประเภทการศึกษา+คำขวัญประเภทการส่งเสริมสุขภาพอนามัย

รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด

(พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ พ.ศ. 2540)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าว พบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ต้องการให้เด็กขยันศึกษาหาความรู้และหลีกเลี่ยงยาเสพติด อนาคตข้างหน้าซึ่งจะทำให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีร่างกายที่แข็งแรงโดยไม่พึ่งพายาเสพติด และที่สำคัญเด็กต้องรู้คุณค่าในความเป็นไทยเพราะจะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง

1.2.2.2 คำขวัญประเภทจริยธรรม+คำขวัญประเภทการสร้างอุดมการณ์ทางสังคม+คำขวัญประเภทการส่งเสริมสุขภาพอนามัย

มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด

(นายบรรหาร ศิลปะอาชา พ.ศ. 2539)

คำขวัญวันเด็กข้างต้น พบว่านายกรัฐมนตรีนายบรรหาร ศิลปะอาชา ประสงค์จะให้เด็กไทยขยันศึกษาหาความรู้โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและรักความเป็นไทย

มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข

(พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ พ.ศ. 2550)

คำขวัญวันเด็กข้างต้นพบว่านายกรัฐมนตรีพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ประสงค์ให้เด็กมีคุณธรรมใช้ชีวิตในความไม่ประมาทตั้งอยู่ในความพอเพียงและไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

1.2.2.3 คำขวัญประเภทการสร้างอุดมการณ์ทางสังคม+คำขวัญประเภทจริยธรรม+คำขวัญประเภทการศึกษา

ความเจริญและความมั่นคงของชาติไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัยเฉลียวฉลาดและรักชาติยิ่ง
(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2511)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร ประสงค์จะตักเตือนให้เด็กเป็นคนมีระเบียบวินัยและตั้งใจศึกษาหาความรู้จะได้มีความเฉลียวฉลาดและมีความรักชาติบ้านเมือง

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย

(นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2543)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย มีความประสงค์ให้เด็กมีจริยธรรมด้านการมีคุณธรรมและความมีระเบียบวินัยและเป็นเด็กที่ขยันศึกษาหาความรู้และมีอุดมการณ์ทางการเมืองคือส่งเสริมประชาธิปไตย

รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2547)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ประสงค์จะให้เด็กมีความกตัญญูรู้คุณโดยการแสดงความรักต่อพ่อแม่ ต่อชาติบ้านเมืองและกระทำในสิ่งที่ดีงาม อนาคตของชาติจะมีแต่ความสุขความเจริญ

1.2.2.4 คำขวัญประเภทจริยธรรม+คำขวัญประเภทการศึกษา+คำขวัญประเภทการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมไทย

รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา

(พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ.2527)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ต้องการแนะนำให้เด็กรักความเป็นไทยช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ และขยันศึกษาหาความรู้

สามัคคี มีความรู้คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พ.ศ. 2555)

คำขวัญวันเด็กดังกล่าวนายรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ต้องการแนะนำให้เด็กรักความเป็นไทยช่วยกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ และขยันศึกษาหาความรู้

ผลจากการศึกษาเนื้อหาคำขวัญวันเด็ก มี 2 ประเภท ได้แก่ คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว และคำขวัญวันเด็กที่มีเนื้อหาหลายประเภท สามารถจัดแบ่งได้ตามประเภท ดังนี้

1. คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว พบ จำนวน 18 คำขวัญ
 - 1.1 คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทจริยธรรมด้านเดียว พบ จำนวน 8 คำขวัญ
 - 1.2 คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทจริยธรรมหลายด้าน พบ จำนวน 4 คำขวัญ
2. คำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท พบ จำนวน 26 คำขวัญ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 20 วิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก

เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก	1.การศึกษา	2.สุขภาพอนามัย	3.อุดมการณ์ทางสังคม	4.ประเพณีวัฒนธรรม	5.สิ่งแวดล้อม	6. จริยธรรม								
						6.1.จิตสาธารณะ	6.2.ระเบียบวินัย	6.3.ประหยัด	6.4.อุตสาหกรรม	6.5. สามัคคี	6.6.มารยาท	6.7.ซื่อสัตย์	6.8.ความดีงาม	6.9.คุณธรรม
ลำดับที่														
1.จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม						√								
2.ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด		√												
4.ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย							√							
5.ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด								√						
6.ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียรมากที่สุด									√					

ตารางที่ 20 (ต่อ)

เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก	1.การศึกษา	2.สุขภาพอนามัย	3.อุดมการณ์ทางสังคม	4.ประเพณีวัฒนธรรม	5.สิ่งแวดล้อม	6. จริยธรรม								
						6.1 จิตสาธารณะ	6.2.ระเบียบวินัย	6.3.ประหยัด	6.4.อุตสาหกรรม	6.5. สามัคคี	6.6.มารยาท	6.7.ซื่อสัตย์	6.8.ความดีงาม	6.9.คุณธรรม
ลำดับที่														
20.เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง	√												√	
21.เด็กไทยคือหัวใจของชาติ			√											
22.อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย								√	√					√
23.เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม														
24.ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติศาสน์กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	√		√											
25.รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม							√	√	√			√		√

ตารางที่ 20 (ต่อ)

เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก	1.การศึกษา	2.สุขภาพอนามัย	3.อุดมการณ์ทางสังคม	4.ประเพณีวัฒนธรรม	5.สิ่งแวดล้อม	6. จริยธรรม								
						6.1 จิตสาธารณะ	6.2.ระเบียบวินัย	6.3.ประหยัด	6.4.อุตสาหกรรม	6.5. สามัคคี	6.6.มารยาท	6.7.ซื่อสัตย์	6.8.ความดีงาม	6.9.คุณธรรม
ลำดับที่														
26.รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา	√			√								√	√	
27.สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม										√				
28.นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม			√					√			√		√	
29.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม			√								√		√	
30.รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา							√							√
31.สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม	√						√			√	√			

ตารางที่ 20 (ต่อ)

เนื้อหาคำขวัญวันเด็ก	1.การศึกษา	2.สุขภาพอนามัย	3.อุดมการณ์ทางสังคม	4.ประเพณีวัฒนธรรม	5.สิ่งแวดล้อม	6. จริยธรรม								
						6.1 จิตสำนึก	6.2.ระเบียบวินัย	6.3.ประหยัด	6.4.อุตสาหกรรม	6.5. สามัคคี	6.6.มารยาท	6.7. ซื่อสัตย์	6.8 ความดีงาม	6.9 คุณธรรม
ลำดับที่														
44.สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม	✓						✓				✓			✓
45.ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จิตประกายผืน ผูกพันรักสามัคคี	✓									✓			✓	
46.คิดสร้างสรรค์ ชยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม	✓													✓
47.รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ						✓								
48.สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี	✓			✓							✓			

จากตารางข้างต้น สรุปเนื้อหาคำขวัญวันเด็กพบว่า คำขวัญวันเด็กที่นายกรัฐมนตรีไทยนิยม และให้ความสำคัญมากที่สุดคือ คำขวัญประเภทจริยธรรม จำนวน 47 คำขวัญ ได้แก่

คำขวัญด้านจิตสาธารณะ จำนวน 2 คำขวัญ

คำขวัญด้านระเบียบวินัย จำนวน 6 คำขวัญ

คำขวัญด้านความประหยัด จำนวน 5 คำขวัญ

คำขวัญด้านอุตสาหกรรม จำนวน 5 คำขวัญ

คำขวัญด้านความสามัคคี จำนวน 7 คำขวัญ

คำขวัญด้านมารยาททางสังคม จำนวน 3 คำขวัญ

คำขวัญด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 4 คำขวัญ

คำขวัญด้านความดีงาม จำนวน 6 คำขวัญ

คำขวัญด้านคุณธรรม จำนวน 9 คำขวัญ

คำขวัญประเภทจริยธรรมที่นายกรัฐมนตรีนิยมมากที่สุดคือ คำขวัญด้านคุณธรรม พบ 9 คำขวัญ ส่วนคำขวัญประเภทจริยธรรมที่พบน้อยที่สุดคือ คำขวัญด้านการมีจิตสาธารณะ พบเพียง 2 คำขวัญ

คำขวัญที่พบรองลงมาคือ คำขวัญประเภทการศึกษา จำนวน 20 คำขวัญ และคำขวัญที่พบน้อยที่สุดคือ คำขวัญประเภทการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม พบเพียง 2 คำขวัญ

นอกจากนี้ยัง พบคำขวัญอื่นที่ไม่สามารถจัดประเภทได้ จำนวน 1 คำขวัญ คือ คำขวัญของนายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า”

2. วิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษา

รูปแบบและการใช้ภาษาคำขวัญวันเด็กเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะส่งผลให้คำขวัญวันเด็กมีลักษณะที่จดจำได้ง่าย นายกรัฐมนตรีใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติให้แก่เด็กไทย การวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาคำขวัญวันเด็ก มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคำขวัญวันเด็กในด้านการใช้คำประเภทต่าง ๆ การใช้ประโยคในการสื่อสาร คำขวัญวันเด็กมีลักษณะแตกต่างจากคำที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ คำขวัญวันเด็กมีขึ้นในโอกาสวันเด็กแห่งชาติปีละ 1 คำขวัญ ฉะนั้นคำขวัญวันเด็กจะต้องมีการสรรคำให้ได้คำที่สละสลวย กระชับ มีความหมายเด่น มีสัมผัสคล้องจอง สื่อความได้ตรงประเด็น และจดจำได้ง่าย

จากการศึกษาคำขวัญวันเด็กแห่งชาติของนายกรัฐมนตรีไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2499 – 2554 จำนวน 48 คำขวัญ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์คำขวัญวันเด็กออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบและการใช้ภาษา ดังนี้

2.1 รูปแบบของคำขวัญวันเด็ก

รูปแบบของคำขวัญวันเด็กหมายถึง การสร้างข้อความของคำขวัญซึ่งประกอบไปด้วยไวยากรณ์เช่น การแบ่งวรรค และการเรียบเรียงประโยคดังต่อไปนี้

2.1.1 การแบ่งวรรค

การแบ่งวรรค พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1054) ให้ความหมายไว้ว่า ช่วงหนึ่งของคำหรือข้อความที่สูลง แล้วเว้นเป็นช่องว่างไว้ระยะหนึ่งเรียกว่าเว้นวรรค ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 21 ตารางแสดงจำนวนวรรคของคำขวัญ

พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก	จำนวนวรรค
2499	จอมพล ป. พิบูลสงคราม	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม	1
2502	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า	2
2503	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด	2
2504	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย	2
2505	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด	2
2506	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร	2
2508	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี	1
2509	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมานสามัคคี	4
2510	จอมพลถนอม กิตติขจร	อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรง เรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย	4
2511	จอมพลถนอม กิตติขจร	ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัย เฉลียวฉลาด และรักชาติยิ่ง	4
2512	จอมพลถนอม กิตติขจร	เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ	4
2513	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้มีอนาคตแจ่มใส	2
2514	จอมพลถนอม กิตติขจร	ยามเด็กจงหมั่นเรียนเพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มีความสุขความเจริญ	2
2515	จอมพลถนอม กิตติขจร	เยาวชนฝึกตนดี มีความสามารถ	2

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก	จำนวน พรรค
2516	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ	2
2517	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	สามัคคีคือพลัง	1
2518	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี	2
2519	ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดีมีวินัย เสียแต่บัดนี้	2
2520	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเยาวชนไทย	4
2521	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง	2
2522	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ	1
2523	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	4
2524	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	เด็กไทยมีวินัย ใจซื่อสัตย์ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม	4
2525	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	5
2526	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม	5
2527	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา	4
2528	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม	4
2529	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใฝ่ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	5
2532	พลเอกชาติชาย ชุนหารวัฒน์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	5
2534	พลเอกชาติชาย ชุนหารวัฒน์	รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา	4
2535	นายอานันท์ ปันยารชุน	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม	4
2536	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	3

ตารางที่ 21 (ต่อ)

พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก	จำนวน พรรค
2538	นายชวน หลีกภัย	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	3
2539	นายบรรหาร ศิลปอาชา	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด	3
2540	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด	3
2541	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย	4
2543	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย	4
2545	พันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร	เรียนให้สนุกเล่น ให้มีความรู้ สู้อนาคตที่สดใส	3
2546	พันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร	เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี	3
2547	พันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน	5
2548	พันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร	เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด	5
2549	พันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร	อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด	3
2550	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข	3
2551	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม	4
2552	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี	4
2553	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม	3
2554	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ	3
2555	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี	5

จากตารางที่ 21 ตารางแสดงจำนวนวรรคของคำขวัญ พบว่าจำนวนวรรคของคำขวัญวันเด็กสามารถแบ่งได้ตั้งแต่ 1 จนถึง 5วรรค ดังนี้

- จำนวน 1 วรรค พบ 4 คำขวัญ
- จำนวน 2 วรรค พบ 12 คำขวัญ
- จำนวน 3 วรรค พบ 10 คำขวัญ
- จำนวน 4 วรรค พบ 15 คำขวัญ
- จำนวน 5 วรรค พบ 7 คำขวัญ

จากจำนวนวรรคดังกล่าวผู้ศึกษาพบว่า คำขวัญวันเด็คนิยมใช้การแบ่งวรรคจำนวน 4 วรรคมากที่สุดถึง 15 คำขวัญ และจำนวนวรรคที่ใช้สร้างคำขวัญวันเด็คน้อยที่สุดคือ จำนวน 1 วรรค เพียง 4 คำขวัญ

2.1.2 การแบ่งประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร

จากลักษณะประโยค วิจิตร ภาณุพงศ์ (2552 : 112-113) กล่าวว่าไว้ว่า ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือหลายคำเรียงต่อกัน กรณีที่เป็นคำหลายคำเรียงต่อกันคำเหล่านั้นต้องมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์กันอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ว่าเกิดอะไรขึ้น โดยทั่วไปประโยคจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ นามวลี ทำหน้าที่เป็นประธาน กับกริยาวลี ทำหน้าที่ภาคแสดง นอกจากนี้คำขวัญวันเด็ดยังแบ่งตามเจตนาผู้ส่งสาร หมายถึง ในการใช้ภาษาสื่อความคิดออกมาเป็นประโยค บางครั้งผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ ของตน บางครั้งต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ ความต้องการหรือเจตนาของผู้พูดในบางครั้งจะสอดคล้องกับรูปประโยคที่ใช้สื่อสาร แต่ในบางครั้งเจตนาที่รูปประโยคอาจจะไม่ตรงกันก็ได้

รูปแบบคำขวัญวันเด็กที่แบ่งตามเจตนาพบเรื่องประโยค 2 ชนิด ได้แก่

1. ประโยคบอกให้ทราบ
2. ประโยคสั่ง

1. ประโยคบอกให้ทราบ คือ ประโยคที่ผู้พูดต้องการบอกกล่าวหรืออธิบายเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ฟังทราบ ได้แก่

ตารางที่ 22 ตารางวิเคราะห์ประโยคบอกให้ทราบ

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	2508	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี
2	2509	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะบากบั่น และสมานสามัคคี
3	2510	จอมพลถนอม กิตติขจร	อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรง เรียนดีและมีความประพฤติเรียบร้อย

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
4	2511	จอมพลถนอม กิตติขจร	ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีระเบียบวินัย เกลี้ยวฉลาดและรักชาติยิ่ง
5	2512	จอมพลถนอม กิตติขจร	รู้เรียนรู้เล่นรู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ
6	2513	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กประพฤติดี และศึกษาดีทำให้มีอนาคตแจ่มใส
7	2515	จอมพลถนอม กิตติขจร	เยาวชนฝึกฝนดี มีความสามารถ
8	2516	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
9	2517	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	สามัคคีคือพลัง
10	2518	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี
11	2519	หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดี
12	2520	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย
13	2521	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง
14	2522	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ
15	2523	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นสมบัติของเด็กไทย
16	2524	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	เด็กไทยมีวินัย ใจซื่อสัตย์ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม
17	2525	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเด็กไทย
18	2526	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย และคุณธรรม
19	2527	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา
20	2528	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	สามัคคี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม
21	2529	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
22	2530	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
23	2532	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม
24	2534	นายอานันท์ ปันยารชุน	รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา
25	2535	นายอานันท์ ปันยารชุน	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม
26	2536	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
27	2538	นายชวน หลีกภัย	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
28	2539	นายบรรหาร ศิลปอาชา	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด
29	2540	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
30	2541	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย
31	2543	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย
32	2545	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่อนาคตที่สดใส
33	2547	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	รักชาติ รักพ่อแม่ รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน
34	2548	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน
35	2549	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด
36	2550	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
37	2551	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม
38	2552	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี
39	2553	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม
40	2554	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ
41	2555	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี

2 ประโยคสั่ง คือ ประโยคที่ผู้พูดต้องการบังคับให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม มักมีคำกริยาช่วย จง คำกริยานำ ต้อง คำลงท้าย ชี นะ ได้แก่

ตารางที่ 23 ตารางประโยคสั่ง

ลำดับ	พ.ศ.	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	2499	จอมพล ป. พิบูลสงคราม	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม
2	2502	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า
3	2503	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด
4	2504	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย
5	2505	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด
6	2506	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร
7	2507	จอมพลถนอม กิตติขจร	ยามเด็กจงหมั่นเรียน เพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มีความสุข

จากการศึกษาประโยคในคำขวัญวันเด็กจำนวน 48 คำขวัญโดยแบ่งตามชนิดของประโยค เจตนาพบ คำขวัญแสดงเจตนาบอกให้ทราบ จำนวน 41 คำขวัญ คำขวัญแสดงเจตนาประเภทสั่งเพียง จำนวน 7 คำขวัญ

2.2 การใช้ภาษาในคำขวัญ

การใช้ภาษาในคำขวัญ หมายถึง การใช้คำที่นำมาเรียบเรียงเป็นคำขวัญวันเด็กแบ่งออกเป็น 4 ชนิดได้แก่

2.2.1 การใช้คำคล้องจอง

2.2.2 การใช้คำไม่คล้องจอง

2.2.3 การใช้คำซ้ำ

2.2.4 การเลือกคำที่มีความหมายบวก

2.2.1 คำขวัญที่มีการใช้ภาษาแบบคำคล้องจอง หมายถึงการใช้ถ้อยคำที่มีเสียงรับสัมผัสกัน ทั้งสระ พยัญชนะ เพื่อวัตถุประสงค์คือให้จดจำได้ง่าย(ประคอง นิมมานเหมินท์ 2552 : 88) ได้แก่

ตารางที่ 24 การใช้คำคล้องจอง

ลำดับ ที่	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2506	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ขยันหมั่นเพียร
2	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2508	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี
3	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2509	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมานสามัคคี
4	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2510	อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรง เรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย
5	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2511	ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มี วินัยเฉลียวฉลาด และรักชาติยิ่ง
6	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2512	รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ
7	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2515	เยาวชนฝึกฝนดีมีความสามารถ
8	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2513	เด็กประพฤติดีและศึกษาดีทำให้มีอนาคตแจ่มใส

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
9	จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2516	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
10	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี
11	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร พ.ศ. 2520	รักชาติศาสน์กษัตริย์ เป็นสมบัติ ของเยาวชนไทย
12	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2521	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง
13	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2522	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ
14	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2523	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นสมบัติของเด็กไทย
15	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2524	เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม
16	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2525	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติศาสน์กษัตริย์
17	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2526	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย และคุณธรรม
18	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2527	รักวัฒนธรรมไทยใฝ่ดีมีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา
19	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2528	สามัคคีมีวินัยใฝ่คุณธรรม
20	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2529	นิยมไทยใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อถือคุณธรรม
21	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ พ.ศ. 2530	นิยมไทย มีวินัยใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อถือคุณธรรม
22	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ พ.ศ. 2532	รักชาติศาสน์กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อถือคุณธรรม
23	นายอานันท์ ปันยารชุน พ.ศ. 2534	รู้หน้าที่มีวินัย ใฝ่คุณธรรมนำชาติพัฒนา
24	นายอานันท์ ปันยารชุน พ.ศ. 2535	สามัคคีมีวินัยใฝ่ศึกษา จรรยางาม
25	นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2536	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
26	นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2538	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
27	นายบรรหาร ศิลปอาชา พ.ศ. 2539	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ ที่	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
28	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ พ.ศ. 2540	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายุอาเสพติด
29	นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2541	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย
30	นายชวน หลีกภัย พ.ศ. 2543	มีวินัยใฝ่เรียนรู้คุณธรรมนำประชาธิปไตย
31	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2545	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย และคุณธรรม
32	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2546	เรียนรู้ตลอดชีวิตคิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี
33	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2547	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู้ขนาดที่สดใส
34	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ พ.ศ. 2550	มีคุณธรรมนำใจใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
35	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ พ.ศ. 2551	สามัคคีมีวินัยใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม
36	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2552	ฉลาดคิดจิตบริสุทธิ์จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี
37	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2553	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม
38	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พ.ศ. 2554	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ
39	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พ.ศ. 2555	สามัคคีมีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทยใส่ใจเทคโนโลยี

จากตารางที่ 23 พบว่าคำขวัญวันเด็กมีการใช้คำคล้องจอง 39 คำขวัญ จากคำขวัญวันเด็กทั้งหมด 48 คำขวัญ

2.2.2 คำขวัญวันเด็กที่แต่งเป็นร้อยแก้วไม่มีสัมผัส คล้องจอง ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 25 ตารางคำขวัญที่ไม่มีลักษณะคำคล้องจอง

ลำดับ ที่	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญวันเด็ก
1	จอมพลป. พิบูลสงคราม พ.ศ. 2499	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม
2	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2502	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า
3	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2503	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด
4	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2504	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย
5	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2505	ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด
6	นายสัญญา ธรรมศักดิ์ พ.ศ. 2517	สามัคคีคือพลัง
7	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2547	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน
8	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2548	เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันคิด กล้าคิด กล้าพูด
9	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2549	อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด

จากตารางที่ 24 พบว่าคำขวัญวันเด็กไม่มีการใช้คำคล้องจอง 9 คำขวัญ จากคำขวัญทั้งหมด 48 คำขวัญ

สรุปคำขวัญวันเด็ก พบว่า มีการใช้คำสัมผัสคล้องจองมากที่สุด จำนวน 39 คำขวัญ และคำขวัญที่ไม่สัมผัสคล้องจอง มีจำนวน 9 คำขวัญ

2.2.3 การซ้ำคำ

การซ้ำคำหมายถึงการใช้คำเดียวกันกล่าวซ้ำหลายแห่ง เพื่อย้ำคำให้หนักแน่นขึ้น เพื่อซ้ำคำในแง่วรรณศิลป์มักจะซ้ำคำที่สำคัญ ที่จะช่วยสร้างความชัดเจนหนักแน่นของสารที่กวีต้องการ คำขวัญวันเด็กมีการใช้การซ้ำคำดังนี้

2.2.3.1 การซ้ำคำว่า “เด็ก”

“ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า”

(จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2502)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ที่พยางค์ที่ 3 ของวรรคแรกและวรรคที่สอง เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่าเด็กในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัตินั้น จะต้องเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า

“ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่รักความสะอาด”

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2503)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ที่พยางค์ที่ 3 ของวรรคแรกและวรรคที่สอง เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่าเด็กในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัตินั้น จะต้องเป็นเด็กที่รักษาความสะอาด

“ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย”

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2504)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ที่พยางค์ที่ 3 ของวรรคแรกและวรรคที่สอง เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่าเด็กในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัตินั้น จะต้องเป็นเด็กที่ต้องอยู่ในระเบียบวินัย

“ขอให้เด็กสมัยปฏิบัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่ประหยัด”

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2505)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ที่พยางค์ที่ 3 ของวรรคแรกและวรรคที่สอง เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่าเด็กในสมัยที่จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัตินั้น จะต้องเป็นเด็กที่ประหยัดอดออม

“ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้าจงเป็นเด็กที่ขยันหมั่นเพียร”

(จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2506)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ที่พยางค์ที่ 3 ของวรรคแรกและวรรคที่สอง เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่าเด็กในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิวัตินั้นจะต้องเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร

“เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ”

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2516)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ในพยางค์แรกของคำขวัญทั้งสองวรรค เพื่อเน้นย้ำเน้นข้อความให้เด่นชัดว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กคือ การประพฤติตนให้เป็นคนดี และต้องมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดเพราะจะทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง

(พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พ.ศ. 2521)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “เด็ก” ในพยางค์แรกของคำขวัญทั้งสองวรรค เพื่อเน้นย้ำเน้นข้อความให้เด่นชัดว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็กคือ การประพฤติตนให้เป็นคนดี และต้องมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดเพราะจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง

2.2.3.2 การซ้ำคำว่า “รู้”

“รู้เรียนรู้เล่นรู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ”

(จอมพลถนอม กิตติขจร พ.ศ. 2512)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “รู้” ในประโยคนี้เพื่อเน้นย้ำเน้นข้อความให้เด่นชัดว่า สิ่งที่สำคัญและดีที่สุดสำหรับเด็กคือ รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี

2.2.3.3 การซ้ำคำว่า “ร่วม”

“เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างชาติ”

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์ พ.ศ. 2518)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “ร่วม” ในวรรคที่สองเพื่อเน้นย้ำเน้นข้อความให้เด่นชัดว่า สิ่งที่ดีในฐานะคนไทยต้องร่วมมือกันสร้างชาติ

2.2.3.4 การซ้ำคำว่า “รัก” และคำว่า “ดี”

“รักชาติรักพ่อแม่รักสิ่งดีดีคืออนาคตดีแน่นอน”

(พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. 2547)

คำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “รัก” และคำว่า “ดี” ในประโยคนี้เพื่อเน้นย้ำข้อความให้ชัดเจนว่าอนาคตของเด็กจะดีได้นั้นจะต้อง รักชาติ รักพ่อแม่ และรักในสิ่งที่ดี ๆ

2.2.3.5 การซ้ำคำว่า “ขยัน” และ คำว่า “กล้า”

“เด็กรุ่นใหม่ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด”

(พันตำรวจโททักษิณชินวัตรพ.ศ. 2548)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำในวรรคที่หนึ่งและสองคือ “ขยัน” และวรรคที่สามและสี่คือคำว่า “กล้า” ในข้อความนี้เพื่อเน้นย้ำข้อความให้ชัดเจนว่าเด็กรุ่นใหม่จะต้องเป็นเด็กที่ขยันอ่านหนังสือ ขยันเรียน และเป็นเด็กที่กล้าหาญกล้าแสดงออกในเรื่องความคิดและกล้าที่จะพูด

2.2.3.6 การซ้ำคำว่า “ดี”

“เด็กประพฤติดีและศึกษาดีทำให้มีอนาคตแจ่มใส”

(จอมพลถนอม กิตติขจรพ.ศ. 2513)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “ดี” ในประโยคนี้เพื่อเน้นย้ำข้อความให้เด่นชัดว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เด็กที่อนาคตที่สดใสคือ การประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามและมีการศึกษาดี

2.2.3.7 การซ้ำคำว่า “ต้อง”

“เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรืองจะต้องทำตัวให้ดี”

(หม่อมราชวงศ์กฤษณ์ ปราโมชพ.ศ. 2519)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “ต้อง” ในประโยคนี้เพื่อเน้นย้ำข้อความให้ชัดเจนว่าหม่อมราชวงศ์กฤษณ์ ปราโมช ต้องการเสนอแนะให้เด็กเห็นว่าอนาคตของชาติมีความสำคัญจึงต้องบังคับให้เด็กประพฤติตนเป็นคนดี

“อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ต้องขยันคิด”

(พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรพ.ศ. 2549)

จากคำขวัญนี้มีการซ้ำคำว่า “ต้อง” ในวรรคที่สองและสาม เพื่อเน้นย้ำข้อความให้ชัดเจนว่า เด็กที่อยากมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ต้องขยันอ่านหนังสือ และขยันคิดให้มาก ๆ

สรุปการซ้ำคำพบว่าคำขวัญวันเด็กที่มีการซ้ำคำมากที่สุดคือ คำว่า “เด็ก” มีจำนวนทั้งสิ้น 7 คำขวัญ การซ้ำคำว่าเด็กคือการเน้นย้ำให้ “เด็ก” ตระหนักถึงหน้าที่และสิ่งที่เด็กควรปฏิบัติ

2.2.4 คำที่มีความหมายบวก

ผลการศึกษาคำขวัญวันเด็กแห่งชาติพบว่า นายกรัฐมนตรีเลือกคำที่นำมาใช้ประกอบคำขวัญ ล้วนเป็นคำที่มีความหมายเชิงบวก ดังนี้

2.2.4.1 ความหมายเชิงบวกด้านการศึกษาหาความรู้

ขยันหมั่นเพียร	รักเรียน	รู้เรียน	ศึกษาดี
หมั่นเรียน	ขยันศึกษา	ใฝ่หาความรู้	หมั่นศึกษา
มุ่งหาความรู้	ตั้งใจใฝ่ศึกษา	ใฝ่เรียนรู้อย่าง	เรียนให้สนุก
เล่นให้มีความรู้	เรียนรู้ตลอดชีวิต	คิดอย่างสร้างสรรค์	ก้าวทันเทคโนโลยี
ขยันอ่าน	ขยันเรียน	ขยันใฝ่รู้	มีความรู้คู่ปัญญา
ใส่ใจเทคโนโลยี	เด็กฉลาดชาติมั่นคง		

2.2.4.2 ความหมายเชิงบวกด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทย	ความมั่นคงของไทย	คงรักษาความเป็นไทย
สืบสานวัฒนธรรมไทย	เชิดชูความเป็นไทย	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย

2.2.4.3 ความหมายเชิงบวกด้านอุดมการณ์ทางสังคม

รักชาติ	รักศาสนา	รักพระมหากษัตริย์	เด็กคือทายาทของชาติ
นำชาติพัฒนา	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ	ยึดมั่นประชาธิปไตย	นำประชาธิปไตย

2.2.4.4 ความหมายเชิงบวกด้านจริยธรรม

บำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวม	ระเบียบวินัย	ประหยัด	เพียรทำดี
สัมมาคารวะ	มานะ	บากบั่น	สมานสามัคคี
รู้สามัคคี	ประพฤติเรียบร้อย	ความดี	ประพฤติดี
สร้างความดี	คุณธรรม	ใฝ่ดี	สุจริต

จรรยางาม	ทำตัวให้ดี	ซื่อสัตย์	เคร่งครัดคุณธรรม
ร่วมใจพัฒนาสิ่งแวดล้อม	รักพ่อแม่	รักสิ่งดีดี	คุณธรรมนำใจ
รู้หน้าที่	จิตบริสุทธิ์	ผูกพันรักสามัคคี	มีจิตสาธารณะ

2.2.4.5 ความหมายเชิงบวกด้านสุขภาพอนามัย

รักความสะอาด รู้เล่น แข็งแรง ไม่พึ่งพายาเสพติด
ไม่ยุ่งเกี่ยวยาเสพติด

สรุปจากการศึกษาคำขวัญวันเด็กพบว่า คำขวัญวันเด็ก มีการสรรคำโดยใช้ความหมายบวก 5 ด้าน ได้แก่ ความหมายเชิงบวกด้านการศึกษาหาความรู้ ความหมายเชิงบวกด้าน ความหมายเชิงบวกด้านวัฒนธรรม ความหมายเชิงบวกด้านอุดมการณ์ทางสังคม ความหมายเชิงบวกด้านจริยธรรม และความหมายเชิงบวกด้านสุขภาพอนามัย

ผลการศึกษาพบว่า คำขวัญวันเด็กที่นายกรัฐมนตรีนิยมใช้ในความหมายเชิงบวกมากที่สุดคือ ด้านจริยธรรม รองลงมา คือ ด้านการศึกษาหาความรู้ และความหมายเชิงบวกที่นายกรัฐมนตรีใช้น้อยที่สุดคือ ความหมายเชิงบวกด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก

เนื่องจากคำขวัญวันเด็คนั้น ผู้ส่งสารคือนายกรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์จะส่งสารไปยังผู้รับสารคือเด็กและเยาวชน การวิเคราะห์ความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนต่อคำขวัญวันเด็กที่นายกรัฐมนตรีนำเสนอจะทำให้ทราบว่าคำขวัญใดที่เด็กมีความชื่นชอบตามลำดับ ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ โดยใช้คำถามแบบประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) ได้แก่ คำถามที่ผู้วิจัยตั้งไว้เพื่อ วัดสิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstract) เช่นความพึงพอใจ ค่านิยม ความซื่อสัตย์ ความดีงาม ความเอื้อเฟื้อ ความรัก ความต้องการ ความเหมาะสม หรือความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ด้วยการแปลงข้อความเป็นปริมาณ (Quantities data) คือ เป็นตัวเลข ที่ให้ผู้ตอบประเมินข้อความที่เป็นสิ่งเร้าออกมาเป็นคำตอบที่เป็นปริมาณ มาก – น้อยเพียงไรได้ ซึ่งคำถามแบบประเมินค่านี้ ใช้เกณฑ์ Likert scale เป็นการให้สเกลคำตอบ 5 ระดับ (รวิวรรณ ชินะตระกูล 2533 : 44) ดังนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

เริ่มต้นจากการนำคำขวัญวันเด็ก 49 คำขวัญมาจับสลากจัดลำดับคำขวัญใหม่เพื่อลดอคติต่อคำขวัญทั้งในด้านเวลาที่เสนอคำขวัญ หรืออคติต่อนายกรัฐมนตรีผู้ให้คำขวัญแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนได้แก่ 1. ประเด็นคำถาม ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรี 2. ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วจึงนำแบบสอบถามนี้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อหลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และสรุปความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กดังนี้

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ความพึงพอใจ					รวม จำนวน (คน)
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
1	อนาคตของชาติจะสดใส หากเด็กไทยแข็งแรง เรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย	58	24	8	10	0	100
2	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และส่วนรวม	24	40	26	6	4	100
3	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ	40	30	22	4	4	100
4	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	38	34	20	8	0	100
5	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด	10	40	34	12	4	100
6	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ	30	34	36	0	0	100
7	ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัย เจริญฉลาด และรักชาติยิ่ง	38	24	32	4	2	100
8	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรพยายาม	44	30	18	6	2	100
9	เยาวชนฝึกตนดี มีความสามารถ	22	28	22	26	2	100
10	เด็กประพฤติดีและศึกษาดีทำให้มีอนาคต แจ่มใส	28	40	26	4	2	100
11	สามัคคีคือพลัง	22	30	20	26	2	100
12	เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม	38	32	18	10	2	100
13	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของ เด็กไทย	26	34	24	12	4	100
14	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด	6	32	40	18	4	100
15	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดี มีวินัยเสียบัดนี้	14	36	36	14	0	100
16	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย	24	40	28	6	2	100
17	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมานสามัคคี	32	26	32	8	2	100
18	นิยมไทย มีวินัย ใ้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	24	46	20	8	2	100
19	สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม	44	28	24	4	0	100
20	สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม	20	22	40	16	2	100

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ความพึงพอใจ					รวม จำนวน (คน)
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
21	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัย และคุณธรรม	26	40	22	10	0	100
22	เด็กจะเจริญ ต้องรักเรียนและเพียรทำดี	30	42	20	8	0	100
23	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม	48	38	10	4	0	100
24	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลักไกลยาเสพติด	44	42	10	2	2	100
25	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความสามัคคี	30	32	30	8	0	100
26	เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด	28	36	26	8	2	100
27	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า	18	38	22	18	4	100
28	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย	32	36	28	4	0	100
29	รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดี มีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา	34	40	16	10	0	100
30	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็ก ที่อยู่ในระเบียบวินัย	18	40	20	18	4	100
31	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	34	38	22	6	0	100
32	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย	54	32	8	4	2	100
33	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสนา กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	48	28	18	4	2	100
34	ยามเด็กจงหมั่นเรียน เพียรกระทำดี เติบโตจะได้มีความสุขความเจริญ	44	30	18	8	0	100
35	สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี	36	42	18	4	0	100
36	อยากรฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด	40	24	32	2	2	100

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ความพึงพอใจ					รวม จำนวน (คน)
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
37	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่นาคตที่สดใส	44	34	18	2	2	100
38	รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา	44	38	16	2	0	100
39	รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็ก พึงจำ	24	30	38	6	2	100
40	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายุทธศาสตร์	44	42	8	6	0	100
41	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ	40	43	11	4	2	100
42	มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลี่ยงอบายมุข	32	42	18	8	0	100
43	เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี	28	38	30	2	2	100
44	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน	54	30	10	6	0	100
45	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี	40	34	22	2	2	100
46	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง	52	30	16	2	0	100
47	ขอให้เด็กสมัย ปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียรมากที่สุด	22	42	24	10	2	100
48	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	50	36	10	4	0	100

จากตารางที่ 24 การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ มีคะแนนความพึงพอใจสูงสุดคือ 58 คำขวัญที่มีคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ 6 เมื่อนำคะแนนมาจัดแบ่งช่วงชั้นเป็น 5 ระดับจะพบว่าระยะความห่างระหว่างช่วงชั้นที่มีความเหมาะสมกับการกระจายของข้อมูลคือช่วงชั้นละ 10 คะแนน เมื่อให้ค่าความพึงพอใจในแต่ละช่วงชั้น จะปรากฏดังนี้

50 ขึ้นไป = มากที่สุด

49- 40 = มาก

39- 30 = ปานกลาง

29-20 = น้อย

น้อยกว่า 19 = น้อยที่สุด

ผลการศึกษาความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กได้แบ่งตามช่วงความถี่ พบว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 27 ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กความถี่ระดับมากที่สุด

ลำดับ	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญ	จำนวน (คน)
1	จอมพลถนอม กิตติขจร	อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรงเรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย	58
2	นายธานินทร์ กรัยวิเชียร	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย	54
3	พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร	รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน	54
4	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง	52
5	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	50

จากตารางที่ 27 พบว่า คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับมากที่สุดมีจำนวน 5 คำขวัญ ได้แก่คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร “อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรงเรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย” รองลงมาคือคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร “รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย” และพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร “รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน” รองลงมาคือพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ “เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง”รองลงมาคือพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ “รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจมากที่สุดส่วนใหญ่เป็นคำขวัญมากกว่า 2 วรรค และเป็นคำขวัญที่คำคล้องจอง และมีเนื้อหามากกว่าหนึ่งประเภท และเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม

ตารางที่ 28 ตารางความพึงพอใจความถี่ระดับมาก

ลำดับ	นายกรัฐมนตรีน	คำขวัญ	จำนวน (คน)
1	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	48
2	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม	48
3	จอมพลถนอม กิตติขจร	ยามเด็กจงหมั่นเรียน เพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มี ความสุขความเจริญ	44
4	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม	44
5	นายบรรหาร ศิลปอาชา	มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด	44
6	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่อนาคตที่สดใส	44
7	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา	44
8	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม	44
9	พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ	รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด	44
10	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม	42
11	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	เด็กไทยคือหัวใจของชาติ	40
12	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด	40
13	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ	40
14	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี	40

จากตารางที่ 28 พบว่า คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับมาก มีจำนวน 14 คำขวัญ ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ “ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้ เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย” “สามัคคี นิยมไทย มีวินัย ใฝ่คุณธรรม” นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ “คิดสร้างสรรค์ ขยันใฝ่รู้ เชิดชูคุณธรรม” “รอบคอบ รู้คิด มีจิตสาธารณะ” “ฉลาดคิด จิตบริสุทธิ์ จุดประกายฝัน ผูกพันรักสามัคคี” จอมพลถนอม กิตติขจร “ยามเด็กจงหมั่นเรียน เพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มีความสุขความเจริญ” พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ “สามัคคี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม” นายบรรหาร ศิลปอาชา “มุ่งหาความรู้ เชิดชูความเป็นไทย หลีกไกลยาเสพติด” พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร “เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่อนาคตที่สดใส” “อยากฉลาด ต้องขยันอ่าน ขยันคิด” พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ “รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำชาติพัฒนา” “สามัคคี มีวินัย ใฝ่ศึกษา จรรยางาม” พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ “รู้คุณค่าวัฒนธรรมไทย ตั้งใจใฝ่ศึกษา ไม่พึ่งพายาเสพติด” พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ “เด็กไทยคือหัวใจของชาติ”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจมากที่สุดเป็นคำขวัญมากกว่า 2 วรรค และเป็นคำขวัญที่คำคล้องจอง และมีเนื้อหามากกว่าหนึ่งประเภท และเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความดีงามและส่งเสริมการอนุรักษ์ความเป็นไทย

ตารางที่ 29 ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กความถี่ระดับปานกลาง

ลำดับ	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญ	จำนวน (คน)
1	นายชวน หลีกภัย	ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	38
2	จอมพลถนอม กิตติขจร	ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัยเฉลียวฉลาดและรักชาติยิ่ง	38
3	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม	38
4	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี	36
5	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดี มีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา	34
6	นายชวน หลีกภัย	สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม	34
7	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมาน สามัคคี	32
8	นายชวน หลีกภัย	มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย	32
9	พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์	มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข	32
10	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ	30
11	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กจะเจริญต้องรักเรียนและเพียรทำดี	30
12	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี	30

จากตารางที่ 29 พบว่า คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับปานกลาง มีจำนวน 12 คำขวัญ ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของนายชวน หลีกภัย “ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม” “สืบสานวัฒนธรรมไทย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม” “มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย” จอมพลถนอม กิตติขจร “ความเจริญและความมั่นคงของไทยในอนาคต ขึ้นอยู่กับเด็กที่มีวินัยเฉลียวฉลาดและรักชาติยิ่ง” “เด็กที่ดีต้องมีสัมมาคารวะ มานะ บากบั่น และสมานสามัคคี” “เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ” พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ “เด็กไทยมีวินัย ใจสัตย์ซื่อ รู้ประหยัด เคร่งครัดคุณธรรม” “รักวัฒนธรรมไทย ใฝ่ดี มีความคิด สุจริตใจมั่น หมั่นศึกษา” นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร “สามัคคี มีความรู้ คู่ปัญญา คงรักษาความเป็นไทย ใส่ใจเทคโนโลยี” พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ “มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข” นายสัญญา ธรรมศักดิ์ “เด็กคือทายาทของชาติไทย ต้องร่วมใจร่วมพลังสร้างความดี”

คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจปานกลางส่วนใหญ่เป็นคำขวัญมากกว่า 2 วรค และเป็นคำขวัญที่คำคล้องจอง และมีเนื้อหามากกว่าหนึ่งประเภท

ตารางที่ 30 ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กความถี่ระดับน้อย

ลำดับ	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญ	จำนวน (คน)
1	จอมพลถนอม กิตติขจร	เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้มีอนาคตแจ่มใส	28
2	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด	28
3	พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร	เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี	28
4	พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์	อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย	26
5	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม	26
6	จอมพล ป. พิบูลสงคราม	จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม	24
7	นายชวน หลีกภัย	ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย	24
8	จอมพลถนอม กิตติขจร	รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ	24
9	นายสัญญา ธรรมศักดิ์	สามัคคีคือพลัง	22
10	จอมพลถนอม กิตติขจร	เยาวชนฝึกตนดี มีความสามารถ	22
11	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมวัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความ ขยันหมั่นเพียร	22
12	พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม	20

จากตารางที่ 30 พบว่า คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับน้อย มีจำนวน 12 คำขวัญ ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร “เด็กประพฤติดีและศึกษาดี ทำให้มีอนาคตแจ่มใส” “รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ” พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร “เด็กรุ่นใหม่ ต้องขยันอ่าน ขยันเรียน กล้าคิด กล้าพูด” “เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี” พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันทน์ “อดทน ขยัน ประหยัด เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย” พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ “รู้หน้าที่ ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด มีวินัยและคุณธรรม” “นิยมไทย มีวินัย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม” จอมพล ป. พิบูลสงคราม “จงบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวม” นายชวน หลีกภัย “ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย” จอมพลถนอม กิตติขจร “รู้เรียน รู้เล่น รู้สามัคคี เป็นความดีที่เด็กพึงจำ” นายสัญญา ธรรมศักดิ์ “สามัคคีคือพลัง” จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ “ขอให้เด็กสมวัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า” “ขอให้เด็กสมวัยปฏิบัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่มีความขยันหมั่นเพียร”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจน้อยส่วนใหญ่เป็นคำขวัญมากกว่า 2 วรรค และเป็นคำขวัญที่คำคล้องจอง และมีเนื้อหามากกว่าหนึ่งประเภท

ตารางที่ 31 ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็กความถี่ระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	นายกรัฐมนตรี	คำขวัญ	จำนวน (คน)
1	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย	18
2	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า	18
3	มรว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดีมีวินัย เสียบัดนี้	14
4	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด	10
5	จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์	ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด	6

จากตารางที่ 31 พบว่า คำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับน้อยที่สุดมีจำนวน 5 คำขวัญ ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด” หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช “เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดีมีวินัยเสียบัดนี้”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจน้อยสุด ส่วนมากจะเป็นคำขวัญของนายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จำนวน 4 คำขวัญ เนื่องจากคำขวัญดังกล่าวมีลักษณะบังคับให้ทำ เป็นคำที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ไม่มีคำสัมผัส มีจำนวนวรรคเพียง 2 วรรค และมีเนื้อหาเพียงประเภทเดียว

จากตาราง สรุปผลการศึกษาคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ พบว่าเด็กในฐานะผู้รับสารเลือกคำขวัญที่พึงพอใจในระดับมากที่สุด 5 คำขวัญ ได้แก่คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร “อนาคตของชาติจะสุกใส หากเด็กไทยแข็งแรงเรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย” รองลงมาคือคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีนายธานินทร์ กรัยวิเชียร “รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของเยาวชนไทย” และพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร “รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งดีดี อนาคตดีแน่นอน” รองลงมาคือพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ “เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติมั่นคง” รองลงมาคือพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ “รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจมากที่สุดส่วนใหญ่เป็นคำขวัญมากกว่า 2 วรรค และเป็นคำขวัญที่มีคำสัมผัสคล้องจอง และมีเนื้อหามากกว่าหนึ่งประเภท และเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางสังคม

ส่วนคำขวัญวันเด็กที่เด็กพึงพอใจระดับน้อยที่สุดมีจำนวน 5 คำขวัญ ได้แก่ คำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด” “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด” หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช “เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ตมวินัยเสียบัดนี้”

คำขวัญที่เด็กพึงพอใจน้อยสุด พบว่าคำขวัญวันเด็กดังกล่าวมีลักษณะบังคับให้ทำ เป็นคำที่ไม่เป็นประชาธิปไตย “ปฏิวัติ” ไม่มีคำสัมผัสคล้องจอง มีจำนวนวรรคเพียง 2 วรรค และมีเนื้อหาเพียงประเภทเดียว

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2499-2555 จำนวน 48 คำขวัญ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยใน เพื่อวิเคราะห์ด้านรูปแบบการเขียนและการใช้ภาษาและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทย

ผลการศึกษาคำขวัญวันเด็กสรุปได้ว่า ในด้านของเนื้อหาคำขวัญมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวกับเด็กในเรื่องการศึกษา จริยธรรม อุดมการณ์ทางสังคม ประเพณีวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย และการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม หากจำแนกคำขวัญตามการปรากฏของเนื้อหาทั้ง 6 ประเภท พบว่าจะมีคำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียวและคำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท คำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทเดียว และคำขวัญที่มีเนื้อหาหลายประเภท ผลการศึกษาพบว่าคำขวัญวันเด็กที่มีเนื้อหาประเภทเดียวที่นายกรัฐมนตรีไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ เรื่องจริยธรรม และเนื้อหาหลายประเภทที่นายกรัฐมนตรีให้ความสำคัญมากที่สุดคือ คำขวัญประเภทการศึกษาและจริยธรรม

ในด้านรูปแบบและการใช้ภาษาพบว่า คำขวัญวันเด็กแห่งชาติมีรูปแบบการสร้างข้อความด้วยการแบ่งเป็นวรรค ตั้งแต่ 1-6 วรรค จำนวนวรรคที่พบมากที่สุดคือ จำนวนวรรค 4 วรรค พบ 15 คำขวัญ ในด้านการใช้ประโยค หากใช้เกณฑ์เรื่องประโยคตามเจตนา ผู้ส่งสารจะเรียบเรียงรูปประโยค 2 ประเภทคือ ประโยคบอกให้ทราบ 41 คำขวัญ และประโยคสั่ง พบ 7 คำขวัญ

ด้านการใช้ภาษาในคำขวัญวันเด็กพบว่าคำขวัญวันเด็กมีการใช้ภาษาที่เด็กสามารถจดจำได้ง่าย ได้แก่ การใช้คำคล้องจอง การใช้คำซ้ำ การใช้คำคล้องจอง พบ 39 คำขวัญ ด้านการซ้ำคำ พบว่าคำขวัญวันเด็กมีการซ้ำคำว่า “เด็ก” มากที่สุด เนื่องจากผู้ส่งสารต้องการเน้นย้ำให้เด็กปฏิบัติตามคำขวัญ และด้านการสรรค่านั้นพบว่าคำขวัญวันเด็กผู้ส่งสารเลือกสรรคำที่ สั้น กระชับ จดจำได้ง่าย และใช้คำที่มีความหมายบวก ได้แก่ ความหมายเชิงบวกด้านการศึกษาหาความรู้ ความหมายเชิงบวกด้านวัฒนธรรม ความหมายเชิงบวกด้านอุดมการณ์ทางสังคม ความหมายเชิงบวกด้านจริยธรรม ความหมายเชิงบวกด้านสุขภาพอนามัย พบว่านายกรัฐมนตรีในฐานะผู้ส่งสารเลือกใช้คำที่มีความหมายเชิงบวกด้านจริยธรรมมากที่สุด จำนวน 28 คำ

ในด้านการวิเคราะห์ความพึงพอใจคำขวัญวันเด็ก พบว่าคำขวัญวันเด็กที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจที่เด็กให้คะแนนมากที่สุดพบ 5 คำขวัญ ได้แก่ อนาคตของชาติจะสดใส หากเด็กไทยแข็งแรง เรียนดี และมีความประพฤติเรียบร้อย, รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นสมบัติของ

เยาวชนไทย , รักชาติ รักพ่อแม่ รักเรียน รักสิ่งที่ดี อนาคตดีแน่นอน, รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม และคำขวัญที่เด็กให้ความพึงพอใจในระดับที่น้อยที่สุด พบ 5 คำขวัญ ได้แก่ ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด, ขอให้สมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความก้าวหน้า, ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่รักความสะอาด, เด็กที่ต้องการเห็นอนาคตของชาติรุ่งเรือง จะต้องทำตัวให้ดี มีวินัยเสียแต่บัดนี้, ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่อยู่ในระเบียบวินัย”

จะเห็นได้ว่าเด็กในฐานะผู้รับสารจะพึงพอใจกับคำขวัญที่มีเนื้อหาหลายด้านมากกว่าคำขวัญที่มีเนื้อหาด้านเดียว และคำขวัญที่มีคำคล้องจอง คำที่มีความหมายบวกที่เด็กมีความชื่นชอบมากส่วนใหญ่จะเป็นความหมายบวกด้าน อุดมการณ์ทางสังคม และเด็กไม่ชอบการใช้ประโยคสั่งและคำที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเช่นคำขวัญของนายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ปรากฏคำว่า “ปฏิวัติ”

อภิปรายผล

จากการศึกษาคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีไทยตามแนวคิดเรื่องการสื่อสาร ที่ผู้ส่งสาร (นายกรัฐมนตรี) ต้องการส่งสาร(คำขวัญวันเด็ก)ไปยังผู้รับสารทุกคน (เด็กและเยาวชน) เพื่อให้สาร(คำขวัญวันเด็ก) บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือการทำให้ คำขวัญวันเด็กเป็นที่พึงพอใจของผู้รับสาร ซึ่งผู้ศึกษาพบลักษณะที่น่าสนใจคือ

1. การที่คำขวัญวันเด็กมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับจริยธรรม เนื่องจากนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำประเทศ ต้องการเห็นอนาคตของชาติมีความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรือง จึงต้องปลูกฝังและแนะนำให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตามคำขวัญวันเด็ก ในสมัยนั้น ๆ เนื้อหาคำขวัญของวันเด็กแห่งชาติมีทั้งเนื้อหาประเภทเดียวและเนื้อหาหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนายกรัฐมนตรีว่าต้องการเน้นหาเกี่ยวกับเรื่องใด
2. การที่คำขวัญวันเด็กมีลักษณะเฉพาะ คือ ใช้คำที่สั้น กระชับ ใช้คำที่มีคล้องจองกันเพราะต้องการให้ผู้รับสารจดจำได้ง่าย
3. การที่ผู้รับสารมีความพึงพอใจต่อคำขวัญวันเด็กของนายกรัฐมนตรีทุกสมัยแต่มีความพึงพอใจในระดับที่ต่างกันกล่าวคือ คำขวัญวันเด็กที่ผู้รับสารให้ความพึงพอใจมากที่สุดคือ คำขวัญที่ใช้คำคล้องจอง และมีเนื้อหาหลายประเภท ทั้งนี้ผู้รับสารเป็นเด็กและเยาวชน การใช้คำคล้องจองจึงทำให้เด็กพอใจเนื่องจากจดจำได้ง่าย

ด้านเนื้อหาเด็กจะพึงพอใจกับคำขวัญที่มีเนื้อหาประเภทอุดมการณ์ทางสังคม เช่น ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเนื้อหาที่เด็กคุ้นเคยเนื่องจากได้รับการบ่มเพาะหล่อหลอมจากสังคม เมื่อถูกนำมาสร้างในรูปแบบคำขวัญ เด็กจะพึงพอใจเนื่องจากตรงกับความเชื่อที่อยู่ในมโนสำนึกของเด็กไทยตลอดมา

ส่วนคำขวัญที่เด็กให้ความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ คำขวัญที่มีลักษณะเป็นประโยคสั่ง และมีคำที่ไม่เป็นประชาธิปไตยร่วมอยู่ด้วยเช่น “ขอให้เด็กสมัยปฏิวัติของข้าพเจ้า จงเป็นเด็กที่ประหยัด” คำขวัญดังกล่าวเด็กชื่นชอบน้อยเนื่องจากเด็กปรารถนาจะได้ได้รับฟังคำที่ไม่เป็นคำสั่ง คำที่มีความหมายบวก ด้านของรูปแบบการใช้ภาษาพบว่า เด็กไม่ชอบคำขวัญที่ไม่มีคำสัมผัสคล้องจอง เพราะจดจำได้ยากและไม่ไพเราะสละสลวย

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากคำขวัญวันเด็กแห่งชาติเป็นคำขวัญที่นายกรัฐมนตรีไทยมอบให้กับเด็ก ๆ ปีละครั้ง ถือเป็นคำขวัญเฉพาะที่มีขึ้นในโอกาสวันสำคัญคือ วันเด็กแห่งชาติ คำขวัญวันเด็กแห่งชาติยังสะท้อนจุดมุ่งหมายในเนื้อหาของคำขวัญเพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้เน้นเนื้อหาและรูปแบบการใช้ภาษาของคำขวัญวันเด็กเป็นสำคัญ หากผู้สนใจต้องการศึกษาเรื่องคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะประเด็นที่จะศึกษา คือศึกษาภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีที่สะท้อนในคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- ก่อ สวัสดิพานิชย์.(2518). วิทยุกับค่านิยมและระบบศีลธรรมในเรื่องนำรู้เกี่ยวกับการศึกษา.
กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เพลิง ภูผา.(2538).จอมพลผู้พลิกแผ่นดิน สฤษดิ์ ธนะรัชต์. กรุงเทพฯ:ไพลิน.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 25452.กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค
พับลิเคชั่นส์.
- เริงศักดิ์ กำธร.(2538).ชีวประวัติ ขวน หลีกภัย จากสามัญชนสู่นายกรัฐมนตรีคนที่20.พิมพ์ครั้งที่
6.กรุงเทพฯ : บางหลวง.
- ชวลิต ผู้ภักดี.(2543). ภาษาเฉพาะกิจ.กรุงเทพฯ : พิสิษฐ์การพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2520).จริยธรรมของเยาวชนไทย.พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดิเรกชัย มหัทธนะสิน.(2529).ถ้อยคำสำนวน : แนวคิดเชิงภาษาศาสตร์.กรุงเทพฯ : สุกัญญา
- ธนาภิต ประวัตินายกรัฐมนตรีไทย. (2545).กรุงเทพฯ : ปิรามิด
- นรนิติ เศรษฐบุตร.(2531).สัญญา ธรรมศักดิ์ ชีวิตและงาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรจบ พันธุเมธา.(2541).ลักษณะภาษาไทย.พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญยงค์ เกศเทศ.(2532).คำไทย.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประเทือง คล้ายสุบรรณ.(2528).สำนวนไทย.พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพฯ : สุทธิการพิมพ์.
- ประภาศรี สีหอำไพ.(2535).พื้นฐานการศึกษาการศาสนาและจริยธรรม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิจินตน์ ภาณุพงศ์ และคณะกระทรวงศึกษาธิการ.(2552).หนังสืออุเทศภาษาไทย ชุด บรรทัดฐาน
ภาษาไทย เล่ม 3 : ชนิดของคำ วลี ประโยคสัมพันธ์สาร. กรุงเทพฯ : สกสค.
- สรวง วงศ์สุวรรณเลิศ. (2545). พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ รััฐบุรุษคู่แผ่นดิน.กรุงเทพฯ :พระอาทิตย์.

สาโรช บัวศรี.(2526).**จริยธรรมศึกษา**.กรุงเทพฯ : ครูสภา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.(2535).**เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 1-8 หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**.พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุธาชัย ยิ้มประเสริฐกุล. (2551). **สายธารประวัติศาสตร์ประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ : พี.เพรส.

วิทยานิพนธ์

จกกล เขียวจันทร์แสง.(2550). “การวิเคราะห์คำขวัญประจำตำบลในจังหวัดอุดรดิตร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธีระพงศ์ นิพัทธ์สัจจ์.(2547). “กลวิธีทางภาษาของคำขวัญกับการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นพรัตน์ ตฤณชาติวณิช.(2536). “การวิเคราะห์คำขวัญในฐานะกลไกการสร้างอุดมการณ์ของรัฐ ในสมัยจอมพล . ปิบูลสงคราม (2481-2487)”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวรรณ พันธุ์เมธา และคณะ.(2527). “คำขวัญในภาษาไทย”. รายงานการวิจัย 700 ปีลายสื่อไทย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ภัทรวรรณ ภู่งกา.(2554). “วิเคราะห์ค่านิยมที่ปรากฏในคำขวัญวันเด็ก”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สาวสุดา กุศลสารทูล. (2541). “วิเคราะห์เนื้อหาของคำขวัญประจำจังหวัด”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อุทัย จุลเจริญ.(2540). “การศึกษาคำขวัญตามนโยบายสร้างชาติของจอมพล ป. ปิบูลสงคราม ในระหว่างพุทธศักราช 2485-2487” . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ออนไลน์

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.(2526). นโยบายรัฐบาล. เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม เข้าถึงได้จาก http://www.cabinet.thaigov.go.th/bb_main21.htm

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นางบุญญาภา อักษรกาญจน์
วันเดือนปีเกิด	27 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2526
ที่อยู่	118/59 ถนนตลิ่งชัน ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11110
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนราชวินิต มัธยม เลขที่ 181 ถนนพิษณุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10300 โทรศัพท์ 022820117 ต่อ 105, 102
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอก ภาษาไทย วิชาโท จิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
พ.ศ. 2553	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2551-2554	ครูจ้างโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน	ข้าราชการครูโรงเรียนราชวินิตมัธยม